

ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Α.Φ.Π.Α. το 1982. Δευτικής Πολιτικής

90

ΚΩΣΤΑΣ ΣΦΑΛΓΑΝΙΔΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβερνήσεως το βιβλίο
του Δημόσιου Γυμνασίου και Λυκείου του
Παρισιού, 1852, αποτελεί το πρώτο βιβλίο
στον χώρο της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
Το βιβλίο αυτό αποτελεί το πρώτο βιβλίο
στην ιστορία της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ

Μέ απόφαση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὰ διδακτικά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου τυπώνονται ἀπὸ τὸν Ὀργανισμό Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων καὶ μοιράζονται ΔΩΡΕΑΝ

42159

ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οί πρόγονοί μας, οί άρχαίοι Έλληνες, κατοικοῦσαν στόν ἴδιο τόπο, πού κατοικοῦμε κι ἐμεῖς σήμερα, δύο χιλιάδες χρόνια προτοῦ γεννηθεῖ ὁ Χριστός.

Ήταν ἄνθρωποι άπλοί καί χαρούμενοι. Ἀγαποῦσαν τούς ανθρώπους, τή φύση καί τή ζωή, ὅπως τά μικρά παιδιά ἀγαποῦν τό παίξιμο καί τά παιγνίδια τους.

Κι ὅπως τά σημερινά παιδιά ἔχουν ἀπορίες πῶς ἔγινε ὁ κόσμος καί οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καί τά άρχαία Ἑλληνόπουλα εἶχαν τίς ἴδιες ἀπορίες.

Τίς ἀπορίες μας σήμερα τίς ἐξηγοῦν οἱ ἐπιστήμονες μέ τρόπο ἐπιστημονικό. Τότε τίς ἐξηγοῦσαν οἱ ἱερεῖς, οἱ μάντιες καί οἱ ποιητές μέ τρόπο μυθολογικό. Εἶχαν φτιάξει ὠραίους μύθους καί μέ αὐτούς ἐξηγοῦσαν πῶς ἔγινε ὁ κόσμος, οἱ θεοί καί οἱ ἄνθρωποι.

Οἱ μύθοι τῶν άρχαίων Ἑλλήνων εἶναι ἀπό τούς ὠραιότερους μύθους τοῦ κόσμου. Ἀξίζει νά μάθουμε μερικούς ἀπ' αὐτούς.

Α' ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ, ΟΙ ΘΕΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

1. Ἡ ἀρχή τοῦ κόσμου

Στὴν ἀρχὴ ὑπῆρχε **τὸ Χάος**,

μιὰ ἀτέλειωτη, βαθιά, σιωπηλὴ σκοτεινιά.

Ἔτσι ἐγένετο ἡ **Γῆ**,

στερεὴ κι ἀθάνατη μάνα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων

Ἡ **Γῆ** γέννησε τὸν **Οὐρανό**,

νά τὴ σκεπάζει μὲ τὸν ἑναστρο θόλο του.

Ἡ **Γῆ** καὶ ὁ **Οὐρανός** ἦταν οἱ πρῶτοι θεοὶ τοῦ κόσμου.

Ἄπό τοὺς δύο αὐτοὺς θεοὺς γεννήθηκαν παιδιὰ ἀθάνατα, **οἱ Τιτάνες, οἱ Κύκλωπες καὶ οἱ Ἑκατόγχειρες**. Ὁ **Οὐρανός** γνώριζε, ὅτι τὰ παιδιὰ του θὰ τοῦ ἔπαιρναν τὸ θρόνο. Γι' αὐτὸ κάθε παιδί, πού γεννοῦσε ἡ **Γῆ**, ὁ **Οὐρανός** τὸ ἔκρυβε πάλι βαθιά μέσα στὰ σπλάχνα της (στὰ ἔγκατα τῆς **Γῆς**).

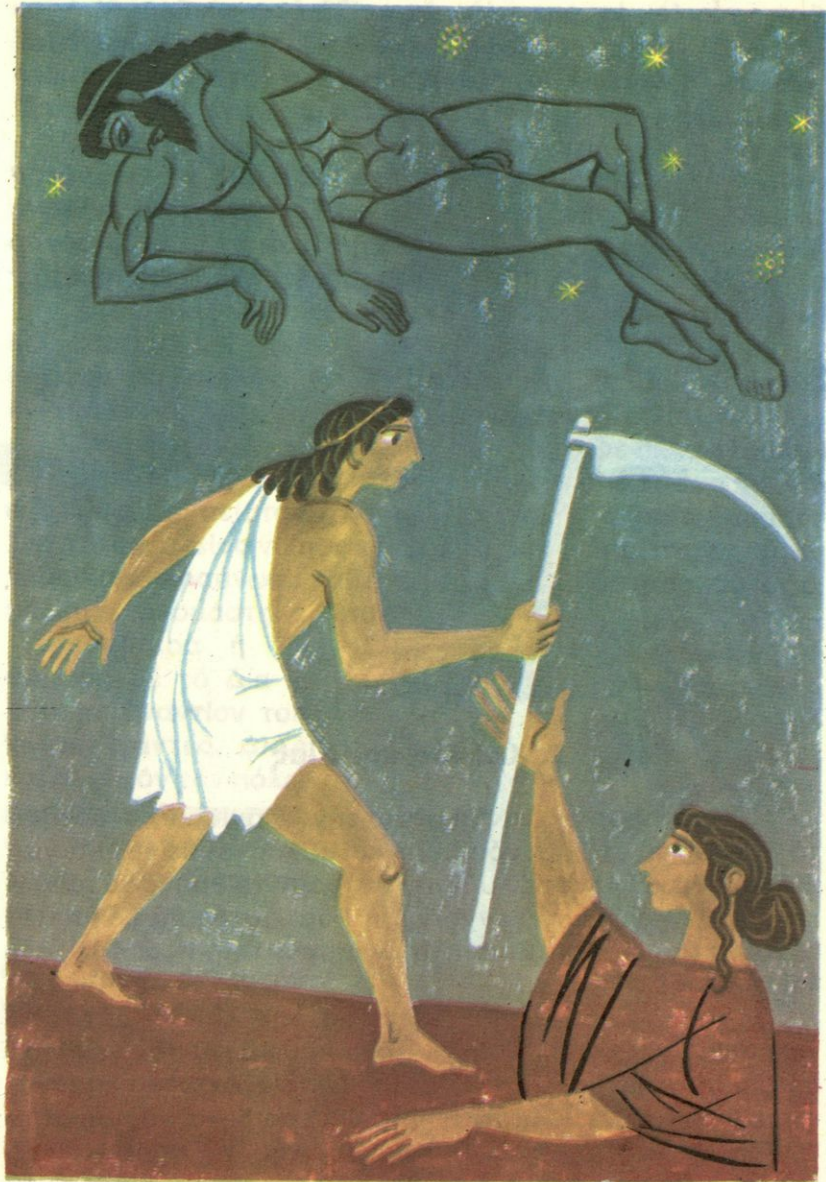
Ἡ **Γῆ** λυπόταν γιὰ τὰ παιδιὰ της κι ἀποφάσισε νὰ ἐκδικηθεῖ τὸν **Οὐρανό**. Μιὰ βραδιά, πού ὁ **Οὐρανός** χαμηλῶσε καὶ σκέπασε τὴ **Γῆ** μὲ τὸν ἑναστρο θόλο του, ἔβγαλε ἡ **Γῆ** ἀπὸ τὰ σπλάχνα της τὸν **Κρόνο** καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα κοφτερό δρεπάνι, γιὰ νὰ πληγώσει τὸν **Οὐρανό**.

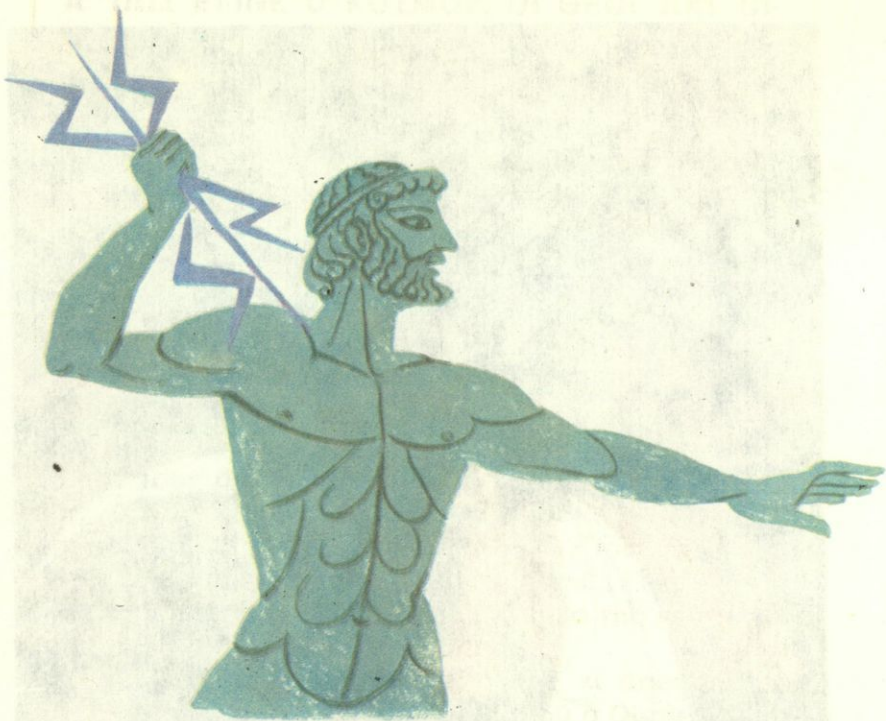
Ὁ τολμηρὸς **Τιτάνας Κρόνος** χτύπησε τὸν **Οὐρανό** μὲ τὸ δρεπάνι του καὶ τὸν πλήγωσε. Ἄπό τὴν πληγὴ του χύθηκε πολὺ αἷμα καὶ ὁ **Οὐρανός** ἔχασε τὴ δύναμή του.

Ἔτσι ἐγένετο θεὸς καὶ κυβερνήτης τοῦ κόσμου ὁ **Κρόνος**. — Τὸ ἴδιο θὰ πάθεις κι ἐσύ ἀπὸ τὸ παιδί σου, εἶπε στὸν **Κρόνο** ὁ **Οὐρανός** κι ἀνέβηκε ψηλά καὶ δὲν ξανακατέβηκε χαμηλά στὴ **Γῆ**.

Ἄπό τὸ αἷμα τοῦ **Οὐρανοῦ**, πού χύθηκε στὴν ξηρὰ, γεννήθηκαν **οἱ Ἐρινύες, οἱ Γίγαντες καὶ οἱ Νύμφες**. Ἐπεσε καὶ μιὰ σταγόνα στὸν ἀφρό τῆς θάλασσας· ἀπ' αὐτὴ γεννήθηκε ἡ λευκορόδινη καὶ πεντάμορφη θεὰ **Ἀφροδίτη**.

Τὸ ἀστὴρ τοῦ μεγάλου γρήγορα οἱ Νόμπερ. Μὴ κατα-

2. Κρόνος καί Δίας

Ὁ Κρόνος πῆρε γυναίκα του τὴν Τιτανίδα **Ρέα**, ἔσθησε τὸ θρόνο του στό βουνό Ὕθρη καί κυβερνοῦσε τὸν κόσμο. Ἐπειδὴ ὅμως φοβόταν μὴν τοῦ πάρουν τὸ θρόνο τὰ παιδιά του, κάθε παιδί πού γεννοῦσε ἡ Ρέα, αὐτός τὸ κατάπιε. Ἔτσι κατάπιε τὴν Ἑστία, τὴν Δήμητρα, τὴν Ἥρα, τὸν Ἄδη καί τὸν Ποσειδώνα.

Ἡ Ρέα λυπόταν γιὰ τὰ παιδιά της καί γι' αὐτό, τὸ τελευταῖο της παιδί, τὸ Δία, πῆγε κρυφά καί τὸν γέννησε σέ μιά σπηλιά τῆς Κρήτης, στό «**Δικταῖο Ἄντρο**». Σπαργάωσε ὕστερα μιά μακρουλή πέτρα γιὰ παιδί καί γύρισε στὴν Ὕθρη. Μόλις τὸ εἶδε ὁ Κρόνος, τῆς τὸ πῆρε καί τὸ κατάπιε. Ἡ Ρέα ἔκανε πῶς ἔκλαιγε.

Τό Δία τόν μεγάλωσαν γρήγορα οί Νύμφες. Μιά κασί-
κα, ή 'Αμάλθεια, τοῦ ἔδινε τό γάλα της, οί μέλισσες τοῦ
ἔφερναν μέλι, τά περιστέρια τοῦ ἔφερναν ἀπ' τήν ἄκρη τοῦ
κόσμου τήν **ἀμβροσία** κι ἕνας ἀετός τοῦ ἔφερνε τό **νέκταρ**.
"Ἐτσι ὁ Δίας ἔγινε πολύ δυνατός.

"Όταν μεγάλωσε, τοῦ ἔδωσε ή γιαγιά του ή Γῆ ἕνα
βοτάνι, νά τό δώσει στόν πατέρα του, τόν Κρόνο. 'Ο Δίας
ἀνέβηκε τότε στήν "Όθρη, ἔδωσε τό βοτάνι στόν Κρόνο κι
αὐτός ξέρασε τά πέντε παιδιά του. Πρῶτα πρῶτα ἔβγαλε
τή σπαργανωμένη πέτρα.

Τότε ὁ Δίας καί τ' ἀδέρφια του ἀνέβηκαν στόν "Όλυμπο
καί ἀποφάσισαν νά πολεμήσουν τόν Κρόνο καί νά τοῦ
πάρουν τή βασιλεία. Μαζί τους πήγαν καί τρεῖς Τιτάνες,
ἐνῶ οί ἄλλοι ἔμειναν μέ τόν Κρόνο στήν "Όθρη.

"Ἐτσι ἄρχισε ἕνας πόλεμος, πού κράτησε δέκα ὀλόκλη-
ρα χρόνια. "Ἐριχναν θεόρατους βράχους ἀπό τό ἕνα βουνό
στό ἄλλο καί σειόταν ή γῆ κι ἀντιβουοῦσε ὅλος ὁ κόσμος.
Στό τέλος, ὁ Δίας νίκησε τόν Κρόνο καί τοῦς Τιτάνες, γιατί
τούς κατακεραύνωσε καί τοῦς ἔριξε στά Τάρταρα. Αὐτός ὁ
πόλεμος ὀνομάστηκε **Τιτανομαχία**.

'Αργότερα ή Γῆ
θύμωσε μέ τό Δία κι
ἔστειλε ἐναντίον του
τούς Γίγαντες, ἀλλά
καί σ' αὐτόν τόν πόλε-
μο, τή **Γιγαντομαχία**,
νίκησε πάλι ὁ Δίας κι
ἔριξε τοῦς Γίγαντες
στά Τάρταρα.

"Ἐτσι ὁ Δίας ἔμει-
νε κυρίαρχος στόν
κόσμο, μαζί μέ ἕντεκα
ἄλλους θεούς.

3. Οί θεοί του Όλύμπου

Έπειτα κάθισαν οι δώδεκα Όλύμπιοι θεοί και μοίρασαν τον κόσμο.

Ό **Δίας** (ό Ζεύς), ό πατέρας τών θεών και τών ανθρώπων, έγινε κυρίαρχος τ' ούρανού κι ήταν προστάτης τών άδικημένων.

Ό **Ποσειδώνας** πήρε τή θάλασσα. Όταν θύμωνε τήν ανατάραζε μέ τήν τρίαϊνά του.

Ό **Άπόλλωνας** έγινε ό θεός του ήλιου και τής μουσικής.

Ό **Άρης** ήταν ό θεός του πολέμου.

Ό **Έρμης** ήταν άγγελιαφόρος τών θεών και θεός του έμπορίου.

Ό **Ήφαιστος** ήταν θεός τής φωτιάς, και τής σιδηρουργίας.

Ή **Ήρα**, ή γυναίκα του Δία, ήταν ή θεά τής οικογενειακής ζωής.

Ή **Άθηνά** ή θεά τής σοφίας.

Ή **Άφροδίτη** ή θεά τής όμορφιάς.

Ή **Δήμητρα** έγινε θεά τής γεωργίας. Αύτή δίδαξε στους ανθρώπους νά καλλιεργούν τή γή.

Ή **Έστία**, θεά τής νοικοκυροσύνης.

Ή **Άρτεμη** θεά του κυνηγιού, τών δασών και τής σελήνης.

Υπήρχαν όμως και μικρότεροι θεοί, πού δέν κατοικούσαν στον Όλυμπο. Ό **Διόνυσος** ήταν θεός του άμπελιού και του κρασιού. Ό **Πλούτωνας** θεός του Άδη, ό **Άϊολος** θεός τών ανέμων, ή **Θέτιδα** θεά τών θαλασσινών μυθών. και πολλοί άλλοι, όπως οι **Νύμφες**, οι **Μούσες**, οι **Νηρηίδες**, οι **Χάριτες** κ.ά.

Οί άρχαίοι Έλληνες φαντάζονταν τούς δώδεκα θεούς του Όλύμπου, ότι είχαν ανθρώπινες μορφές, ανθρώπινα προτερήματα και έλαττώματα. Τούς φαντάζονταν επίσης ότι κατοικούσαν στα λαμπρά θεϊκά παλάτια πάνω στον Όλυμπο. Έκεί ήταν πανευτυχείς, τρέφονταν μέ άμβροσία

καί ἔπιναν τό θεϊκό ποτό νέκταρ.

Πολλές φορές ἄλλαζαν μορφή, γίνονταν διαβάτες, ζητιάνοι, γριουῦλες, βοσκοί, κατέβαιναν ἀπό τόν Ὀλυμπο ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους, γιά νά τιμωρήσουν τούς ἄδικους καί νά βοηθήσουν τούς καλοῦς.

Οἱ πρόγονοί μας, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἦταν πολύ εὐσεβεῖς. Ἐχτιζαν ναοὺς στούς θεοὺς τους, τούς ἔφτιναν ἀγάλματα καί τούς πρόσφεραν θυσίες ἐπάνω στούς βωμούς. Κάθε σπίτι εἶχε στήν αὐλή του τό δικό του βωμό.

4. Οἱ ἄνθρωποι

Πρὶν ἀπό τό Δία, οἱ ἄνθρωποι καί τά ζῶα ζοῦσαν μέσα στίς σκοτεινές τρύπες τῆς γῆς. Οἱ θεοὶ ἀποφάσισαν νά τά βγάλουν ἐπάνω στή γῆ, ἔξω στό φῶς. Ἐδωσαν λοιπόν ἐντολή στόν **Ἐπιμηθέα**, τό γιό τοῦ Τιτάνα Ἰαπετοῦ, νά τούς χαρίσει δυνάμεις, ὄπλα καί χαρίσματα, γιά νά μπορούν νά ζήσουν.

Ὁ Ἐπιμηθέας ἔδωσε σ' ὄλα τά ζῶα ὄπλα καί χαρίσματα (δόντια, γύχια, φτερά, μαλλιά, πόδια, λέπια) καί ὄρισε (εἶπε) πῶς νά ζεῖ τό καθένα. Ὅλα τά ἔκανε μέ σοφία καί κανένα ζῶο δέν εἶχε παράπονο.

Ξεχάσε ὁμως τούς ἀνθρώπους καί τούς ἄφησε γυμνοὺς κι ἀδύνατους. Θά χάνονταν τότε οἱ ἄνθρωποι, θά πέθαιναν ἀπό τήν πείνα καί τό κρύο. Τούς λυπήθηκε ὁμως ὁ **Προμηθέας**, ὁ ἀδερφός τοῦ Ἐπιμηθέα, καί τούς βοήθησε νά ζήσουν.

Οἱ θεοὶ κρατοῦσαν γιά τόν ἑαυτό τους τή φωτιά. Ὁ Προμηθέας, πού ἤθελε νά κάνει τούς ἀνθρώπους νά μοιάζουν μέ τούς θεοὺς, ἔκρυψε τή φωτιά μέσα σ' ἓνα κούφιο ξύλο καί τήν ἔφερε στούς ἀνθρώπους.

Αὐτό πού ἔκανε δέν τοῦ τό συγχώρησε ὁ Δίας. Γι' αὐτό ἔδωσε τόν Προμηθέα μέ χοντρές ἀλυσίδες πάνω στό βουνό **Καύκασο**. Ἐνας ἀετός ἐρχόταν τήν ἡμέρα καί τοῦ ἔτρωγε τό συκῶτι κι αὐτό ξαναγινόταν τή νύχτα, γιὰτί ὁ Προμηθέ-

ας ήταν άθάνατος. Άπό τά δεσμά του τόν έλυσε, ύστερα από αιώνες, ο ήρωας **Ηρακλής**.

Οί άνθρωποι όμως με τή φωτιά δέ φοβούνταν πιά τό κρύο καί σιγά σιγά προόδεψαν πολύ. Άντί νά γίνουν όμως καλοί, έγιναν κακοί κι άδικοι. Τότε ο Δίας αποφάσισε νά χαλάσει αυτό τό ανθρώπινο γένος με κατακλυσμό.

Στή Θεσσαλία όμως ζούσε ο γιός του Προμηθέα, ο **Δευκαλίωνας** με τή γυναίκα του τήν **Πύρρα**. Ήταν δυό άνθρωποι καλοί καί δίκαιοι καί ο Δίας αποφάσισε νά τούς αφήσει νά ζήσουν. Γι' αυτό ειδοποίησε τό Δευκαλίωνα νά φτιάξει μία κιβωτό. Όταν ο Δευκαλίωνας τήν έφτιαξε καί μπήκε μέσα με τή γυναίκα του, ο Δίας άνοιξε τούς

οὐρανοῦς καί ἔβρεξε τόσο πολύ νερό, πού ὄλος ὁ τόπος ἔγινε σάν θάλασσα.

Ἐννιά μερόνυχτα περιπλανήθηκε ἡ κιβωτός τοῦ Δευκαλίωνα καί τελικά σταμάτησε στήν κορφή τοῦ Παρνασσοῦ. Ὄταν σταμάτησε ἡ βροχή, βγήκε ὁ Δευκαλίωνας μέ τήν Πύρρα ἀπό τήν κιβωτό κι εὐχαρίστησαν τό Δία πού τούς ἔσωσε.

Ἦταν ὅμως πολύ λυπημένοι, κι ἔκλαιγαν, γιατί ἦταν ὀλομόναχοι στόν κόσμο.

Τούς λυπήθηκε τότε ὁ Δίας κι ἔστειλε τόν Ἑρμῆ νά τούς ρωτήσῃ τί ἤθελαν. Κι αὐτοί τότε ζήτησαν ἀνθρώπους. — Προχωρῆστε καί ρίξτε πίσω σας πέτρες, τούς εἶπε κι ἔτσι ἔκαναν αὐτοί. Κι ὅσες ἔριχνε ὁ Δευκαλίωνας γίνονταν ἄντρες κι ὅσες ἡ Πύρρα γυναῖκες. Ἐτσι ξανάγινε καινούριος λαός, τό καινούριο γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Δευκαλίωνας καί ἡ Πύρρα γέννησαν κι ἕνα παιδί, τόν Ἑλληνα. Ἀπό τόν Ἑλληνα γεννήθηκαν ὁ Δῶρος, ὁ Ξοῦθος καί ὁ Αἴολος. Ἀπό τόν Ξοῦθο γεννήθηκαν ὁ Ἴωνας καί ὁ Ἀχαιοῦς.

Ἀπό τόν Ἑλληνα καί τούς απογόνους του καταγόμαστε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗ ΓΑΙΑ

Θέλω νά πῶ τραγουδί στή Γαία· τό καθετί ἐδῶ κάτω αὐτή τό τρέφει· κι ὅσα βαδίζουν στό χῶμα, κι ὅσα ζοῦν στή θάλασσα, κι ὅλα τά πετούμενα, ᾧ Γαία, ὅλα τρέφονται ἀπ' τά **δικά** σου πλούτη. Ἐσύ γεννᾷς, ᾧ σεβαστή θεά, καί τά καρποφόρα δέντρα καί τούς πολυφαμελίτες ἄνδρες· κι εἶναι στό χέρι σου νά δώσεις πλούσιες τίς τροφές ἢ νά τίς στερήσεις ἀπό τό γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ὀμηρικός Ὕμνος

Ο ΕΡΜΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Δένει στά πόδια του ὠραῖα καί θεϊκά πέδιλα, χρυσά, πού τόν μεταφέρουν, εἴτε πάνω στά κύματα εἴτε πάνω στήν ἀπέραντη γῆ, γρήγορα σάν τήν πνοή τοῦ ἀνέμου. Παίρνει ἔπειτα τό κλαρί, πού τοῦ χρησιμεύει, ἀνάλογα μέ τήν ἐπιθυμία του, εἴτε γιά νά μαγεύει τούς θεούς, εἴτε γιά νά ξυπνάει ὅσους δάμασε ὁ ὕπνος. Μ' αὐτό τό ραβδί στό χέρι, ὁρμάει πετώντας ὁ Ἑρμῆς, περνάει πάνω ἀπό τήν Πιερία κι ἀπό τόν αἰθέρα κατεβαίνει στή θάλασσα, πετάει πάνωθέ τους ὅμοια μέ τό γλᾶρο, πού κυνηγáει τά ψάρια στά ἐπικίνδυνα ἀκρογιάλια καί βουτάει τά δυνατά φτερά του στόν ἄλμυρό ἀφρό. Ἔτσι ὁ θεός γλιστράει πάνω στήν ἀπεραντοσύνη τῶν κυμάτων.

Ὀμήρου Ὀδύσσεια

ΗΜΙΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ

Μερικές φορές οι άθανατοι θεοί παντρεύονταν μέθνητές γυναίκες. Τά παιδιά πού γεννιούνταν άπ' αυτούς δι πρόγονοί μας τά έλεγαν ήμίθεους. Ό Όρακλής, ό Θησέας, ό Άχιλλέας ήταν ήμίθεοι.

Οι ήμίθεοι είχαν μεγάλη δύναμη καί εύγενικές ψυχές κι έκαναν ειρηνικά καί μεγάλα έργα, ήταν δηλαδή ήρωες.

Οι πρόγονοί μας τιμούσαν τούς ήρωες, όπως τιμούσαν καί τούς θεούς. Τούς έστηναν αγάλματα κι έκαναν για χάρη τους γιορτές καί άγώνες.

Β' Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Ἡ καταγωγή τοῦ Ἡρακλῆ

Στά πολύ παλιά χρόνια ζοῦσε στή Θήβα ἕνα ἀρχοντό-
πουλο, ὁ Ἀμφιτρύωνας. Ἦταν ἀνιψιός τοῦ βασιλιά τῆς
Θήβας κι εἶχε γυναίκα του τήν ὀμορφὴ Ἀλκμήνη.

Ὁ Ἀμφιτρύωνας καί ἡ Ἀλκμήνη εἶχαν δύο παιδιά, πού
δέν ἔμοιαζαν ὅμως καθόλου. Τό ἕνα ἦταν κλασιάρικο,
ἀδύνατο καί δειλό καί τό ὀνόμαζαν Ἴφικλῆ. Τό ἄλλο ἦταν
γερό, θαρραλέο κι ἀδάκρυτο, λές καί ἦταν παιδί θεοῦ, καί
τό ἔλεγαν Ἡρακλῆ.

Καί πραγματικά ὁ Ἡρακλῆς ἦταν παιδί τοῦ θεοῦ Δία. Τό ἔμαθε ὁμως ἡ θεά Ἥρα, πῶς ὁ ἄντρας της εἶχε παιδί μέ μιά θνητή καί ὀργίστηκε πάρα πολύ. Καί ἐπειδὴ δέν μπορούσε νά τά βάλει μέ τό Δία, ἀποφάσισε νά θανατώσει τό μικρό Ἡρακλῆ.

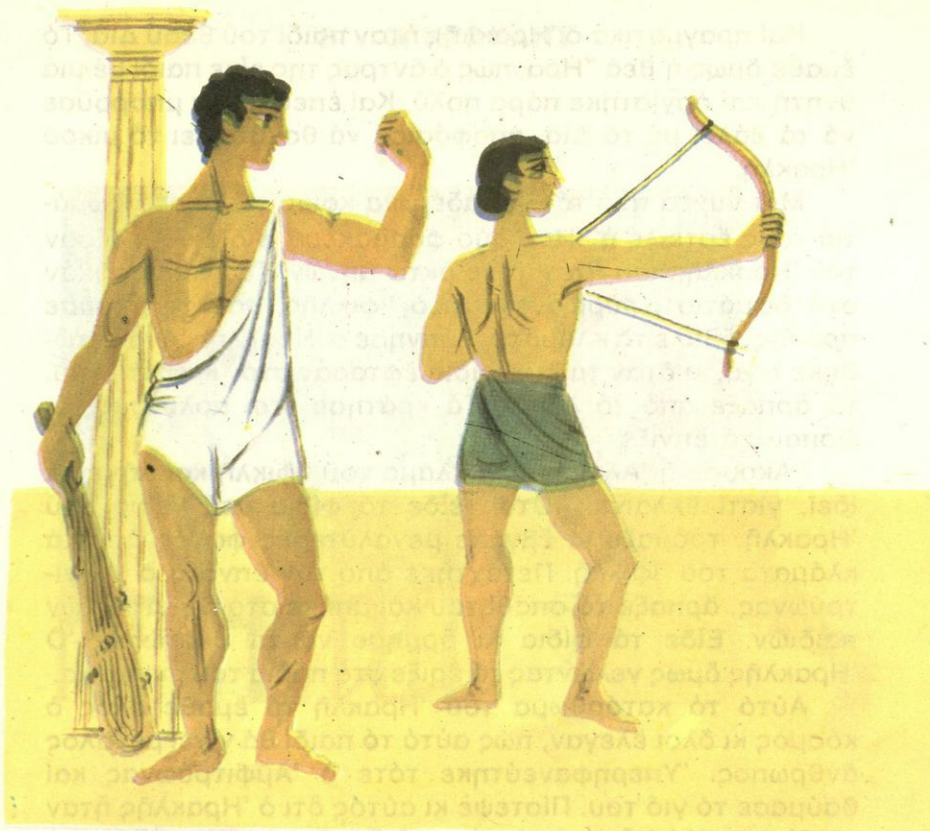
Μιά νύχτα πού τά δύο ἀδέρφια κοιμοῦνταν στό δωμάτιό τους ἔστειλε ἡ Ἥρα δύο φαρμακερά φίδια νά πνίξουν τόν Ἡρακλῆ, πού ἦταν τότε ὀκτώ μηνῶν. Τά φίδια μπῆκαν στό δωμάτιο σφυρίζοντας κι ὁ Ἰφικλῆς, πού τά ἄκουσε πρῶτος, ἔβαλε τά κλάματα. Ξύπνησε ὁ Ἡρακλῆς, ἀνασηκώθηκε λίγο, κι ὅταν τά δύο φίδια ἔφτασαν στό κρεβάτι του, τά ἄρπαξε ἀπό τό λαιμό. Τά κράτησε ἔτσι πολύ σφιχτά, ὥσπου τά ἔπνιξε.

Ἄκουσε ἡ Ἀλκμήνη τό κλάμα τοῦ Ἰφικλῆ καί πῆγε νά ἰδεῖ, γιατί ἔκλαιγε. Ὅταν εἶδε τά φίδια στά χέρια τοῦ Ἡρακλῆ, τρόμαξε κι ἔβγαλε μεγαλύτερες φωνές ἀπό τά κλάματα τοῦ Ἰφικλῆ. Πετάχτηκε ἀπό τόν ὕπνο κι ὁ Ἀμφιτρύωνας, ἄρπαξε τό σπαθί του καί μπῆκε στό δωμάτιο τῶν παιδιῶν. Εἶδε τά φίδια κι ὄρμησε νά τά σκοτώσει. Ὁ Ἡρακλῆς ὁμως γελώντας τά ἔριξε στά πόδια του πνιγμένα.

Αὐτό τό κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ τό ἔμαθε ὅλος ὁ κόσμος κι ὅλοι ἔλεγαν, πῶς αὐτό τό παιδί θά γίνεῖ μέγας ἄνθρωπος. Ὑπερηφανεύτηκε τότε ὁ Ἀμφιτρύωνας καί θαύμασε τό γιό του. Πίστεψε κι αὐτός ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἦταν παιδί του, ἀλλά ἦταν καί γιός τοῦ θεοῦ Δία. Ἦταν δηλαδή ἡμίθεος καί θά γινόταν μέγας ἥρωας.

Καί πραγματικά ἔτσι ἔγινε. Ὁ Ἡρακλῆς, ὅταν μεγάλωσε, ἔκανε θαυμαστά κατορθώματα (ἄθλους) καί δόξασε τή γενιά του.

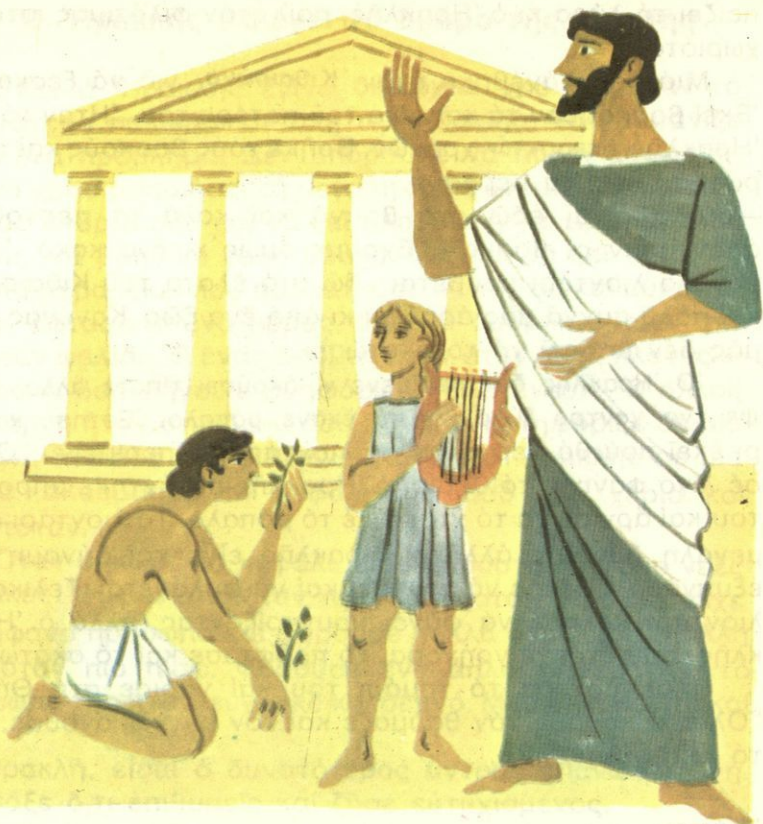

2. Τά παιδικά χρόνια του 'Ηρακλή

‘Ο ‘Ηρακλής μεγάλωνε καί γινόταν παιδί γερό. “Όσο ήταν μικρός, δέν έκλαιγε ποτέ. “Όταν έγινε έξι χρονών, πήγε στό σχολείο.

Τά παιδιά τότε, όπως καί τώρα, μάθαιναν νά έχουν καλή συμπεριφορά, νά σέβονται τούς μεγαλυτέρους, νά προσπατεύουν τούς αδυνάτους, νά λατρεύουν τούς θεούς, ν’ αγαπούν τήν πατρίδα. Μάθαιναν έπίσης νά λογαριάζουν γρήγορα, νά μιλούν σωστά καί νά γράφουν.

Τά μεγαλύτερα παιδιά ἔκαναν τά μαθήματά τους ἔξω στή φύση. Ἐκεῖ μάθαιναν νά δένουν τίς πληγές καί νά τίς γιατρεύουν μέ βότανα, ν' ἀνεβαίνουν στά βουνά, νά καβαλικεύουν ἄλογα, νά ὀδηγοῦν τό ἄρμα, νά ρίχνουν βέλη, νά γυμνάζονται μέ κοντάρι κι ἀσπίδα, νά κυνηγοῦν ἀγρίμια καί ἄλλα.

Σ' ἓνα τέτοιο σχολεῖο πῆγε κι ὁ Ἡρακλῆς καί ἦταν ἄριστος μαθητής στά μαθήματα, πού ἤθελαν θάρρος καί δύναμη. Μόνο στή μουσική, λένε, πῶς δέν τά κατάφερνε καλά. Ὁ δάσκαλός του, ὁ **Λίνος**, τόν پاίδευε νά μάθει νά

παίζει τή λύρα κι ὁ Ἡρακλῆς, πού ἦταν φιλότιμος, στενοχωριόταν.

Μιά μέρα ἀνέβηκε στόν **Κιθαιρώνα**, γιά νά ξεσκάσει. Ἐκεῖ βοσκοῦσαν τά κοπάδια τοῦ πατέρα του. Ἦταν τότε ὁ Ἡρακλῆς δεκαοχτώ χρονῶν. Βρῆκε τούς βοσκούς καί τούς ρώτησε πῶς τά περνοῦν.

— Καλά εἶναι ἐδῶ στό βουνό καί καλά τά περνοῦμε, ἀπάντησαν οἱ βοσκοί. Ἔχουμε ὅμως κι ἓνα κακό. Ἐνα μεγάλο λιοντάρι κρύβεται ἐδῶ στά ἔλατα τοῦ Κιθαιρώνα καί πολύ συχνά μᾶς ἀρπάζει κι ἀπό ἓνα ζῶο. Κανένας ἀπό μᾶς δέν μπορεῖ νά τό σκοτώσει.

Ὁ Ἡρακλῆς δέν περίμενε ν' ἀκούσει τίποτε ἄλλο. Ἔκοψε ἓνα χοντρό ξύλο καί τό ἔκανε ρόπαλο. Ἔστησε καρτέρι ἐκεῖ πού θά περνοῦσε τό λιοντάρι καί περίμενε. Ὅταν σέ λίγο φάνηκε τό θηρίο, ὁ Ἡρακλῆς πετάχτηκε μπροστά του καί ἄρχισε νά τό χτυπᾷ μέ τό ρόπαλο. Τό λιοντάρι εἶχε μεγάλη δύναμη, ἀλλά ὁ Ἡρακλῆς εἶχε καί δύναμη καί ἐξυπνάδα. Ἦξερε νά χτυπάει καί νά φυλάγεται. Τελικά τό λιοντάρι θέλησε νά φύγει μουγκρίζοντας, ἀλλά ὁ Ἡρακλῆς, πού ἔτρεχε γρήγορα, τό πρόφτασε καί τό σκότωσε.

Πῆρε ὕστερα τό τομάρι του καί γύρισε στή Θήβα. Ὅλος ὁ κόσμος τόν θαύμαζε καί τόν εὐγνωμονοῦσε, γιά τό κατόρθωμά του.

Ἑρώτηση:

Τί σοῦ ἀρέσει ἀπό τό σχολεῖο τοῦ Ἡρακλῆ;

3. 'Ο 'Ηρακλῆς ἐκλέγει τό δρόμο τῆς 'Αρετῆς

“Όταν ὁ 'Ηρακλῆς ἔγινε δεκαοχτώ χρονῶν, ἦταν τό δυνατότερο παλικάρι σέ ὅλη τήν 'Ελλάδα. Τόν βασάνιζε ὁμῶς ἕνα πρόβλημα. Δέν μπορούσε νά πάρει ἀπόφαση, πῶς νά χρησιμοποιήσει τή μεγάλη του δύναμη: Νά ληστεύει τούς ἀνθρώπους καί νά ζεῖ πλοῦσια ἢ νά τιμωρεῖ τούς κακοῦς, νά βοηθάει τούς ἀδυνάτους καί νά ζεῖ τίμια;

Μιά μέρα, ἐκεῖ πού περπατοῦσε σιωπηλός καί συλλογίζοταν, ἔφτασε σ' ἕνα μέρος, ὅπου ὁ δρόμος ἀνοίγε στά δυό, σάν ψαλίδι. 'Ο ἕνας δρόμος ἦταν στήν ἀρχή πλατύς κι ὠραῖος κι ὅσο πῆγαινε ἀνηφόριζε καί στένευε. 'Ο ἄλλος στήν ἀρχή ἦταν στενός κι ὅσο πῆγαινε κατηφόριζε σέ μιά πράσινη πεδιάδα καί πλάταινε. Κάθισε ὁ 'Ηρακλῆς σέ μιά πέτρα, ἀκούμπησε τό κεφάλι στά δυό του χέρια καί σκεφτόταν.

“Όταν σήκωσε τό κεφάλι, εἶδε μπροστά του δύο νέες γυναῖκες. 'Η μια στεκόταν πιό κοντά στόν 'Ηρακλῆ, εἶχε περήφανο πρόσωπο καί φοροῦσε πολλά στολίδια. 'Η ἄλλη στεκόταν πιό πίσω. Φοροῦσε ἕνα ἀπλό φόρεμα καί τό πρόσωπό της ἦταν εὐγενικό καί σεμνό. Μίλησε ἡ πρώτη καί εἶπε.

— 'Ηρακλῆ, εἶσαι ὁ δυνατότερος ἀντρας ἐπάνω στή γῆ. Ἄρπαξε ὅ,τι ἐπιθυμεῖς καί ζῆσε εὐτυχισμένος.

— Ποιό εἶναι τ' ὄνομά σου; τή ρώτησε τότε ὁ 'Ηρακλῆς.

— Οἱ φίλοι μου μέ λένε Εὐτυχία, οἱ ἐχθροί μου μέ λένε **Κακία**.

Μίλησε ὕστερα ἡ δεύτερη καί εἶπε.

— Τή δύναμη, 'Ηρακλῆ, σοῦ τήν ἔδωσαν οἱ θεοί γιά νά βοηθᾷς τούς ἀδυνάτους, νά τιμωρεῖς τούς κακοῦς καί νά κάνεις καλά ἔργα. Οἱ ἄνθρωποι τότε θά σέ τιμοῦν καί θά εἶσαι εὐτυχισμένος.

— Ποιό εἶναι τό δικό σου ὄνομα; τή ρώτησε ὁ 'Ηρακλῆς.

— Μόνο φίλους ἔχω καί μέ λένε **'Αρετή**.

Ὁ 'Ακούμπησε πάλι ὁ 'Ηρακλῆς τό κεφαλι στά χέρια του καί σκεφτόταν.

Οι δύο γυναίκες απομακρύνθηκαν. Ἡ Κακία ἀκολου-
θησε τό δρόμο, πού ἦταν στήν ἀρχή πλατύς. Ἡ Ἀρετή
ἀκολούθησε τό δρόμο, πού ἦταν στήν ἀρχή στενός. Ὁ
Ἡρακλῆς τίς ἐβλεπε ὥσπου χάθηκαν

—Θ' ἀκολουθήσω τό δρόμο τῆς Ἀρετῆς, εἶπε.
Ἡ ψυχὴ τοῦ γέμισε χαρά. Εἶχε πάρει τή σωστή
ἀπόφαση.

4. Ὁ Ἡρακλῆς στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν

Ὁ Ἡρακλῆς ἔκανε πάντα τό καλό καί τό δίκιο κι ὄλοι τόν ἀγαποῦσαν καί τόν εὐγνωμονοῦσαν. Σάν ἔγινε ἄντρας, πῆρε γυναίκα του μιά βασιλοπούλα, ἀπόκτησε τρία παιδιά καί ἦταν πολύ εὐτυχησμένος.

Μόνο ἡ Ἥρα δέ χώνευε τήν εὐτυχία του καί γι' αὐτό τοῦ σάλεψε τό λογικό καί δέν μποροῦσε νά ξεχωρίσει ποιό εἶναι τό καλό καί ποιό τό κακό.

Τότε, μέσα στήν τρέλα του, ὁ Ἡρακλῆς ἔκανε ἕνα μεγάλο κακό. Ἡ Ἥρα, γιά νά τόν τιμωρήσει πιό πολύ, τοῦ ἔδωσε πάλι τό λογικό του. Ὅταν κατάλαβε ὁ Ἡρακλῆς τί εἶχε κάνει, ἔκλαιγε καί χτυπιόταν. Μερόνυχτα πολλά ἔμεινε νηστικός κι ἄγρυπνος καί δέν ἤθελε νά ζήσει.

Τέλος ἀποφάσισε νά πάει στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν, γιά νά ζητήσει χρησμό (συμβουλή) ἀπό τό θεό Ἀπόλλωνα. Ὅταν μπήκε στό ναό, ἡ Πυθία δέν τοῦ ἔδινε χρησμό, γιατί ἦταν λερωμένος κι ἀπεριποιήτος. Θύμωσε τότε ὁ Ἡρακλῆς, πῆρε στόν ὦμο του τόν ἱερό τρίποδα τῆς Πυθίας κι ἔφυγε γιά νά πάει ἀλλοῦ νά χτίσει ἄλλο μαντεῖο.

Ἡ Πυθία εἰδοποίησε τόν Ἀπόλλωνα κι ἐκεῖνος πρόφτασε τόν Ἡρακλῆ κάτω στήν Πελοπόννησο. Πιάστηκαν τότε στά χέρια. Τρεῖς μέρες πάλευαν καί κανένας δέ νικοῦσε τόν ἄλλο. Τότε κατέβηκε ὁ Δίας καί τούς συμφιλίωσε. Ὁ Ἡρακλῆς ξανάφερε τόν ἱερό τρίποδα στό μαντεῖο καί ἡ Πυθία τοῦ ἔδωσε τόν ἐξῆς χρησμό:

«Νά πᾶς στό θεῖο σου τόν **Εὐρυσθέα** τό βασιλιά τῶν Μυκηνηῶν καί νά ἐκτελέσεις δώδεκα διαταγές του. Τότε θά συγχωρεθεῖ τό ἀμάρτημά σου».

Ὁ Εὐρυσθέας, ὅταν εἶδε τόν Ἡρακλῆ, φοβήθηκε μήν τοῦ πάρει τή βασιλεία. Σκέφτηκε λοιπόν νά τόν διατάξει νά κάνει **ἐπικίνδυνα** κι **ἀκατόρθωτα** ἔργα. Πίστευε πῶς θά σκοτωνόταν σέ κάποιο ἀπ' αὐτά κι ἔτσι θά γλύτωνε ἀπ' αὐτόν. Ὁ Ἡρακλῆς ὅμως τά κατόρθωσε ὅλα, χωρίς νά πάθει τίποτε. Ἔτσι, μέσα σέ ὀχτώ χρόνια, ἔκανε δώδεκα κατορθώματα, πού ὀνομάζονται **ἄθλοι**.

5. Τό λιοντάρι τῆς Νεμέας.

Στήν ἀρχή τῆς ζωῆς τους πάνω στή γῆ οἱ ἄνθρωποι δέν ἤξεραν ν' ἀνάβουν φωτιά, οὔτε νά χτίζουν σπίτια. Ὁ τόπος ἦταν γεμάτος ἄγρια θηρία, πού ὀρμοῦσαν καί κατασπάραζαν τούς ἄνθρώπους.

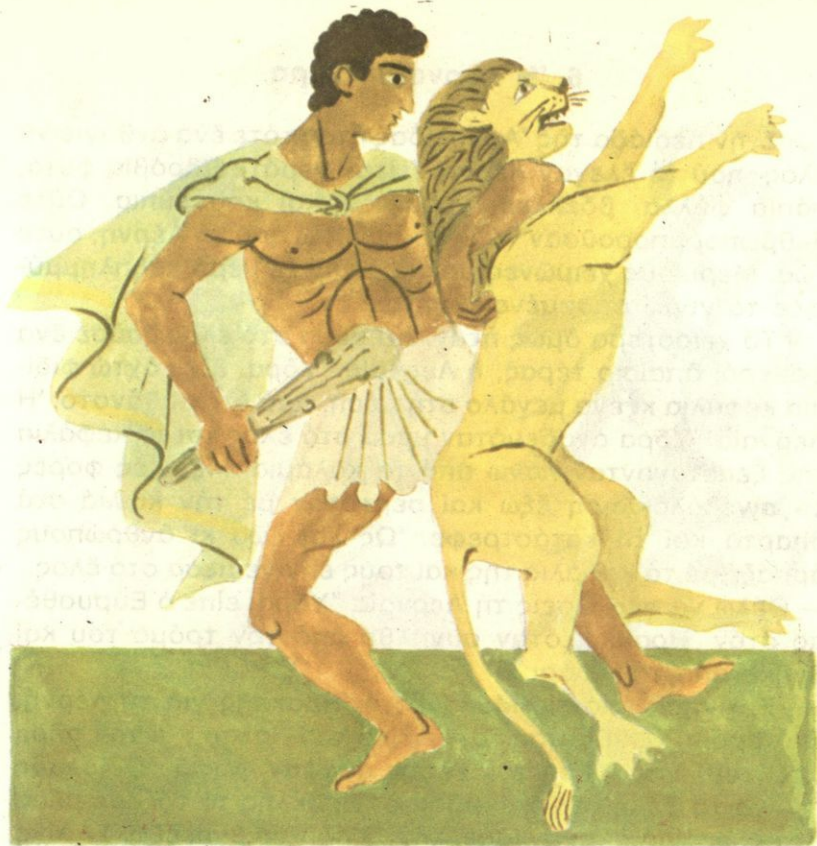
Ἀργότερα ἄρχισαν νά ζοῦν πολλοί μαζί (κοινωνικά). Καί γιά νά προφυλάγονται ἀπό τά θηρία, στέριωναν τίς καλύβες τους ἐπάνω σέ πασσάλους στά ρηγά νερά τῶν λιμνῶν ἢ ἐπάνω σέ δέντρα. Αὐτό ἦταν μεγάλη πρόοδος. Τότε περίπου ἔμαθαν ν' ἀνάβουν φωτιά, ἔφτιαχναν πρῶτον ἀ ὄπλα καί σκότωναν τά θηρία.

Πέρασαν χιλιάδες χρόνια ἀπό τότε. Τήν ἐποχή πού ζοῦσε ὁ Ἡρακλῆς, οἱ ἄνθρωποι ἦταν ἀρκετά πολιτισμένοι. Εἶχαν σιδερένια ὄπλα, ζοῦσαν σέ πολιτείες καί ταξίδευαν μέ καράβια.

Στά δάση ὅμως ὑπῆρχαν ἀκόμη θηρία. Ζοῦσε τότε μέσα στό δάσος τῆς Νεμέας ἓνα τρομερό λιοντάρι. Συχνά ἔβγαινε ἀπό τήν κρουφώνα του κι ἔτρωγε τά ἡμερα ζῶα. Μερικές φορές ὀρμοῦσε καί στούς ἄνθρώπους.
— Θέλω νά μοῦ φέρεις τό δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, διέταξε ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ.

Πῆρε τά ὄπλα του ὁ Ἡρακλῆς, μπῆκε στό δάσος κι ἔψαχνε νά βρεῖ τό αἰμοβόρο θηρίο. Σέ λίγο ἤκουσε τό θρυχηθμό του. Τό εἶδε ὁ Ἡρακλῆς καί μέ προφύλαξη τό πλησίασε. Ἦταν ἓνα ὀμορφο ἀλλά φοβερό λιοντάρι. Μοῦγκριζε καί κυμάτιζε ἡ χαιτή του καί φαίνονταν τά μυτερά, ἄσπρα δόντια του. Τοῦ ἐριξε ἓνα δυό βέλη ὁ Ἡρακλῆς, ἀλλά πού νά τρυπήσουν τό χοντρό του δέρμα. Ἔτρεξε τότε, τό πρόφτασε κι ἄρχισε νά τό χτυπᾷ μέ τό ρόπαλο. Πόνεσε τό λιοντάρι καί τρέχοντας μπῆκε σέ μιά σπηλιά, πού εἶχε δυό ἐξόδους. Ἐφραξε τότε τή μιά ἐξοδο ὁ Ἡρακλῆς καί μπῆκε ἀπό τήν ἄλλη. Στό μισοσκόταδο τῆς σπηλιάς, ἄστραφταν σάν φωτιές τά μάτια τοῦ λιονταριοῦ.

Τό θηρίο ὄρμησε πρῶτο, ἀλλά ὁ ἥρωας τό χτύπησε.

δυνατά μέ τό ρόπαλο. Τό λιοντάρι ζαλίστηκε. Πέταξε τότε
ὁ Ἡρακλῆς τό ρόπαλο καί μέ γρηγοράδα καί τέχνη ἄρπαξε
τό λιοντάρι ἀπό τό λαιμό, τό ἔσφιξε δυνατά καί τό ἔπνιξε.

Ἔστερα ὁ Ἡρακλῆς τό ἔσυρε ἔξω ἀπό τή σπηλιά, τό
ἔγδαρε, φόρεσε τή λεοντή — τή φοροῦσε πάντα ἀπό τότε
— καί γύρισε στίς Μικῆνες. Ὅταν τόν εἶδε ὁ Εὐρυσθέας,
χώθηκε μέσα σ' ἓνα πιθάρι ἀπό τήν τρομάρα του.

Ἑρώτηση

Γιατί ὁ Ἡρακλῆς δέν ἔφραξε τίς ἐξόδους νά ψοφήσει τό θηρίο μέσα;

6. Ἡ Λερναία Ὑδρα

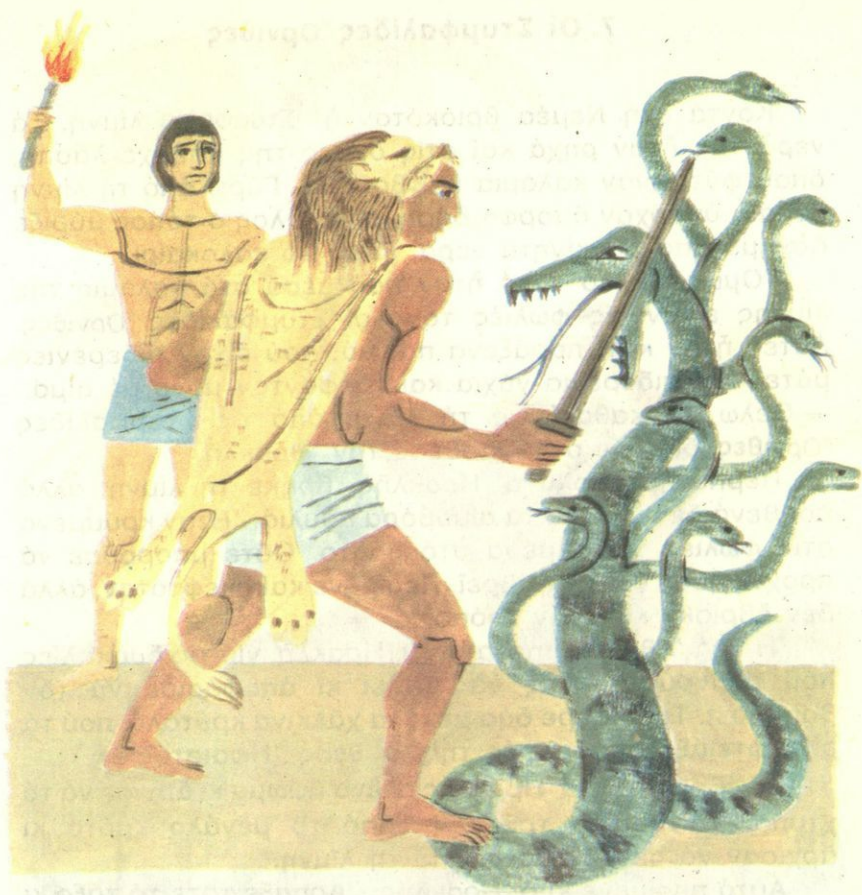
Στὴν πεδιάδα τῆς Ἀργολίδας ἦταν τότε ἓνα ἀνθυγιεινὸ ἔλος, πού τὸ ἔλεγαν Λέρνη. Ἦταν γεμάτο ὑδρόβια φυτά, σάπια φύλλα, βδέλλες, νερόφιδα καὶ κουνούπια. Οὔτε ἄνθρωποι μπορούσαν νὰ ζήσουν γύρω ἀπὸ τὴ Λέρνη, οὔτε ζῶα. Μερικοὺς χειμῶνες μάλιστα γέμιζε νερό καὶ πλημμύριζε τὰ γύρω σπαρμένα χωράφια.

Τὸ χειρότερο ὅμως ἦταν, ὅτι μέσα στοῦ ἔλος ζοῦσε ἓνα φοβερό, ἀπαίσιο τέρας, ἡ Λερναία Ὑδρα. Εἶχε ὀχτῶ φιδίσια κεφάλια κι ἓνα μεγάλο στή μέση, πού ἦταν ἀθάνατο. Ἡ Λερναία Ὑδρα ἀναδευόταν μέσα στοῦ ἔλος καὶ τὰ κεφάλια τῆς ξεπετάγονταν πάνω ἀπὸ τὰ καλάμια. Μερικὲς φορές ἔβγαινε ὀλόκληρη ἔξω καὶ σερνόταν μέ τὴν κοιλιὰ στά σπαρτά καὶ τὰ κατὰστρεφε. Ὡς καὶ ζῶα κι ἀνθρώπους ἄρπαζε μέ τὰ κεφάλια τῆς καὶ τοὺς ἔπνιγε μέσα στοῦ ἔλος. — Θέλω νὰ σκοτώσεις τὴ Λερναία Ὑδρα, εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στὸν Ἡρακλῆ, ὅταν συνῆλθε ἀπὸ τὸν τρόπο του καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ πιθάρι.

Ξεκίνησε ἀπὸ τίς Μυκῆνες ὁ Ἡρακλῆς γιὰ τὴ Λέρνη. Στὸ δρόμο συνάντησε τὸν ἀνιψιὸ του Ἴολαο καὶ τὸν πῆρε μαζί του. Στὴν ἄκρη τοῦ ἔλους ἀναψαν φωτιά. Ὁ Ἴολαος ἔκαιγε τὰ βέλη στὴν αἰχμὴ κι ὁ Ἡρακλῆς τὰ τόξευε μέσα στοῦ ἔλος, γιὰ ν' ἀναγκάσει τὴν Ὑδρα νὰ βγεῖ ἔξω. Σέ λίγο φάνηκε νὰ ἔρχεται μανιασμένη καταπάνω τους.

Ὁ Ἡρακλῆς τὴν περίμενε μέ θάρρος. Ὅταν πλησίασε, τὴν πάτησε στὴν κοιλιὰ κι ἀμέσως ἄρχισε νὰ κόβει τὰ κεφάλια τῆς. Τί παράξενο ὅμως! Ἐνα κεφάλι ἔκοβε, δυὸ ἔβγαιναν στὴν θέση του. Δέν ἔφτανε αὐτό, ἡ Ἡρα ἔστειλε ἓναν κάβουρα καὶ δάγκωνε τὸ πόδι τοῦ Ἡρακλῆ. Δέν χρειαζόταν τώρα μόνο παλικαριά, χρειαζόταν ὑπομονή κι ἐξυπνάδα. Κι ὁ Ἡρακλῆς εἶχε αὐτὰ τὰ χαρίσματα. Μ' ἓνα χτύπημα σκότωσε τὸν κάβουρα καὶ φώναξε τὸν Ἴολαο νὰ τοῦ φέρνει ἀναμμένα δαυλια.

Ἐκοβε ὁ Ἡρακλῆς ἓνα κεφάλι, ἔκαιγε τὴν πληνὴ ὁ Ἴολαος καὶ δέν φύτρωνε ἄλλο. Τὸ κεφάλι πού ἔμεινε

τελευταίο μέ κανένα τρόπο δέν πέθαινε· ήταν άθάνατο. Γι' αυτό ό 'Ηρακλής τό έκοψε, τό έριξε μέσα σ' ένα μακρύ και βαθύ χαντάκι και τό σκέπασε μέ μεγάλες πλάκες και χώμα. Κι έμεινε εκεί μέσα άθάνατο αλλά άκίνδυνο για τούς ανθρώπους.

Λένε άκόμη ότι ό 'Ηρακλής άνοιξε τήν κοιλιά της πολυκέφαλής 'Υδρας και βούτηξε τίς σαΐτες του στη φαρμακερή χολή της. Κι όποιον πλήγωνε μ' αυτές, πέθαινε άμέσως.

7. Οί Στυμφαλίδες Ξορνιθες

Κοντά στη Νεμέα βρισκόταν ή Στυμφαλία λίμνη. Τά νερά της ήταν ρηγά καί στίς ὄχθες της ὑπῆρχε λάσπη, ὅπου φύτρωναν καλάμια καί βουῦρλα. Γύρω ἀπό τή λίμνη βέβαια ὑπῆρχαν ὁμορφα δάση, ἀλλά ὄλος ὁ τόπος μύριζε ἄσχημα ἀπό τ' ἀκίνητα νερά, ἰδίως τό καλοκαίρι.

“Ὅμως τό πιό κακό ήταν πού μέσα ἰτά καλάμια τῆς λίμνης εἶχαν τίς φωλιές τους οἱ Στυμφαλίδες Ξορνιθες. Αὐτές ήταν κάτι παράξενα πουλιά. πού εἶχαν σιδερένιες μύτες καί σιδερένια νύχια καί τρέφονταν μόνο μέ αἷμα. — Θέλω νά καθαρίσεις τή λίμνη ἀπό τίς Στυμφαλίδες Ξορνιθες, διέταξε ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ.

Περπάτησε πολύ ὁ Ἡρακλῆς, βρῆκε τή λίμνη, ἀλλά πουθενά δέν ἔβλεπε τά αἰμοβόρα πουλιά. Ήταν κρυμμένα στίς φωλιές τους, μέσα στό βάλτο. Οὔτε μπορούσε νά προχωρήσει, γιά νά τά βρεῖ. Περίμενε καί σκεφτόταν, ἀλλά δέν ἔβρισκε κανέναν τρόπο.

Ἡ θεά Ἀθηνᾶ λυπόταν τόν Ἡρακλῆ, γιά τίς δυσκολίες πού περνοῦσε χωρίς νά φταίει κι ἀποφάσισε νά τόν βοηθήσει. Τοῦ ἔφερε δύο μεγάλα χάλκινα κρόταλα, πού τά εἶχε φτειάξει ὁ ἀδελφός της, ὁ θεός Ἡφαιστος.

Ἀνέβηκε τότε ὁ Ἡρακλῆς σ' ἓνα ὑψωμα κι ἄρχισε νά τά χτυπᾶ. Τά πουλιά τρόμαξαν ἀπό τό μεγάλο κρότο κι ἄρχισαν νά πετοῦν πάνω ἀπό τή λίμνη.

Αὐτό περίμενε κι ὁ Ἡρακλῆς. “Ἀρπάξε τότε τό τόξο κι ἄρχισε νά τοῦς ρίχνει τά βέλη του. Γέμισε ὁ τόπος κι ἡ λίμνη ἀπό σκοτωμένα πουλιά. “Ὅσα γλύτωσαν, πέταξαν μακριά στήν Ἀνατολή καί δέν ξαναγύρισαν ποτέ πιά.

8. Οί κοπριές του Αύγεία

Πέρα από τό κράτος τῶν Μυκηνῶν ἦταν τό βασίλειο τοῦ **Αύγεία**. Ἡ γῆ σ' αὐτό τό βασίλειο ἦταν εὐφορη, γιατί δυό ποτάμια, **ὁ Πηγειός καί ὁ Ἀλφειός**, πότιζαν τό πλούσιο χῶμα της. Τά χορτάρια ἐκεῖ ἦταν ἄφθονα καί ὁ Αύγείας εἶχε χιλιάδες πρόβατα, ἀγελάδες κι ἄλογα.

Τό βράδυ ἔφερναν οἱ βοσκοί τά κοπάδια καί τά ἔκλειναν μέσα σέ τεράστιους στάβλους. Οἱ στάβλοι ὅμως αὐτοί ἔμειναν ἀκαθάριστοι τριάντα ὀλόκληρα χρόνια καί οἱ κοπριές ἔγιναν μεγάλοι λόφοι. Ἡ βρωμιά καί τά ἔντομα, πού φώλιαζαν ἐκεῖ, ἔκαναν μαρτυρική τή ζωή τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτά νά καθαρίσουν, χρειαζόταν ἕνας ὀλόκληρος στρατός νά δουλεύει μῆνες.

— θέλω νά καθαρίσεις τούς στάβλους τοῦ Αύγεία, ἀλλά μέσα σέ μία μέρα, πρόσταξε ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ.

Ἐπιμονετικός ἦρως πῆγε στόν Αύγεία καί τοῦ εἶπε:

— Βασιλιά Αύγεία, θέλεις νά καθαρίσω τούς στάβλους σου, μέσα σέ μία μέρα; Χαμογέλασε ὁ Αύγείας καί εἶπε:

— "Ἄν τό καταφέρεις αὐτό, Ἡρακλῆ, θά σοῦ δώσω τό ἕνα δέκατο ἀπό τά ζῶα μου. Βάζω μάρτυρα τό γιο μου **Φυλέα**, πῶς θά κρατήσω τό λόγο μου.

Ἐπιμονετικός ἦταν ὄχι μόνο δυνατός, ἀλλά κι ἐξυπνος. Σκέφτηκε λοιπόν νά χρησιμοποιήσει τά δυό ποτάμια, γι' αὐτή τή δουλειά.

Τό ἄλλο πρωί ἄρχισε τό ἔργο. "Ἄνοιξε δυό ἀντικριστές πόρτες στούς στάβλους." Ἐσκαψε δυό χαντάκια ἀπό τούς στάβλους πρὸς τά δυό ποτάμια. Κατά τό μεσημέρι γύρισε τά νερά τῶν δύο ποταμιῶν μέσα στά αὐλάκια. Τά ὀρμητικά νερά ἄρχισαν νά σκορπίζουν τίς κοπριές στόν κάμπο. Προτοῦ βασιλέψει ὁ ἥλιος, οἱ στάβλοι ἦταν πεντακάθαροι.

Ἐπιμονετικός ἦταν καί εἶπε στόν Ἡρακλῆ:

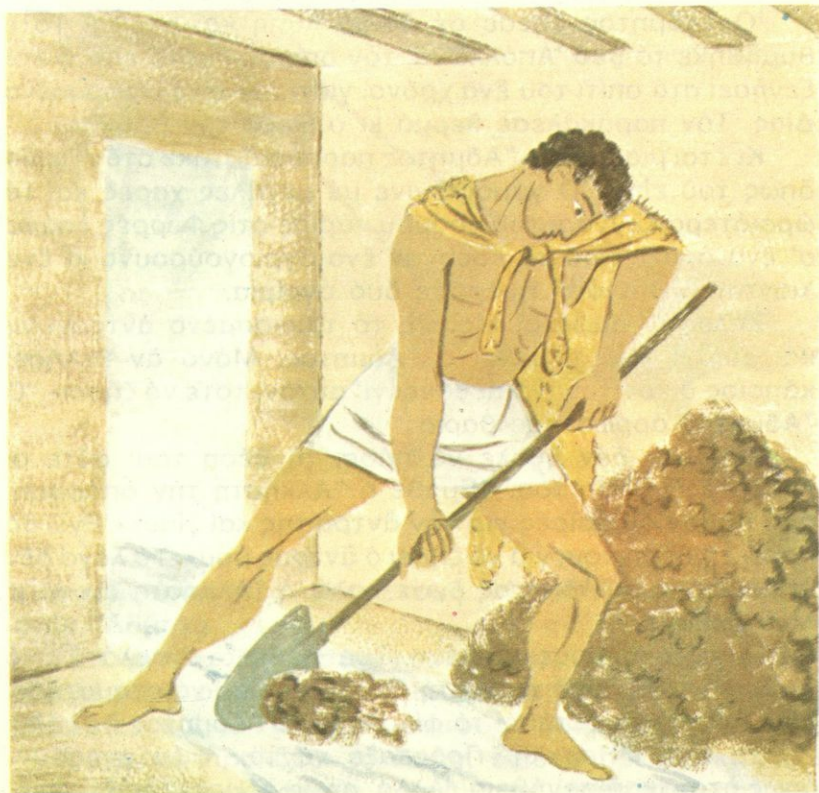
— Ἡρακλῆ, δέν καθάρισες ἐσύ τίς κοπριές, ἀλλά τά ποτάμια. Δέν σοῦ δίνω τίποτα καί νά φύγεις ἀμέσως ἀπό τό βασίλειό μου. Ὁ Φυλέας ὅμως ὅταν εἶδε ὅτι ὁ πατέρας του δέν ἐφαρμόζει τή συμφωνία, πῆγε μέ τό μέρος τοῦ Ἡρα-

κλή. Ὁ ἥρωας θύμωσε, πολέμησε καί νίκησε τόν πονηρό κι ἀχάριστο βασιλιά, τόν ἔδιωξε ἀπό τό θρόνο του κι ἔκαμε βασιλιά τό δίκαιο γιό του, τό Φυλέα.

Ὁ Φυλέας ἔδωσε στόν Ἡρακλῆ ὅσα ἔλεγε ἡ συμφωνία κι ἀκόμη τοῦ παραχώρησε μιά ὁμορφη τοποθεσία, κοντά στόν Ἄλφειό ποταμό. Ὁ Ἡρακλῆς ἔχτισε ἐκεῖ ἓνα λαμπρό νάο στόν πατέρα του, τόν Ὀλύμπιο Δία· καί πλάι στό νάο φύτεψε μιά ἀγριελιά.

Ἀπό τότε ὁ τόπος ὀνομάζεται **Ὀλυμπία**.

Ἑρώτηση: Ποιές ἦταν οἱ ὠφέλειες ἀπ' αὐτό τό κατόρθωμα;

9. Ἡ ῥΑλληστη κι ὁ Ἡρακλῆς

Στίς Φερρές τῆς Θεσσαλίας ἦταν τότε βασιλιάς ὁ ῥΑδμητος, πού ἦταν φίλος τοῦ Ἡρακλῆ. Ἦταν ἕνας νέος, ὁμορφος καί καλόκαρδος βασιλιάς.

Στήν Ἰωλκό ὁ βασιλιάς Πελίας εἶχε μιά πεντάμορφη κόρη, τήν ῥΑλληστη, πού ἦταν ξακουστή γιά τήν καλοσύνη της.

Τήν εἶδε ὁ ῥΑδμητος καί μαγεύτηκε ἀπό τά χαρίσματά της. Πῆγε στόν πατέρα της καί τῆ ζήτησε γιά γυναίκα του. — Νά ζέψεις ἕνα λιοντάρι κι ἕνα ἀγριογούρουνο στό ἀμάξι σου καί νά ἔρθεις νά τήν πάρεις, τοῦ εἶπε ὁ Πελίας.

Ἦ ῥΑδμητος ἔπεσε σέ βαθιά λύπη καί σκέψη. Τότε θυμήθηκε τό θεό ῥΑπόλλωνα, τόν ὁποῖο κάποτε εἶχε φιλοξενήσει στό σπίτι του ἕνα χρόνο, γιατί τόν εἶχε τιμωρήσει ὁ Δίας. Τόν παρακάλεσε θερμά κι ὁ Θεός τόν βοήθησε.

Κι ἔτσι μιά μέρα ὁ ῥΑδμητος παρουσιάστηκε στόν Πελία, ὅπως τοῦ εἶπε. Ἦ γάμος ἔγινε μέ μεγάλες χαρές καί τό ὠραιότερο ζευγάρι τοῦ κόσμου γύρισε στίς Φερρές ἐπάνω σ' ἕνα ἀμάξι, πού τό ἔσερναν ἕνα ἀγριογούρουνο κι ἕνα λιοντάρι. Ἦ ἀγάπη ἡμέρεψε δυό ἀγρίμια.

Ζήλεψαν ὁμως οἱ Μοῖρες τό ταιριασμένο ἀντρόγυνο καί εἶπαν: «Νά πεθάνει ὁ ῥΑδμητος. Μόνο ἂν θελήσει κάποιος δικός του νά πεθάνει γι' αὐτόν, τότε νά ζήσει». Ἦ ῥΑδμητος ἀρρώστησε βαριά.

Κανένας δέν ἠθελε νά πάρει τῆ θέση του· οὔτε οἱ γέροντες γονεῖς του. ῥΕμαθε ἡ ῥΑλληστη τήν ἀπόφαση, πού πῆραν οἱ Μοῖρες γιά τόν ἄντρα της καί εἶπε: «ῥΕγώ θά πάρω τῆ θέση του, γιά νά ζήσει ὁ ἄντρας μου». Τό λόγο δέν ἀπόσωσε κι ὁ ῥΑδμητος ἔγινε καλά, ἡ ῥΑλληστη ὁμως σέ λίγο πέθανε.

Πάνω στή δυστυχισμένη ὦρα ἦρθε στό παλάτι κι ὁ Ἡρακλῆς. Πῆγαινε τότε στή Θράκη κι εἶπε νά σταματήσει λίγο, γιά νά χαιρετήσει τό φίλο του. Ἦ ῥΑδμητος δέν εἶπε τίποτε στόν Ἡρακλῆ. Πρόσταξε νά τόν φιλοξενήσουν, ὅπως ἦταν ἱερή συνήθεια. ῥΑλλά, ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ἔτρωγε,

είδε τούς υπηρέτες λυπημένους. Κάτι υποψιάστηκε κι είπε στον "Αδμητο.

— Κάποιο πόνο έχεις στην καρδιά σου, "Αδμητε, γιατί δέν τόν λές στο φίλο σου; Δέν μπορούσε νά βαστάξει άλλο ό "Αδμητος καί τοῦ εἶπε τή συμφορά του.

— Τρέχω νά προλάβω τό Χάρο, εἶπε ό ἥρωας, κι ἔγινε ἄφαντος. Τόν πρόφτασε κοντά στον **Ἀχέροντα** ποταμό.

Πάλεψε, τόν νίκησε καί ἔφερε πάλι τήν "Αλκηστη στό παλάτι.

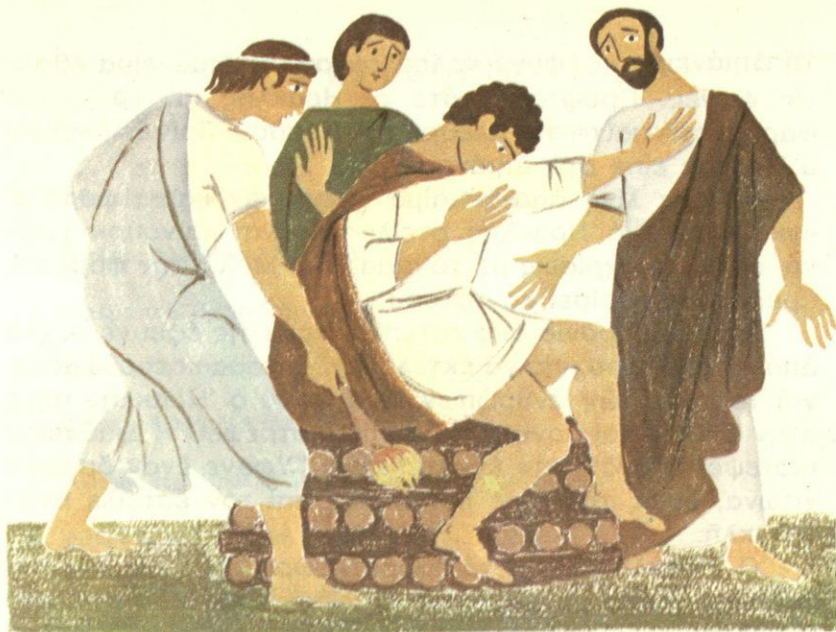
"Ἐγιναν γλέντια καί γιορτές τότε, πού δέ λέγονται.

Τό ἀγαπημένο ζευγάρι ἔζησε εὐτυχισμένο, ὡς τά γεράματα.

Ἐρωτήσεις:

1. Τήν πράξη τοῦ Ἡρακλῆ ἢ τῆς "Αλκηστης θαυμάζεις πιά πολύ;
2. Γιατί ὁ "Αδμητος δέν εἶπε τίποτε στόν Ἡρακλή;

10. Ὁ Ἡρακλῆς γίνεται ἀθάνατος

“Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς τελείωσε καί τό δωδέκατο ἄθλο, συγχωρέθηκε γιά τό ἀμάρτημά του κι ἦταν πιά ἐλεύθερος. Ἦδικο φοβόταν ὁ Εὐρυσθέας, πῶς θά τοῦ ἔπαιρνε τή βασιλεία. Ὁ Ἡρακλῆς συνέχισε τίς καλές καί δίκαιες πράξεις του, ὅπως τοῦ εἶχε πεῖ ἡ Ἀρετή στά δεκαοχτώ του χρόνια. Ἔτρεχε παντοῦ καί συμβούλευε καί βοηθοῦσε ὅσους εἶχαν ἀνάγκη. Ἡ φῆμη του ἦταν μεγάλη. Οἱ ἄνθρωποι τόν τιμοῦσαν καί οἱ θεοί τόν ἀγαποῦσαν.

Κάποτε ὁ Ἡρακλῆς πήγαινε μέ τήν γυναίκα του, τή **Δηιάνειρα**, ἀπό τήν **Αἰτωλία** στή **Φθιώτιδα**. Στό δρόμο βρῆκαν πλημμυρισμένο τόν ποταμό Εὐῆνο. Παρουσιάστηκε τότε μπροστά τους ἕνας πορθμέας, ὁ **κένταυρος Νέσσο**, καί προσφέρθηκε νά τούς περάσει ἀπέναντι.

Δέχτηκε ὁ Ἡρακλῆς κι ἀνέβασε στήν πλάτη τοῦ Νέσσου τή γυναίκα του. Αὐτός θά περνοῦσε μόνος. Ὅταν ὁμως ὁ Νέσσο

τῆ Δηιάνειρα κι ἔφυγε καλπάζοντας. Ἡ Δηιάνειρα ἔβαλε τίς φωνές. Πρόφτασε τότε ὁ Ἡρακλῆς κι ἔριξε μιὰ φαρμακερή σαῖτα στά πλευρά τοῦ Νέσσου. Πρὶν ξεψυχήσει ὁ Νέσσος εἶπε στὴ Δηιάνειρα:

— Πάρε λίγο ἀπὸ τὸ αἷμα μου κι ἂν καμιὰ φορά σ' ἐγκαταλείψει ὁ Ἡρακλῆς, στείλε του ἕναν καινούριο χιτώνα, ἀφοῦ τὸν χρίσεις μὲ τὸ αἷμα μου. Μόλις τὸν φορέσει, ἀμέσως θά γυρίσει κοντά σου.

Πέρασαν χρόνια ἀπὸ τότε. Ὁ Ἡρακλῆς ἔφευγε συχνά ἀπὸ τὸ σπίτι του, γιὰ νὰ ἐκτελέσει διάφορα κατορθώματα γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων. Μιά φορά ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στὴν Εὐβοία καὶ ἄργησε πολὺ νὰ ἐπιστρέψει. Ἡ Δηιάνειρα πίστεψε τότε ὅτι τὴν ἐγκατέλειψε. Ὑφανε ἕναν ὄμορφο χιτώνα, ὅπως τῆς εἶπε ὁ Νέσσος, καὶ τὸν ἔστειλε στὸν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔλαβε τὸ ὄμορφο δῶρο τῆς γυναίκας του καὶ τὸ φόρεσε μὲ χαρὰ. Ὁ χιτώνας ὅμως κόλλησε στὸ κορμί του καὶ οἱ σάρκες του ἄρχισαν νὰ σαπίζουν. Πονοῦσε ἀφάνταστα. Δοκίμασε νὰ τὸν βγάλει, ἀλλὰ ξεκολλοῦσαν μαζί καὶ οἱ σάρκες του.

Δέν μπορούσε πιά νὰ ὑποφέρει τὸ φρικτὸ μαρτύριο κι ἀποφάσισε νὰ πεθάνει. Ἀνέβηκε μὲ λίγους φίλους του ἐπάνω στὸ βουνὸ Οἶτη κι ἔκαναν ἕνα μεγάλο σωρὸ ξύλα. Ξάπλωσε ὕστερα ὁ Ἡρακλῆς ἐπάνω καὶ παρακαλοῦσε τοὺς φίλους του, νὰ τ' ἀνάψουν, γιὰ νὰ καεῖ. Κανένας ὅμως δέν ἀναβε τὴ φωτιά.

Τέλος τὸ ἀποφάσισε ὁ Φιλοκτῆτης κι ὁ Ἡρακλῆς τοῦ χάρισε τὰ ὄπλα του. Σέ λίγο ἡ φωτιά φούντωσε. Τότε ἀκούστηκαν βροντές κι ἕνα σύννεφο σκέπασε τὰ πάντα. Ὁ Δίας πῆρε τὸν ἥρωα στὸν Ὀλυμπο καὶ τὸν ἔκανε ἀθάνατο. Ἡ Ἡρα συμφιλιώθηκε μαζί του καὶ τοῦ ἔδωσε γιὰ γυναίκα τὴν κόρη της, τὴν ἀθάνατη **Ἥθθ**.

Ἔτσι τελείωσε τὴ ζωὴ του ἐπάνω στὴν ἑλληνικὴ γῆ ὁ δοξασμένος ἥρωας τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ἡρακλῆς.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

A. Τί θυμάσαι από την ιστορία του Ήρακλη;

1. Πατέρας του Ήρακλη ήταν ό
2. Μητέρα του Ήρακλη ήταν ή
3. Ο Ήρακλης γεννήθηκε στή
4. Θεϊός του Ήρακλη ήταν ό
5. Άνιψιός του Ήρακλη ήταν ό
6. Άδερφός του Ήρακλη ήταν ό
7. Θεωρούσαν πατέρα του Ήρακλη τό Θεό
8. Λιοντάρια ό Ήρακλης σκότωσε στόν καί στή
9. Ο Ήρακλης γιά νά καθαρίσει τούς στάβλους του χρησιμοποίησε
τά ποτάμια καί
10. Ο Ήρακλης έκαμε δυό άθλους στό έλος καί στή λίμνη
.....
11. Ο Ήρακλης πρόφτασε τό χάρο κοντά στό ποτάμι καί ξανάφερε
τήν στόν
12. Ο Ήρακλης χάρισε τά δπλα του στό
13. Όσο ζούσε ό Ήρακλης τόν έχθρευόταν ή θεά
14. Έστειλε στόν Ήρακλη δηλητηριασμένο χιτώνα ή

Β. Ζευγάρωσε με μία γραμμή τις παρακάτω λέξεις:

Όλυμπία	δίκαιος
Ίφικλής	καλή κι δμορφη
Εύρυσθέας	ναός του Δία
Αυγείας	δειλός
Φύλωνας	κλαψιάρης
Άλκηστη	πονηρός κι άχάριστος
Άδημος	φιλόξενος
Νεμέα	χιτώνας
Φιλοκτήτης	φαρμακερά βέλη
Νέσσος	πορθμέας
Δηιάνειρα	λιοντάρι

Γ. Έρωτήσεις:

1. Ποιό ήταν τό πρώτο κατόρθωμα του Έρακλή;
2. Ποιός ήταν ό πρώτος άθλος του Έρακλή;
3. Οί άθλοι του Έρακλή ώφέλησαν έναν ή πολλούς ανθρώπους;
4. Γιατί δέ φταίει ή Δηιάνειρα γιά τό κακό που έγινε στον Έρακλή;
5. Γιατί οί φίλοι του Έρακλή δέν άναβαν τή φωτιά;
6. Γιατί ό Δίας έκανε τον Έρακλή άθάνατο;

Δ. Άκροστιχίδα (Οί άπαντήσεις με κεφαλαία)

1. — — — — —	1. Είχαν πατέρα θεό και μητέρα θνητή
2. — — — — —	2. Τό κρατούσε ό Έρακλής
3. — — — — —	3. Βοήθησε τον Έρακλή
4. — — — — —	4. Είχε περήφανο πρόσωπο και φορούσε στολίδια
5. — — — — —	5. Έκει ζούσε ένα πολυκέφαλο τέρας
6. — — — —	6. Κόρη τής Ήρας
7. — — — — —	7. Έκει ζούσαν πουλιά με σιδερένιες μύτες

Ε. Ποιό είναι τό σωστό;

Έπογράμμισε τή σωστή άπάντηση.

1. Ό Έρακλής ζήτησε χρησμό από τό μαντείο των Δελφών, α) γιατί του άρεσε νά κάνει κατορθώματα, β) γιατί ήθελε νά συγχωρεθεί γιά μία κακή του πράξη, γ) γιατί τον συμβούλεψε ή Άρετή.

2. Ὁ Εὐρύσθεας διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νά κάνει ἐπικίνδυνα ἔργα, α) γιατί ἔτσι τὸν διέταξε τὸ μαντεῖο, β) γιατί ἤθελε νά δοξαστεῖ ὁ ἀνιψιός του, γ) γιατί ἤθελε νά σκοτωθεῖ ἐπειδὴ φοβόταν μὴν τοῦ πάρει τὴ βασιλεία.
3. Ὁ Ἡρακλῆς ἔχτισε ναὸ στό Δία, α) γιατί σκότωσε ἀγρία θηρία, β) γιατί ἦταν εὐσεβής, γ) γιατί ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

ΣΤ. Σωστό - Λάθος

(Στό κενό τετράγωνο σημείωσε Σ γιά τίς σωστές καί Λ γιά τίς λαθεμένες προτάσεις).

Ὁ Δίας πήρε μέσα σ' ἓνα σύννεφο τὸν Ἡρακλῆ στὸν Ὀλυμπο καί τὸν ἔκανε ἀθάνατο.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔριξε στή λίμνη ἀναμμένα βέλη, γιά νά σκοτώσει τίς Στυμφαλίδες ὄρνιθες.

Ὁ Ἡρακλῆς χρησιμοποίησε τὰ ποτάμια Ἀλφειό καί Πηνειό, γιά νά καθαρίσει τοὺς στάβλους τοῦ Αὐγεία.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΠΩΣ ΕΓΔΑΡΕ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

Ἔψαξα νά βρῶ τρόπο νά γδάρω τὸ σκληρὸ τομάρι του, πράγμα πολὺ δύσκολο, γιατί οὔτε ἡ αἰχμὴ τοῦ βέλους; οὔτε ἡ σφήνα, οὔτε ἡ πέτρα δέν μπορούσανε νά τὸ τρυπήσουν. Τῆ στιγμὴ ἐκείνη, κάποιος θεὸς μοῦ ἔβαλε τὴν ἰδέα νά χρησιμοποιήσω τὰ νύχια τοῦ λιονταριοῦ γιά νά σκίσω τὸ δέρμα του. Τὰ κατάφερα τοῦ ξεκόλλησα τὸ τομάρι του, πού ἦταν πιὸ σκληρὸ κι ἀπὸ τὸ σίδερο, καί σκέπασα μ' αὐτὸ τοὺς ὤμους μου. Εἶχα ἔτσι μιά πανοπλία, πού δέν τὴν πέρναγε κανένα ἀνθρωποκτόνο βέλος τῶν ἐχθρῶν.

Θεόκριτος

Χώρα
Ἑσπερίδων

Σειρ
Σκύλα
Χάρυβδος

Γ' Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Τά παιδικά χρόνια του Θησέα

Στά πολύ παλιά χρόνια, βασίλευε στήν Ἀθήνα ὁ Αἰγέας. Ἦταν ἄξιος καί δίκαιος βασιλιάς. Ἦταν ὅμως λυπημένος, γιατί δέν εἶχε δικό του παιδί ν' ἀφήσει στό θρόνο του. Πῆγε λοιπόν στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν καί ρώτησε τί ἔπρεπε νά κάνει. «Νά παντρευτεῖς τή βασιλοπούλα τῆς Τροιζήνας **Αἶθρα**, ἀλλά νά μὴν τή φέρεις μαζί σου στήν Ἀθήνα». Αὐτά τοῦ εἶπε ἡ Πυθία κι ὁ Αἰγέας ἔτσι ἔκανε.

Πῆγε μέ πλοῖο στήν Τροιζήνα, γιά νά ἰδεῖ τό φίλο του, τό σοφό βασιλιά **Πιθθέα**. Ἐκεῖ γνώρισε τήν Αἶθρα καί θαμπώθηκε ἀπό τήν ὀμορφιά, τή σεμνότητα καί τήν ἐξυπνάδα της. Τή ζήτησε λοιπόν σέ γάμο.

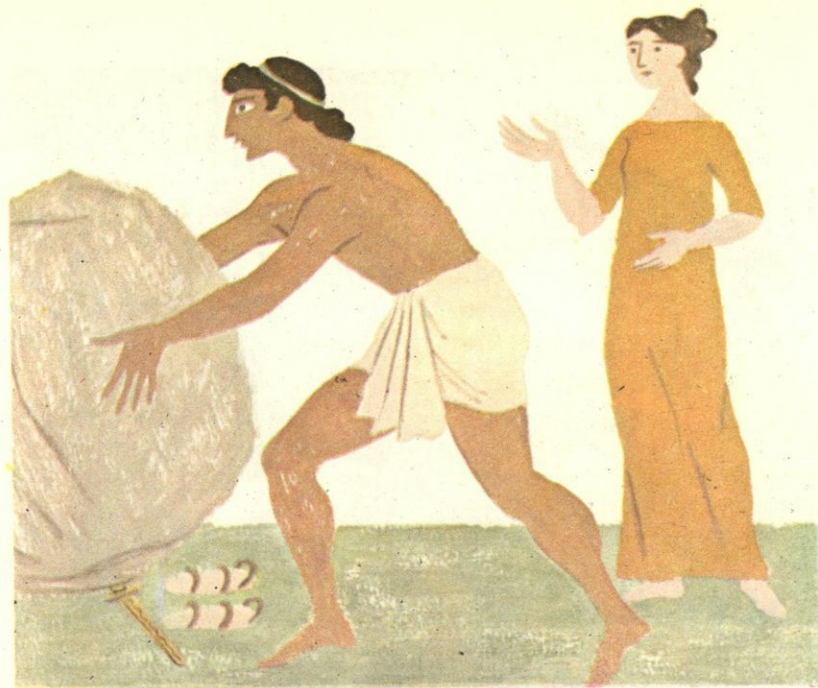
Στό μικρό διάστημα πού ἔζησαν μαζί στήν Τροιζήνα, πῆρε μιά μέρα ὁ Αἰγέας τήν Αἶθρα καί βγήκαν περίπατο στήν ἐξοχή. Ἔβγαλε τό σπαθί του κι ἔσκαψε ἓνα λάκκο. Ἔβαλε μέσα τά σαντάλια καί τό ξίφος του κι ἀπό πάνω κύλησε μιά μεγάλη πέτρα. Ὑστερα εἶπε στήν Αἶθρα:

— Ἀγαπημένη μου γυναίκα, ἐγώ σέ λίγο θά φύγω. Πρέπει νά φύγω. Ἄν γεννήσεις ἀγόρι, θέλω νά τό μεγαλώσεις σάν βασιλόπουλο. Κι ὅταν γίνει ἄξιο παλικάρι, νά τό φέρεις ἐδῶ καί νά τοῦ φανερώσεις τό μυστικό. Ἄν μπορέσει καί σηκώσει τό βράχο, νά πάρει τά σαντάλια καί τό ξίφος μου καί νά ἔρθει στήν Ἀθήνα νά μέ βρεῖ.

Ἡ Αἶθρα γέννησε ἀγόρι καί τό ὀνόμασε Θησέα. Τό ἀνάθρεψε, ὅπως ἤθελε ὁ πατέρας του, κι ἔγινε ἓνα σεμνό, δυνατό καί θαρραλέο παιδί. Κι ἐπειδὴ ὁ Θησέας ἦταν ὀμορφος σά μικρός Θεός, κι ἐπειδὴ δέν ἤξεραν τόν πατέρα του, ὅλοι ἔλεγαν ὅτι ἦταν παιδί τοῦ **Ποσειδῶνα**.

Μιά φορά πέρασε ἀπό τό παλάτι τοῦ Πιθθέα ὁ Ἡρακλῆς κι ἄφησε τή λεοντή του ἔξω ἀπό τήν πόρτα. Τά παιδιά τήν πέρασαν γιά ἀληθινό λιοντάρι καί σκόρπισαν τρομαγμένα. Ὁ Θησέας ἄρπαξε ἓνα τσεκούρι καί ὄρμησε νά τό σκοτώσει. Ἦταν τότε ὁ Θησέας ἑφτά χρονῶν.

Ἀργότερα ἡ μητέρα του τοῦ διηγήθηκε τούς ἄθλους

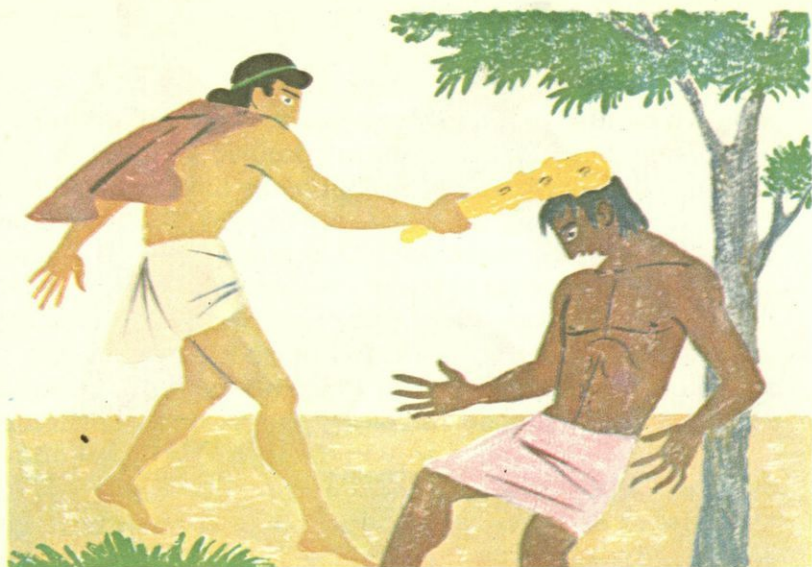
του Ἡρακλῆ κι ὁ Θησέας βιαζόταν νά μεγαλώσει, γιά νά κάνει κι αὐτός μεγάλα κατορθώματα.

Ὅταν ὁ Θησέας ἔγινε δεκαοχτώ χρονῶν, ἦταν ἕνα ἔξυπνο καί δυνατό παλικάρι. Ἡ μητέρα του κατάλαβε τότε, ὅτι ἦταν καιρός νά τοῦ φανερώσει τή μυστική ἐντολή τοῦ πατέρα του. Πῆγαν στό μέρος, ὅπου ἦταν ἡ πέτρα καί τοῦ διηγήθηκε τή συγκινητική ἱστορία.

Ὁ Θησέας σήκωσε εὐκόλα τήν πέτρα καί φόρεσε τά πέδιλα καί τό βασιλικό ξίφος τοῦ πατέρα του. Ἡ μητέρα του τόν καμάρωσε κι ὁ ἴδιος ἦταν ὑπερήφανος.

Ἔγυερα ἐτοιμάστηκε νά φύγει. Βιαζόταν νά γνωρίσει τόν πατέρα του.

Ὁ παπούς του τόν συμβούλεψε νά πάει μέ τό καράβι, γιατί στό δρόμο, ἀπό γῆν ξηρά, θά συναντοῦσε ληστές καί κακούργους. Αὐτό ὅμως ἤθελε κι ὁ Θησέας. Νά καθαρίσει τόν τόπο ἀπ' αὐτούς καί νά πάει δοξασμένος στόν πατέρα του.

2. 'Ο Θησέας πηγαίνει στην 'Αθήνα

Πέρασε ό Θησέας τό βουνό 'Αραχναίο καί κόντευε νά φτάσει στην 'Επίδαυρο. Σέ μία στροφή του δρόμου ξεπετάχτηκε μπροστά του ένας θεόρατος άγριάνθρωπος. Φορούσε ένα τομάρι από άρκούδα καί κρατούσε στό χέρι του ένα ρόπαλο. Ήταν ό ληστής **Περιφήτης**. Παραφύλαγε σ' αυτά τά μέρη κι όποιος περνούσε από κεί τόν σκότωνε μέ τό ρόπαλο καί τόν λήστευε.

Μέ τέχνη ό Θησέας του άρπαξε τό ρόπαλο καί τόν θανάτωσε μέ τόν ίδιο τρόπο, πού κι εκείνος θανάτωνε τούς διαβάτες.

Τήν άλλη μέρα πέρασε ό Θησέας από τήν Κόρινθο κι έφτασε στον 'Ισθμό. Όπως ό Θησέας περπατούσε στό δρόμο του, νά καί πηδάει μπροστά του, φωνάζοντας, ένας άγριος γίγαντας. Ήταν **ό Σίνης**. Αυτός λήστευε τούς περαστικούς καί τούς θανάτωνε δένοντας τά πόδια τους από τίς κορυφές δύο πεύκων. 'Ο Θησέας θανάτωσε τό Σίνη

μέ τον ίδιο τρόπο.

Μετά τον Ίσθμό τον βρήκε ή νύχτα. Διάλεξε ό Θησεάς ένα ήσυχο μέρος, ξάπλωσε καί κοιμήθηκε. Μέ τό φώς τής αύγής ξύπνησε καί συνέχισε τό δρόμο του.

Λίγο πιό μπροστά από τά Μέγαρα ήταν κάτι βράχια πού κατέβαιναν απότομα πρós τή θάλασσα. Πάνω σ' αυτά είχε τό στέκι του ένας τρομερός κακοῦργος, **ό Σκείρωναs**.

Αυτός είχε έναν άλλο τρόπο νά θανατώνει τούς ανύποπτους διαβάτες. Τούς λήστευε καί τούς ανάγκαζε νά τοῦ πλύνουν τά πόδια. Κι ὅπως ἦταν σκυμμένοι, τούς ἔδινε μιά κλοτσιά καί τούς γκρέμιζε στή θάλασσα.

Ὁ κακοῦργος ληστής βρῆκε τόν ἴδιο θάνατο ἀπό τό Θησέα. Κι ὅταν ἔπεσε στή θάλασσα, πῆγε μιά μεγάλη θαλασσινή χελώνα νά τόν κατασπαράξει. Ὁ Θησέας σκότωσε καί τή χελώνα κι ἔκανε μέ τό ὄστρακό της μιά κιθάρα.

Τό μέρος αὐτό οἱ παλιοί τό ἔλεγαν Σκειρωνίδες Πέτρες. Ἐμεῖς σήμερα τό λέμε Κακιά Σκάλα.

Μετά τήν Ἐλευσίνα, ἐκεῖ πού εἶναι τό σημερινό Δαφνί, ὁ Θησέας ἐξόντωσε καί τόν τελευταῖο κακοῦργο ληστή, τόν **Προκρούστη**. Ὁ δρόμος ἦταν πιά ἐλεύθερος κι οἱ ἄνθρωποι ταξίδευαν ἤσυχα.

Ἐφτασε σέ λίγο στόν Κεραμεικό καί μπῆκε στήν πολιτεία ἀπό τή μεγάλη πύλη τῆς Ἱερᾶς Ὀδοῦ. Ἡ δόξα του ὅμως εἶχε φτάσει πρὶν ἀπ' αὐτόν. Τά παλικάρια καί οἱ κόρες τῆς Ἀθήνας βγῆκαν καί ὑποδέχτηκαν τόν ἥρωα μέ τιμές καί δόξες. Κι ὁ βασιλιάς μέ τούς ἐπίσημους τόν προσκάλεσαν σέ τραπέζι.

Τήν ὥρα πού κάθησαν γιά φαγητό, πρόσεξε ὁ Αἰγέας τό λαμπερό ξίφος τοῦ Θησέα καί τόν ρώτησε ποιός εἶναι κι ἀπό ποῦ ἔρχεται.

— Εἶμαι ὁ Θησέας, γιός τοῦ Αἰγέα καί τῆς Αἴθρας, βασιλιά καί πατέρα μου, κι ἔρχομαι ἀπό τήν Τροιζήνα.

Ὁ Αἰγέας, πού ἀναγνώρισε τό γιό του, τόν ἔκλεισε δακρυσμένος στήν ἀγκαλιά του. Ἦταν πολύ συγκινημένος καί ὑπερήφανος. Οἱ γιορτές συνεχίστηκαν καί τήν ἄλλη μέρα κι ὁ λαός τῆς Ἀθήνας χάρηκε πολύ, πού ὁ Αἰγέας τούς χάριζε, γιά διάδοχό του, ἕναν ἥρωα.

Ἑρώτηση:

Γιατί χάρηκαν οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν ἦρθε ὁ Θησέας;

3. Φόρος στό Μινώταυρο

Πολύ 'πρίν από τόν έρχομό του Θησέα, οί 'Αθηναίοι είχαν παλιά συνήθεια, νά τιμοῦν μέ γιορτές τήν 'Αθηνα, τή θεά πού προστάτευε τήν πόλη τους. Στίς γιορτές αυτές γίνονταν καί άγώνες κι έρχονταν άθλητές άπ' όλη τήν 'Ελλάδα.

Μιά χρονιά λοιπόν έλαβε μέρος στους άγώνες κι ό γιός του Μίνωα, του δυνατού βασιλιά τής Κρήτης μέ τά πολλά καράβια. Τό βασιλόπουλο αυτό, ό '**Ανδρόγεος**, άγωνίστηκε πολύ καλά κι ήρθε πρῶτος σέ όλα τά άγωνίσματα. Οί άλλοι άθλητές όμως, αντί νά τόν συγχαροῦν, όπως έπρεπε, φθόνησαν τή δόξα του καί τόν σκότωσαν.

Πικράθηκε ό Μίνωας γιά τό χαμό του γιου του κι αποφάσισε νά πάρει έκδίκηση. Ναυπήγησε κι άλλα γερά καί γρήγορα πλοία κι έφερε τό στρατό του στην 'Αθήνα. Οί 'Αθηναίοι κλείστηκαν μέσα στην πόλη.

Οί πόλεις εκείνα τά χρόνια είχαν γύρω γύρω τείχη. 'Ο Μίνωας όμως πολιορκήσε τήν 'Αθήνα καί τήν κυρίεψε. Σκότωσε πολλούς 'Αθηναίους, πήρε αρκετούς γιά δούλους κι άνάγκασε τούς άλλους νά πληρώνουν φόρο.

Τό χειρότερο όμως ήταν πού ό Μίνωας έξανάγκασε τούς 'Αθηναίους νά του στέλνουν κάθε χρόνο έφτά νέους καί έφτά νέες είκοσι χρονών, γιά νά τούς τρώει ό **Μινώταυρος**. Αυτό θά γινόταν συνέχεια έννιά χρόνια.

'Ο Μινώταυρος ήταν ένα άπαίσιο τέρας μέ κεφάλι ταύρου. 'Ο Μίνωας τόν είχε κλεισμένο κάτω από τό παλάτι του, σ' ένα σκοτεινό υπόγειο, τό **Λαβύρινθο**. Τό Λαβύρινθο τόν είχε φτιάξει ό 'Αθηναίος τεχνίτης **Δαίδαλος** κι είχε τόσους διαδρόμους, πού όποιος εμπαινε μέσα, ήταν άδύνατο νά ξαναβγει.

Δέν πέρασε μήνας από τότε πού ήρθε ό Θησέας στην 'Αθήνα, καί μία μέρα μαζεύτηκαν, γιά τρίτη χρονιά, στην αγορά τά άγόρια καί τά κορίτσια, πού είχαν γίνει είκοσι χρονών. Μπροστά στό λαό καί τό βασιλιά θά έβαζαν κληρο, νά βγοῦν οί δεκατέσσερις νέοι καί νέες γιά τό Μινώταυρο.

Στήν παραλία ἦταν ἕτοιμο τό καράβι μέ τά μαῦρο πανιά.
“Ὀλος ὁ κόσμος ἦταν δακρυσμένος.

Προτοῦ ἀρχίσει ἡ κλήρωση, βγήκε μπροστά ὁ Θησέας καί εἶπε:

— Ἀθηναῖοι, μεγάλη ἀδικία γίνεται στή χώρα μας. Ζητῶ τήν ἄδειά σας νά πάω στήν Κρήτη, γιά νά σκοτώσω τό Μινώταυρο.

— Παιδί μου, ἐσύ εἶσαι διάδοχος τοῦ θρόνου. Ἄν σκοτωθεῖς θά μείνει ἡ Ἀθήνα χωρίς βασιλιά, τοῦ εἶπε ὁ Αἰγέας.

— Βασιλιά Αἰγέα, καλύτερα νά σκοτωθῶ, παρά νά γίνω βασιλιάς καί νά στέλνω τά παιδιά τῆς Ἀθήνας στό Μινώταυρο.

“Υστερα εἶπε σέ κείνους, πού τραβοῦσαν τούς κλήρους:

— Ὁ πρῶτος κληρὸς εἶναι δικός μου. Νά κληρωθοῦν ἄλλοι ἔξι.

Ὁ Αἰγέας θαύμασε τήν παλικαριά τοῦ γιοῦ του καί συγκινημένος εἶπε:

— Παιδιά μου, νά πάτε στό καλό. Κι ἂν γυρίσετε ζωντανά, μὴν ξεχάσετε νά βάλετε στό πλοῖο ἄσπρα πανιά.

“Ὡστε λοιπόν θά πήγαινε ἐκείνη τῆ χρονιά στήν Κρήτη κι ὁ ἥρωας Θησέας! Τά δάκρυα τοῦ κόσμου σταμάτησαν. Στίς ψυχές τους, σάν ἄσπρο περιστέρι, φώλιασε ἡ ἐλπίδα.

4. Ὁ Θησέας σκοτώνει τό Μινώταυρο.

Αὐτή τῆ φορά, στό πλοῖο μέ τά μαῦρα πανιά δέν ἀκούγονταν κλάματα. Ὁ Θησέας τούς ἔδινε θάρρος κι ὅλα τά παιδιά εἶχαν μιά ἐλπίδα, πώς θά γύριζαν πάλι. Ἐφτασαν στήν Κρήτη πρῶι κι ὁ Θησέας ζήτησε νά τόν πᾶνε ἀμέσως στό βασιλιά. “Ἦθελε νά τοῦ μιλήσει.

Τούς δέχτηκε ὁ Μίνωας καθισμένος σ’ ἕναν ψηλό πέτρινο θρόνο. Ἦταν ἐκεῖ καί ἄλλοι ἐπίσημοι καί ἡ **Ἀριάδη**, ἡ κόρη τοῦ Μίνωα. Τότε ὁ Θησέας εἶπε:

— Βασιλιά τῆς Κρήτης, πολλοὺς νέους τῆς Ἀθήνας ἔριξες ὡς τώρα στό Λαβύρινθο. Αὐτή τῆ φορά ἦρθα κι ἐγώ, ὁ

Θησέας, ὁ γιός τοῦ Αἰγέα. Ἦρθα να παλεψω μέ τό Μινώταυρο. Ἐν τόν νικήσω, νά μάς ἀφήσεις νά γυρίσουμε στήν πατρίδα μας. Ἐν νικηθῶ, ἄς χαθοῦμε ὄλοι.

Ἦξερε ὁ Μίνωας πῶς ὁ Μινώταυρος ἦταν ἀνίκητος καί εἶπε:

— Θησέα, σοῦ δίνω τό λόγο μου πῶς ἂν σκοτώσεις τό Μινώταυρο καί βγεῖς μέ τούς συντρόφους σου ἀπό τό Λαβύρινθο, θά σᾶς ἀφήσω νά γυρίσετε στήν Ἀθήνα. Κι οὔτε θά ξαναζητήσω ἄλλους νέους.

Αὐτά εἶπε ὁ Μίνωας κι ἔδωσε διαταγή νά τούς ὀδηγήσουν στό Λαβύρινθο. Ἦ Ἀριάδνη συμπάθησε τό ὄμορφο καί γενναῖο παλικάρι, λυπήθηκε τά νέα παιδιά τῆς Ἀθήνας καί θέλησε νά τούς βοηθήσει. Τῆ στιγμή λοιπόν πού κατέβαιναν τίς σκάλες, πλησίασε τό Θησέα καί τοῦ εἶπε:

— Θησέα, πάρε αὐτό τό κουβάρι κι ὅταν θά μπεῖτε στό Λαβύρινθο, δέσε τήν ἄκρη του στή θύρα. Ὅσο προχωρεῖς νά τό ξετυλίγεις. Ἐν σκοτώσεις τό Μινώταυρο, νά τό τυλίγεις πάλι, γιά νά βρεῖς τήν πόρτα νά βγεῖς. Τοῦ εὐχήθηκε καλή τύχη κι ἔφυγε.

Τούς ἔβαλαν στό Λαβύρινθο. Ὁ Θησέας ἔκανε ὅ,τι τοῦ εἶπε Ἦ Ἀριάδνη. Προχώρησαν στούς σκοτεινοῦς διαδρόμους. Μπροστά πήγαινε ὁ Θησέας. Ἐφτασαν σ' ἕνα μέρος πού φωτιζόταν λίγο ἀπό μιά τρύπα. Τούς μυρίστηκε ὁ πεινασμένος Μινώταυρος, ἄρχισε νά μουγκρίζει καί νά ἴρχεται καταπάνω τους.

Ὁρμησε πρῶτος ὁ Θησέας κι ἄρπαξε τό τέρας ἀπό τά κέρατα. Πάλεψαν πολλή ὥρα. Ὁ ἦρωας μέ τέχνη καί δύναμη κούρασε τό θηρίο, τό ἔριξε κάτω καί τό σκότωσε.

Τυλίγοντας ὕστερα τό κουβάρι (**τό μίτο τῆς Ἀριάδνης**) βγήκαν ὄλοι χαρούμενοι στό φῶς.

Ὁ Μίνωας θαύμασε τό θάρρος καί τήν παλικαριά τοῦ Θησέα καί κράτησε τό λόγο του.

Ἐρώτηση: Πόσες καλές πράξεις ὑπάρχουν σ' αὐτό τό μάθημα;

5. Ἡ βασιλεία τοῦ Θησέα κι ὁ θάνατός του

Ὁ Θησέας μέ τούς νέους καί τίς νέες ἀνέβηκαν στό καράβι καί ξανοίχτηκαν στό γαλανό πέλαγο. Γέλια πολλά καί τραγούδια κι ἡ χαρά, σάν δελφίνοι, συνόδευε τό γοργό τους καράβι. Περνοῦσαν κοντά ἀπό νησιά κι ἕνα ἕνα τ' ἄφηναν πίσω τους

Ἔτσι ἔφτασαν στό ἱερό νησί Δῆλο. Ἐκεῖ σταμάτησαν κι ἔκαναν εὐχαριστήρια θυσία στόν Ἀπόλλωνα. Μετά χόρεψαν ἕναν καινούριο χορό, μέ μπερδεμένα βήματα, σάν τό μπερδεμένο Λαβύρινθο. Αὐτός ὁ χορός λέγεται **γέρανος**. Στήν ἀκροθαλασσιά, πάνω σ' ἕνα βράχο ψηλό, ὁ γερο-Αἰγέας ἀγνάντευε τό πέλαγος καί περίμενε. Καί νά! σ' ἄσπρα κύματα πέρα, βλέπει τό πλοῖο νά γυρίζει μέ μαῦρα πανιά. Γιατί ὁ Θησέας καί οἱ σύντροφοί του, ἀπ' τήν πολλή τους τή χαρά, λησμόνησαν νά βάλουν στό πλοῖο τ' ἄσπρα πανιά τῆς χαρᾶς.

Βρυσοῦλες ἔγιναν τά μάτια τοῦ Αἰγέα ἀπό τή μαύρη ἀπελπισία κι ἔπεσε στή θάλασσα καί πνίγηκε. **Αἰγαῖο πέλαγος** ὀνομάστηκε ἀπό τότε ἡ θάλασσα.

Ὁ Θησέας λυπήθηκε κατάκαρδα γιά τό λάθος του κι ἔκλαψε γιά τόν ἄδικο θάνατο τοῦ πατέρα του. Τό ἴδιο ἔκλαψαν καί οἱ Ἀθηναῖοι. Ὅμως ἡ ψυχή τους ἦταν καί γεμάτη χαρά, πού σώθηκαν τά παιδιά τους γιά πάντα. Καί ἀνακήρυξαν τό Θησέα βασιλιά τῆς Ἀθήνας.

Ὁ Θησέας, ὅσα χρόνια βασίλεψε, ἦταν δίκαιος καί καλός πατριώτης. Ἐνωσε τίς δώδεκα πόλεις τῆς Ἀττικῆς σ' ἕνα κράτος κι ὄρισε πρωτεύουσα τήν Ἀθήνα. Αὐτή ἡ ἔνωση ὀνομάστηκε. **Συνοικισμός**. Κι ἐπειδὴ ὅλοι ἦταν εὐχαριστημένοι, καί γιά νά θυμοῦνται τό γεγονός, ἔκαναν κάθε χρόνο μιά μεγάλη γιορτή, τά **Παναθήνια**. Τό Κράτος, μετά τό Συνοικισμό, ἔγινε μεγάλο, πλούσιο καί δυνατό. Ὁ Θησέας μέ τό στρατό του βγῆκε πολλές φορές ἔξω ἀπό τήν Ἀττική, γιά νά βοηθήσει τούς φίλους τῆς Ἀθήνας καί νά τιμωρήσει τούς ἐχθρούς της.

Μιά φορά πού ἀπουσιαζε, οἱ ἐχθροί του πού ἤθελαν νά τοῦ πάρουν τή βασιλεία, τόν κατηγορήσαν στους Ἀθηναίους.

Οί Ἀθηναῖοι τοὺς πίστεψαν κι ἔστειλαν παραγγελία στό Θεσέα νά μὴν ξαναγυρίσει στήν Ἀθήνα (**τόν ἐξόρισαν**). Ὁ Θεσέας, πικραμένος γιὰ τὴν ἀχαριστία τους, πῆγε στή **Σκύρο**, στό βασιλιά **Λυκομήδη**, πού ἦταν φίλος τοῦ πατέρα του. Ὁ Λυκομήδης στήν ἀρχὴ τόν καλοδέχτηκε. Ἀλλὰ ὕστερα φοβήθηκε μὴν τόν ἀγαπήσει ὁ λαός καί δώσει σ' αὐτόν τὴ βασιλεία. Γι' αὐτό, μιά μέρα πού ἔκαναν περίπατο, τόν ἔσπρωξε σ' ἓναν γκρεμό καί τόν σκότωσε.

Οἱ Ἀθηναῖοι μετάνιωσαν γιὰ τὴν ἀχαριστία πού ἔδειξαν στὸν πῖο καλο βασιλιά τους. Γι'αὐτό, ὕστερ'ἀπό χρόνια, ἔφεραν τὰ κόκαλά του καί τὰ ἔθαψαν στήν Ἀθήνα. Πάνω στὸν τάφο του ἔστησαν βωμό καί ὁ χώρος αὐτός ὀνομάστηκε ἱερό τοῦ Θεσέα. Δέ γνωρίζουμε ἀκριβῶς τὴ θέση του. Ὁ ναός πού σήμερα ὀνομάζουμε Θεσεῖο ἦταν ἀφιερωμένος στὸν Ἡφαιστο.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

A. Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν.

Ὁ Θησέας ἦταν γιός τῆς καί τοῦ Μεγάλωσε μέ τή
μητέρα του καί τόν παπού του Ὅταν ἔγινε χρονῶν ἀνασή-
κωσε τό βράχο πήρε τό καί τά καί ἔφυγε γιά τήν
..... Καθάρισε τό δρόμο ἀπό τέσσερις φοβερούς ληστές: τόν
..... τό τό καί τόν Στήν
..... τόν ὑποδέχτηκαν μέ τιμές. Πῆγε μέ ἑφτά καί ἑφτά
..... στήν πού ἦταν βασιλιάς ὁ γιά νά σκοτώσει
τό Τόν βοήθησε ἡ πού τοῦ ἔδωσε τό
Στό γυρισμό πέρασαν ἀπό τό νησί καί χόρεψαν τό χορὸ
..... Ἀπό τή χαρά τους ξέχασαν ν' ἀλλάξουν τά κι ὁ
..... ὅταν τά εἶδε πάλι ἔπεσε στή θάλασσα καί πνίγηκε. Ἀπό
τότε ἡ θάλασσα αὐτή ὀνομάζεται Μετά τόν ἄδικο θάνατο
τοῦ ὁ Θησέας ἔγινε βασιλιάς στήν Ἔνα ἀπό τά σπου-
δαιότερα ἔργα του εἶναι ὁ Ὑστερα ἀπό λίγα χρόνια ὁ Θησέας
ἐξορίστηκε στή Ὁ τόν ἔσπρωξε σ' ἕνα γκρεμό καί
σκοτώθηκε. Ἀργότερα μετέφεραν τά κόκαλά του, καί τά ἔθαψαν στήν
..... Πάνω στόν τάφο του χτίστηκε τό

B. Ἐνωσε μέ γραμμές τίς λέξεις πού ταιριάζουν.

Σκείρωνας	λαβύρινθος
Δελφοί	μίτος
Δαίδαλος	ληστής

Άριάδνη
Παναθήναια
Αιγέας
Πιθέας

Τροιζήνα
γιορτή
μαντείο
Σούνιο

Γ. Ἀκροστιχίδα

1. _ _ _ _ _
2. _ _ _ _ _
3. _ _ _ _ _
4. _ _ _ _ _
5. _ _ _ _ _
6. _ _ _ _ _
7. _ _ _ _ _
8. _ _ _ _ _

1. Ἀπό κεί πέρασε ὁ Θησεάς
καί μπήκε στήν Ἀθήνα
2. Αὐτή βοήθησε τό Θησεά
3. Στενό ανάμεσα σέ δύο
θάλασσες
4. Σ' αὐτό τό νησί χόρεψαν
τό γέρανο
5. Βασιλόπουλο -
πρωταθλητής
6. Μέσα σ' αὐτόν ζοῦσε
τό τέρας
7. Ἔφτιαξε μ' αὐτό
ὁ Θησεάς κιθάρα
8. Ἔτσι ὀνομάστηκε ἡ ἔνωση
τῶν πόλεων τῆς Ἀττικῆς

Δ. Σωστό — Λάθος

Στό κενό τετράγωνο σημείωσε Σ γιά τίς σωστές καί Λ γιά τίς λαθεμένες προτάσεις

- Ἐνα πλοῖο μέ μαῦρα πανιά ἔφερε τά κόκκαλα τοῦ Θησεά ἀπό τή Σκύρο στήν Ἀθήνα.
- Τό μαντεῖο τῶν Δελφῶν ἔδωσε χρησμό στόν Ἀνδρόγεο νά πάρει γυναίκα του τήν Αἴθρα.
- Ὁ Θησεάς προτίμησε νά ἔλθει ἀπό τήν Τροιζήνα στήν Ἀθήνα ἀπό τήν Ξηρά, γιά νά καθαρίσει τό δρόμο ἀπό τοὺς ληστές.

Ε. Ποιά είναι ή σωστή λέξη; Ύπογράμμισέ την.

1. 'Ο Θησέας είχε μητέρα α) τήν Άλκηστη, β) τήν Αΐθρα, γ) τήν Άριάδνη;
2. 'Ο Μίνωας πολιόρκησε α) τήν Τροιζήνα, β) τήν Έλευσίνα, γ) τήν Άθήνα;
3. Έργο του Θησέα ήταν α) ή Άερά 'Οδός, β) τό Θησείο, γ) ό Συνοικισμός;
4. 'Ο γέρανός είναι α) κιθάρα, β) χορός, γ) ξίφος;
5. Τό Θησείο είναι α) τάφος, β) τείχος, γ) ναός;

ΣΤ. Έρωτήσεις:

1. Γιατί ό Θησέας είναι ήρωας;
2. Ποιά πράξη του Θησέα θαυμάζεις πιο πολύ;
3. Οι Άθηναίοι εξόρισαν τό Θησέα γιατί ύστερα μετάνιωσαν;
4. Ποιό ήταν τό σπουδαιότερο έργο του Θησέα, όταν ήταν βασιλιάς στην Άθήνα;

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Ο ΜΙΝΩΑΣ ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΟΡΑΣ

'Ο Μίνωας είναι ό παλιότερος, άπ' όσους έχουμε άκουστά, πού άπόκτησε μεγάλη ναυτική δύναμη. Μέ αυτή κυριάρχησε στις περισσότερες έλληνικές θάλασσες. Κυρίεψε τίς Κυκλάδες κι έδιωξε τούς Κάρες.

Στίς περισσότερες άπ' αυτές έγκατέστησε άποικίες κι έβαλε ήγεμόνες τούς γιούς του. Ξεκαθάρισε τίς θάλασσες άπό τούς πειρατές καί τούς κουρσάρους καί μετέφερε χωρίς κίνδυνο τά εισοδήματα άπό τίς άποικίες στην Κρήτη.

Θουκυδίδης (Έλεύθερη άπόδοση Κ. Καλαπανίδα).

Δ' Ο ΙΑΣΟΝΑΣ ΚΑΙ Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. 'Ο 'Ιάσονας στό Πήλιο

'Επάνω στό Πήλιο λειτουργούσε τότε ένα παράξενο σχολείο, πού είχε δάσκαλο τό σοφό **κένταυρο Χείρωνα**. Τά μαθήματα γίνονταν σέ μιά μεγάλη σπηλιά ή μέσα στά σκιερά δάση καί πλάι στίς δροσερές πηγές. Οί μαθητές ήταν άρχοντόπουλα τής 'Ελλάδας καί σπούδαζαν εκεί, μακριά από τούς γονείς τους, ώσπου νά γίνουν είκοσι χρονών. 'Ο 'Ηρακλής, ό 'Αχιλλέας, ό 'Ασκληπιός ήταν μαθητές του Χείρωνα.

"Ένα πρωί, είδαν έναν άνθρωπο νά έρχεται κρατώντας από τό χέρι ένα παιδί. "Έκανε νόημα ό Χείρωνας στούς μαθητές του κι εκείνοι έξαφανίστηκαν μέσα στό δάσος. "Υστερα πήγε πρός τόν ξένο καί τόν χαιρέτησε μέ σεβασμό.

— Βασιλιά τής 'Ιωλκού, δίκαιε Αΐσωνα, καλώς όρισες.

— Σοφέ καί τίμιε δάσκαλε, του είπε ό Αΐσοντας, σου έφερα τό γιό μου **'Ιάσωνα**, νά τόν μεγαλώσεις καί νά τόν μορφώσεις. Όμως δέν πρέπει νά μάθει κανένας ότι βρίσκεται εδώ.

— Βασιλιά μου, ξέρω τήν ιστορία σου καί τά βάσανά σου. "Αφησε τόν 'Ιάσωνα σέ μένα καί φύγε γρήγορα. 'Ο Αΐσοντας έφυγε κι ό Χείρωνας πήρε τό παιδί στήν άγκαλιά καί του γλυκομίλησε. 'Ο 'Ιάσοντας δέ φοβήθηκε καθόλου.

'Ο **Αΐσοντας** ήταν βασιλιάς στήν 'Ιωλκό. 'Ο αδελφός του όμως, ό **Πελίας**, του πήρε τή βασιλεία μέ τή βία. 'Ο Αΐσοντας πήρε τόν 'Ιάσωνα κι έφυγε κρυφά. "Όλη τή νύχτα περπατούσε κι έτσι ξημερώθηκε στόν κένταυρο Χείρωνα.

Σ' αυτό τό σχολείο μεγάλωσε ό 'Ιάσοντας, χωρίς νά ξέρει ποιός είναι. Ήταν πρώτος στ' άγωνίσματα καί στά γράμματα. "Ό,τι έλεγε ό δάσκαλος τό μάθαινε εύκολα καί τό θυμόταν πάντα. Ήταν ένα ώραίο παλικάρι κι ό Χείρωνας

τόν αγαπούσε. "Όταν ο 'Ιάσοντας ἔγινε εἴκοσι χρονῶν, τόν πήρε ὁ Χεῖρωνας παράμερα καί τοῦ εἶπε τήν ἱστορία τῆς γενιᾶς του. Στό τέλος τοῦ εἶπε:

— Παλικάρι μου, τώρα ξέρεις ποιός εἶσαι. Πήγαινε λοιπόν νά βρεῖς τήν πατρίδα σου καί νά πάρεις τό θρόνο τοῦ πατέρα σου. Συγκινήθηκε πολύ ὁ 'Ιάσοντας. Χαιρέτησε μέ σεβασμό τό δάσκαλό του κι ἔφυγε.

Ἐρωτήσεις: 1. Τί καλά εἶχε τό σχολεῖο τοῦ Χεῖρωνας;

2. Γιατί ὁ Αἴσοντας πήγε κρυφά τό γιό του στό Χεῖρωνα;

3. Γιατί συμπαθοῦμε τόν 'Ιάσωνα, τόν Αἴσωνα καί τό Χεῖρωνα;

2. Ὁ Ἰάσοντας μαθαίνει γιά τό χρυσόμαλλο δέρμα

Στό δρόμο ὁ Ἰάσοντας συνάντησε ἕνα πλημμυρισμένο ποτάμι. Δέν εἶχε γεφύρι καί μπῆκε στό νερό, νά τό περάσει μέ τά πόδια. Τότε ἄκουσε πίσω του μιά φωνή:

— Βοήθησέ με, παλικάρι μου, νά περάσω κι ἐγώ.

Γύρισε ὁ Ἰάσοντας κι εἶδε μιά γριούλα. Τή σήκωσε στά χέρια του καί τήν πέρασε πέρα. Βγῆκε ὅμως μ' ἕνα σάνδαλο, γιατί τό ἄλλο τοῦ τό πῆρε τό ποτάμι.

“Ὅταν ἄφησε τή γριούλα στήν ὄχθη, αὐτή μεταμορφώθηκε σέ ὡραία γυναίκα, μέ θεϊκά φορέματα καί χρυσή κορώνα στά μαλλιά της.

— Δέ μέ γνωρίζεις, Ἰάσωνα; ρώτησε μέ γλυκό χαμόγελο.

— Εἶσαι ἡ θεά Ἥρα, πού προστατεύεις τήν πατρίδα μου, ἀπάντησε ὁ Ἰάσοντας, πού τή γνώρισε ἀμέσως.

— Ἄκουσε, Ἰάσωνα, νά σοῦ πῶ μιά ἱστορία. Στό τέλος θά καταλάβεις, γιατί σοῦ τήν εἶπα.

«Ὁ βασιλιάς τοῦ Ὁρχομενοῦ Ἄθάμας εἶχε μέ τή γυναίκα του, τή **Νεφέλη**, δύο χαριτωμένα παιδιά, τό **Φρίξο** καί τήν **Ἑλλη**. Ὁ Ἄθάμας ὅμως ἐγκατέλειψε τή Νεφέλη (τή χώρισε) καί πῆρε δεύτερη γυναίκα, τήν **Ἰνώ**. Ἀπό τήν ἀρχή ἡ μητριά δέν ἀγαποῦσε τά δύο παιδιά· κι ἀργότερα, ὅταν ἀπόκτησε δύο δικά της, μίσησε τό Φρίξο καί τήν Ἑλλη.

Ἐφάρμοσε τότε ἕνα σατανικό σχέδιο, γιά νά τά ἐξοιωνῶσι: Ἐπεισε τίς γυναῖκες τοῦ Ὁρχομενοῦ νά καθουρντίσουν τό σιτάρι, πού οἱ ἄντρες τους θά ἔσπερναν, γιατί ἔτσι θά εἶχαν μεγαλύτερη παραγωγή. Τό καθουρντισμένο σιτάρι φυσικά δέ φύτρωσε. Ὁ λαός ἄρχισε νά πεινά.

Ὁ Ἄθάμας ἔστειλε τότε ἀνθρώπους στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν νά ρωτήσουν τί ἔπρεπε νά κάνουν. Ἡ Ἰνώ ὅμως δωροδόκησε τοὺς ἀπεσταλμένους καί τοὺς ἀνάγκασε νά ποῦν ψεύτικο χρῆσιμό, ὅτι δηλαδή θά καρποφοροῦσε πάλι ἡ γῆ, ἂν θυσιαζόταν ὁ Φρίξος.

Ὁ Ἄθάμας πικράθηκε πολύ. Ἐπειδή ὅμως πίστεψε ὅτι ἡ θυσία εἶναι θέλημα τῶν θεῶν κι ἐπειδή ἔπρεπε νά σώσει τό λαό του ἀπό τήν πείνα, ἀποφάσισε νά θυσιάσει τό Φρίξο.

“Όλα ήταν έτοιμα για τή θυσία. Οί ναοί στολισμένοι, ο μάντης, ο κόσμος. Νά κι ο Φρίξος πού πλησίαζε στεφανωμένος μέ λουλούδια. Στό πλάι κλαμένη ή άδερφή του, ή “Ελλη. “Όλοι ήταν λυπημένοι.

Τότε έγινε τούτο τό παράξενο. “Ένα χρυσόμαλλο κριάρι κατέβηκε άπ’ τόν ουρανó και στάθηκε μπροστά στό Φρίξο και τήν “Ελλη. Τό είχε στείλει ή μάνα τους. Τά δύο παιδιά ανέβηκαν στή ράχη του και τό κριάρι ανέβηκε στόν ουρανó και χάθηκε.”

Τό χρυσόμαλλο κριάρι πήγαινε πρός τήν Άνατολή. Κάτω έλαμπαν τά νησιά και τό πέλαγος. “Όταν περνούσαν επάνω από μιά στενή θάλασσα, ή “Ελλη ζαλίστηκε κι έπεσε και πνίγηκε. Αύτή τή θάλασσα τή λένε άπο τότε **‘Ελλάσποντο**.

Τέλος, τό κριάρι σταμάτησε σέ μιά παραλιακή πόλη, τήν Κολχίδα. ‘Ο Φρίξος θυσίασε τό κριάρι στό Δία και χάρισε τό δέρμα του στό βασιλιά Αιήτη. Τό χρυσόμαλλο δέρμα ο βασιλιάς τής Κολχίδας τό κρέμασε σέ μιά βαλανιδιά και τό φυλάει ένας άκοίμητος δράκοντας.

“Όποιος φέρει τό χρυσόμαλλο δέρμα στήν ‘Ελλάδα, θά δοξασει πολύ».

Αύτά ειπε στόν ‘Ιάσονα ή θεά “Ηρα και χαθηκε.

3. Ίάσοντας και Πελίας

Ὁ Ίάσοντας πῆρε σκεπτικός τὸ δρόμο γιὰ τὴν Ἰωλκὸ.

Περπάτησε πολὺ ἀκόμα καὶ ξαφνικὰ βλέπει κάτω στὴν παραλία τὴν πόλη. Ἦταν πολὺ ὁμορφή. «Νὰ ἡ πατρίδα μου! Τὸ δοξασμένο βασίλειο τοῦ πατέρα μου!» εἶπε συγκινημένος.

Σέ λίγο μπῆκε στὴν ὁμορφή πολιτεία. Ναοί, ἀγάλματα, βρύσες, ἀρχοντικά σπίτια ἦταν ἐκεῖ. Ἔφτασε μπροστά στοῦ βασιλικὸ παλάτι καὶ σάν νοικοκύρης μπῆκε μέσα. «Κάποιο βασιλόπουλο θά εἶναι» σκέφτηκε ὁ φρουρός καὶ τὸν ἄφησε νὰ περάσει. Πέρασε ἓνα διάδρομο μέ κολῶνες καὶ τοιχογραφίες καὶ μπῆκε σέ μιά μεγάλη αἴθουσα.

Στὸ θάθος, σ' ἓνα θρόνο χρυσό, καθόταν ὁ βασιλιάς Πελίας, σκεπτικός. Σήκωσε τὸ κεφάλι νὰ δεῖ ποιὸς εἶναι. Ὅταν εἶδε τὸ παλικάρι νὰ ἔρχεται καταπάνω του θαρρετά, κιτρίνισε ἀπὸ τὸ φόβο γιατί κάποιος μάντης τοῦ εἶχε πει νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὸ μωνοσάνδαλο. Κι ὁ Ίάσοντας φοροῦσε μόνο τὸ ἓνα σάνδαλο.

— Ποιὸς εἶσαι; Τί θέλεις στοῦ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ Πελία; εἶπε.

— Τὸ θρόνο τοῦ πατέρα μου, πού τὸν πῆρες ἄδικα. Αὐτὸ θέλω. Εἶμαι ὁ Ίάσοντας, ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ Αἴσωνα, εἶπε καὶ πλησίαζε πρὸς τὸ θρόνο.

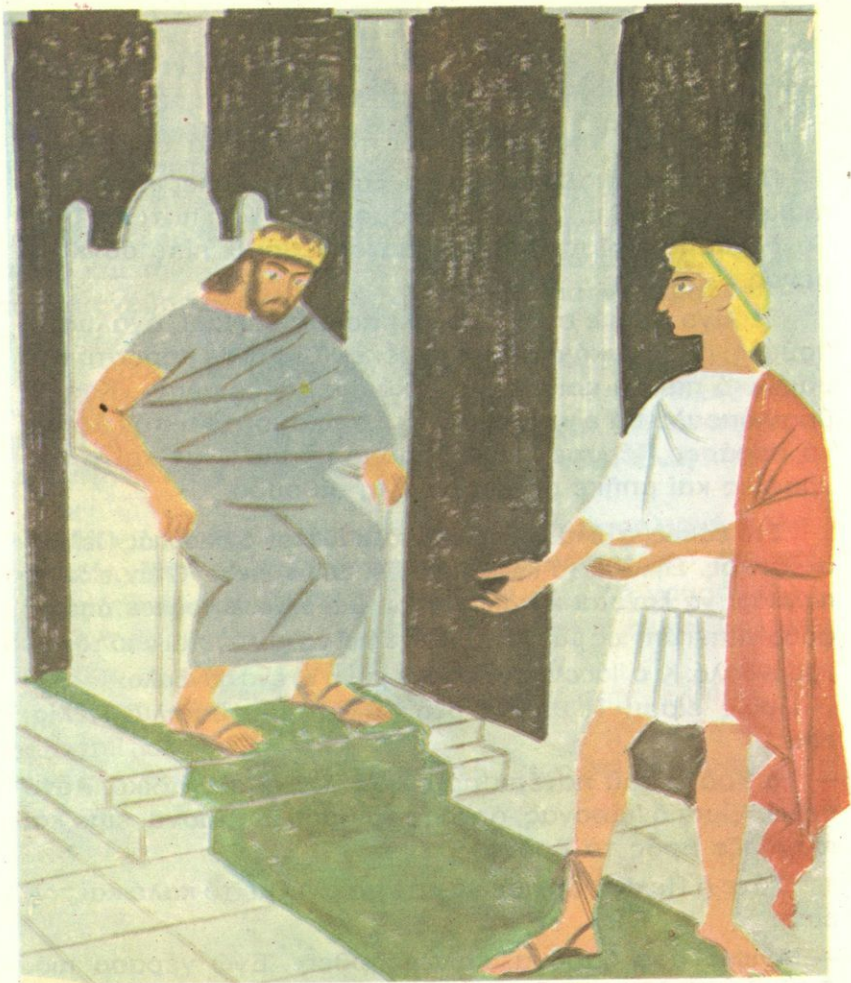
Τότε ὁ Πελίας ἄρχισε νὰ τὸν παίρνει μέ τὸ καλὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀνιψιέ μου Ἰάσωνα, καλῶς ἦρθες. Ἐγὼ γέρασα πιά. Δικός σου εἶναι ὁ θρόνος. Ὅμως προτοῦ γίνεις βασιλιάς, πρέπει νὰ κάνεις κάποιον κατόρθωμα, γιὰ νὰ σέ γνωρίσει ὁ λαὸς καὶ νὰ σέ ἀγαπήσει.

Στὸ μυαλὸ τοῦ Ἰάσωνα ἦρθε τότε ἡ ἱστορία τῆς Ἦρας καὶ εἶπε στὸν Πελία.

— Βασιλιά, Πελία, θά κάνω, ὅπως λές, ἓνα κατόρθωμα. Θά πάω στὴν Κολχίδα νὰ φέρω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

- Στὸ καλὸ νὰ πᾶς, ἀνιψιέ μου, κι εὐχομαι νὰ γυρίσεις

γρήγορα, είπε ο Πελάς. Ήταν χαρούμενος, γιατί πίστευε πώς δέ θα γύριζε ζωντανός ο Ίάσοντας.

— Θα πάω και θα γυρίσω δοξασμένος, Πελία. Κι ως τότε, έχεις καιρό να μετανιώσεις για την άδικη πράξη σου.

Έργασία: Ο άδικος άλλα λέει κι άλλα σκέφτεται. Βρείτε ένα παράδειγμα από τό παραπάνω μάθημα.

4. Ἡ Ἀργοναυτική ἐκστρατεία

“Ἐνα τέτοιο ταξίδι χρειαζόταν πλοῖο γερό καί γενναίους συντρόφους. Κάλεσε ὁ Ἴάσωνας τόν Ἄργο, τόν ξακουσμένον ναυπηγό, κι ἐκεῖνος τοῦ σχεδίασε ἕνα γρήγορο, ὀμορφο καί γερό καράβι μέ πενήντα κόμπια. Ἡ Ἴδρα ἢ Ἡρα βοήθησε νά κατεβάσουν τὰ ξύλα ἀπό τό Πήλιο. Καί ἡ Ἀθηνᾶ κάρφωσε στήν πλώρη του ἕνα κομμάτι ξύλο ἀπό τήν ἱερή βαλανιδιά τῆς Δωδώνης. Τό ξύλο αὐτό εἶχε τό χάρισμα νά μιλάει καί νά προλέγει τό μέλλον.

Κάλεσε ὕστερα ὁ Ἴάσωνας πενήντα ἥρωες, γιά νά τόν ἀκολουθήσουν. Κι ἦρθαν ὁ Πηλέας, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ὀρφέας, ὁ Τίφης, ὁ Θησέας, ὁ Εὐφημος, ὁ Μελέαγρος, ὁ Κάστορας κι ὁ Πολυδεύκης, ὁ Ζήτης καί ὁ Κάλας, οἱ Διόσκουροι καί ἄλλοι.

“Ὅταν συγκεντρώθηκαν ὅλοι στήν Ἴωλλό, ἔκαναν ἀρχηγό τόν Ἴάσωνα, κυβερνήτη τόν Τίφη κι ὀνόμασαν τό πλοῖο τους Ἀργώ. Κι ἀφοῦ ἔκαναν θυσίες στούς Θεούς, νά ἔχουν καλό ταξίδι, πῆραν στά δυνατά τους χέρια τὰ κουπιά καί ξανοίχτηκαν στό πέλαγος. Κόσμος πολὺς στήν παραλία τοὺς κατευόδωνε. Σέ λίγο δέν ξεχώριζες τ’ ἄσπρα πανιά, μέσα στά ἄσπρα κύματα. Ἔτσι ἄρχισε ἡ περίφημη Ἀργοναυτική ἐκστρατεία.

Οἱ Ἀργοναῦτες τράβηξαν κατά κεῖ πού βγαίνει ὁ ἥλιος. Στή Λῆμνο πῆραν τροφές καί νερό κι ἀπό κεῖ ἄραξαν σ’ ἕνα λιμάνι τοῦ Ἑλλησπόντου, νά ρωτήσουν τόν τυφλό μάντη **Φινέα** γιά τό ταξίδι τους.

—“Ὅταν κάθομαι νά φάω ἔρχονται τὰ φτερωτά τέρατα, οἱ **Ἀρπυιες** καί μοῦ παίρνουν τό φαγητό. Ἄν μέ γλιτώσετε ἀπ’ αὐτό τό μαρτύριο, θά σᾶς πῶ ὅσα ξέρω, εἶπε ὁ Φινέας.

Στρώνουν τραπέζι νά φᾶνε καί νά! παρουσιάζονται οἱ Ἀρπυιες. Ἀρπαξαν τότε τὰ τόξα τὰ δυό φτερωτά ἀδέρφια Ζήτης καί Κάλας, τίς καταδίωξαν καί τίς ἀνάγκασαν νά ὑποσχεθοῦν ὅτι δέ θά ξαναενοχλήσουν τό Φινέα. Ὁ Φινέας, ἀφοῦ ἔφαγε μέ τήν ἡσυχία του, εἶπε στούς Ἀργοναῦτες:

— Ἐδῶ πού πάτε, θά βρεῖτε μιά στενή θάλασσα ἀνάμεσα σέ δυό πελώριους βράχους πού ἀνοιγοκλείουν. Αὐτοί οἱ βράχοι εἶναι οἱ **Συμπληγάδες Πέτρες**. Ἄπό κεῖ θά περάσετε. Ὄταν φτάσετε, ἀφήστε ἕνα περιστέρι. Ἄν προλάβει νά περάσει, τότε θά προλάβετε κι ἐσεῖς.

Οἱ Ἀργοναῦτες ἔφτασαν στίς Συμπληγάδες, ἄφησαν τό περιστέρι καί πέρασε. Μόνο τήν οὐρά του ψαλίδισαν λίγο οἱ βράχοι. Ὄταν οἱ βράχοι ξανάνοιξαν ἡ Ἀργώ πέρασε σάν πουλί. Μόνον ἡ πρύμνη της κόπηκε λίγο στήν ἄκρη. Οἱ Συμπληγάδες πέτρες ξανάνοιξαν κι ἔμειναν ἀπό τότε ἀνοιχτές γιά πάντα.

Ἡ Ἀργώ περήφανη μπῆκε στόν **Εὐξεινο πόντο** καί τραβοῦσε γιά τήν **Κολχίδα**.

Ἔργασία:

Δεῖτε στό χάρτη τήν Ἰωλκό, τή Λήμνο, τόν Εὐξεινο πόντο καί τή Δωδώνη.

5. Ἰάσονας καί Αἰήτης

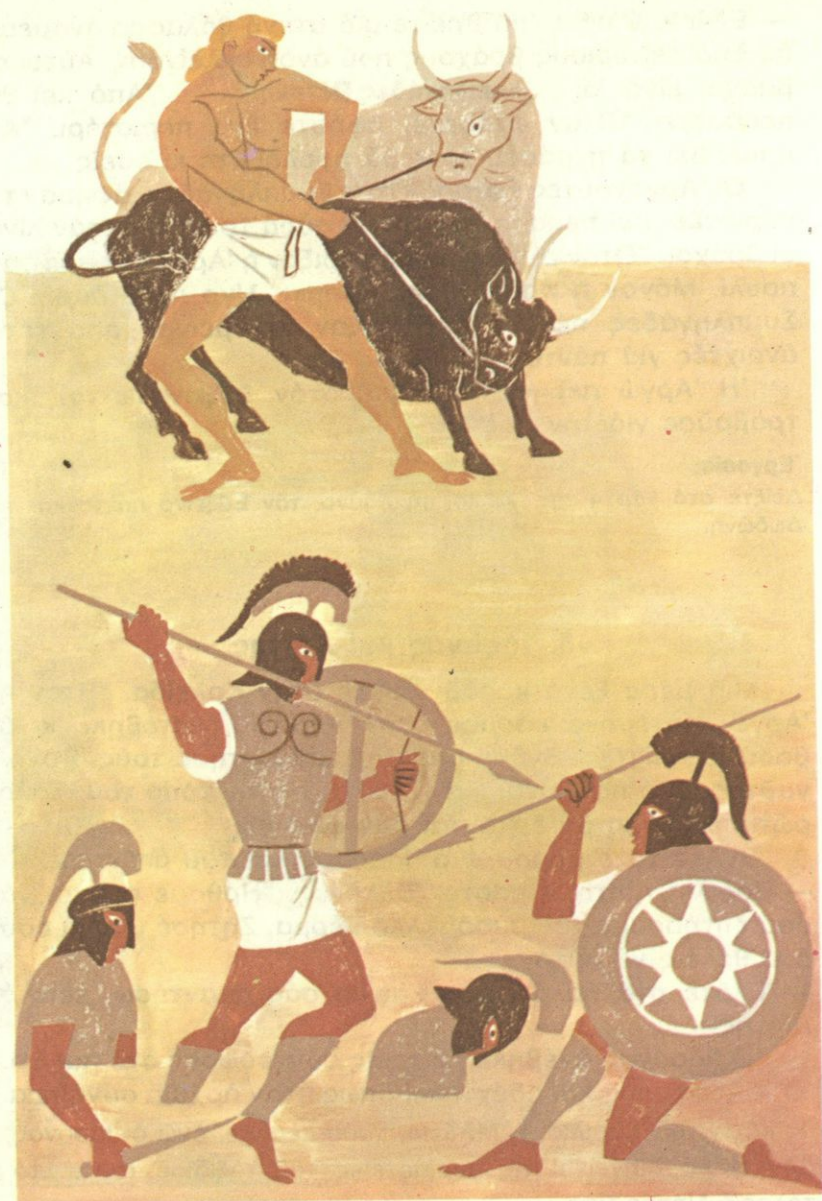
Μιά μέρα ξένο καράβι ἄραξε στήν Κολχίδα. Ἦταν ἡ Ἀργώ. Κατέβηκε κόσμος στήν παραλία, κατέβηκε κι ὁ βασιλιάς **Αἰήτης**. Βγῆκε μπροστά καί ρώτησε τούς Ἀργοναῦτες, ἀπό ποῦ εἶναι καί τί θέλουν στόν τόπο του. Τούς ρώτησε ἀκόμη ἂν ἔρχονται σάν φίλοι.

Βγῆκε τότε μπροστά ὁ Ἰάσονας καί τοῦ ἀπάντησε.

— Βασιλιά Αἰήτη, εἶμαστε Ἕλληνες. Ἦρθαμε φιλικά, νά σοῦ ζητήσουμε τό χρυσόμαλλο δέρμα. Ζήτησέ μας κι ἐσύ ὅ,τι θέλεις γι' αὐτό.

— Ἐλάτε στό παλάτι μου καί θά σᾶς ἀπαντήσω, εἶπε ὁ Αἰήτης.

Ὁ Ἰάσονας ἀνέβηκε μέ τρεῖς συντρόφους στό παλάτι. Ὁ Αἰήτης τούς καλοδέχτηκε, ὅπως ἦταν ἀρχαία συνήθεια. Ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ, ἡ **Μήδεια**, τούς κέρασε, ἐνῶ ὁ Ἰάσονας ἄρχισε νά διηγεῖται τίς περιπέτειες τοῦ ταξιδιοῦ τους. Στό τέλος ὁ Αἰήτης εἶπε

— 'Ιάσωνα, θά σοῦ δώσω τό χρυσόμαλλο δέρμα, ἄν κατορθώσεις ἕναν ἄθλο. Ἐχῶ δυό ἀγριοὺς ταύρους πού βγάζουν φλόγες ἀπό τὰ ρουθούνια τους. Θά τοὺς ζέψεις στό ἀλέτρι, θά ὀργώσεις ἕνα χωράφι καί θά σπείρεις τὰ δόντια τοῦ δράκου, πού θά σοῦ δώσω. Δέχεσαι;

— Δέχομαι, εἶπε ὁ 'Ιάσωνας. Αὔριο τό πρῶί θά κάνω ὅ,τι μοῦ εἶπες. Χαιρέτησε εὐγενικά καί ξεκίνησε γιά τήν Ἀργώ.

Στό δρόμο βγῆκε μπροστά του ἡ Μήδεια καί τοῦ λέει.

— Εἶσαι ὠραῖο καί ἄξιο παλικάρι, 'Ιάσωνα, κι εἶναι κρίμα νά χαθεῖς. Ὁ πατέρας μου σᾶς ἐχθρεύεται. Τό ἔργο πού ἀνέλαβες εἶναι ἐπικίνδυνο κι ἀκατόρθωτο. Θά σέ βοηθήσω νά νικήσεις, ἄν μοῦ ὑποσχεθεῖς ὅτι θά μέ παντρευτεῖς καί θά μέ πάρεις μαζί σου στήν Ἑλλάδα. Ὁ 'Ιάσωνας τῆς ὑποσχέθηκε. Τότε ἡ Μήδεια εἶπε στόν 'Ιάσωνα.

— Πάρε αὐτό τό ὑγρό κι ἄλειψε τό σῶμα σου νά μή σέ κάψουν οἱ φλόγες τῶν ταύρων. Ὅταν σπείρεις τὰ δόντια, θά φυτρώσουν γίγαντες. Ρίξε τότε μιά πέτρα σέ κάποιον καί βγές ἀπό τό χωράφι. Αὐτά εἶπε ἡ Μήδεια καί χάθηκε μέσα στή νύχτα.

Τήν ἄλλη μέρα ὁ 'Ιάσωνας πῆγε νά ζέψει τοὺς ταύρους. Ὅρμησαν ἐκεῖνοι νά τόν ξεσχίσουν, ἀλλά δέν τοῦ ἔκαναν τίποτα. Τοὺς ἄρπαξε ἀπό τὰ κέρατα ὁ 'Ιάσωνας καί τοὺς πέρασε τό ζυγό. Τότε ἡμέρεψαν. Ὅργωσε τό χωράφι κι ἔσπειρε τὰ δόντια.

Ἀρχισαν τότε νά φυτρώνουν θεόρατοι, ὀπλισμένοι γίγαντες. Ὁ 'Ιάσωνας ἔριξε μιά πετριά σέ κάποιον. Οἱ γίγαντες ἄρχισαν νά σκοτώνονται μεταξύ τους. Τοὺς τελευταίους τοὺς σκότωσε ὁ 'Ιάσωνας. Ὁ Αἰήτης κιτρίνισε ἀπό τό κακό του.

— Βασιλιά Αἰήτη, νά μοῦ δώσεις τώρα τό δέρμα, εἶπε ὁ 'Ιάσωνας.

— Αὔριο ἔλα νά τό πάρεις, εἶπε ὁ Αἰήτης κι ἔφυγε σκεφτικός.

Ἑρώτηση:

Τί σκεφτόταν ὁ Αἰήτης, μετά τό κατόρθωμα τοῦ 'Ιάσωνα;

6. 'Ο 'Ιάσοντας παίρνει τό χρυσόμαλλο δέρμα

'Ο 'Ιάσοντας είδε τό πρόσωπο του 'Αιήτη καί ύποψιάστηκε, πώς κάτι κακό έκρυβε στό νοῦ του. Πράγματι ό Αιήτης έδωσε κρυφή διαταγή νά κάψουν τήν 'Αργώ τά μεσάνυχτα.

"Όταν νύχτωσε, γύρισε ό 'Ιάσοντας στήν 'Αργώ σκεφτικός. Τότε ήρθε πάλι ή Μήδεια κρυφά καί του είπε: — 'Ετοιμάστε τήν 'Αργώ γιά τήν έπιστροφή κι έλα νά σε βοηθήσω, νά πάρεις τό δέρμα.

"Έδωσε ό 'Ιάσοντας διαταγή νά είναι όλοι στά κουπιά καί μαζί μέ τόν 'Ορφέα άκολούθησαν τή Μήδεια.

Μπήκαν σ' ένα σκοτεινό δάσος. 'Εκεί, σέ μιά βαλανιδιά, έλαμπε κρεμασμένο τό χρυσόμαλλο δέρμα. "Όταν πλησίασαν, 'δρμησε ό δράκοντας νά τούς πνίξει. 'Η Μήδεια τότε σήκωσε τά χέρια της, είπε κάτι μαγικά λόγια κι ό δράκοντας ήμέρεψε κι έσκυψε τό κεφάλι. 'Ο 'Ορφέας άρχισε τότε νά κρούει σιγανά τή λύρα του κι ό δράκοντας άποκοιμήθηκε.

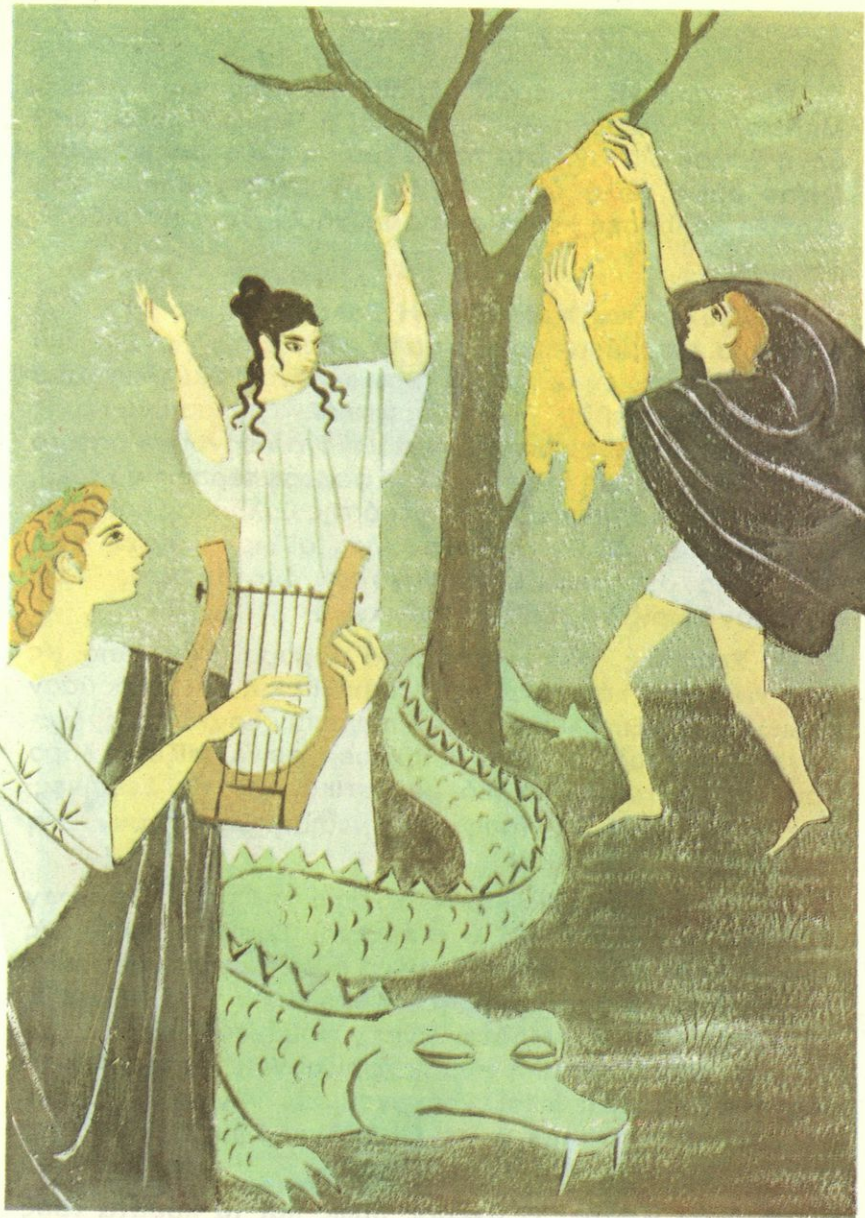
'Ανέβηκε ό 'Ιάσοντας στή βαλανιδιά, πήρε τό χρυσόμαλλο δέρμα καί γύρισαν καί οί τρείς στό καράβι. Τά πανιά ήταν σηκωμένα καί τά παλικάρια στά κουπιά.

Τά κουπιά χτύπησαν τά ήσυχα νερά καί τό καράβι γλίστρησε μέσα στή νύχτα. Σέ λίγο ή Κολχίδα χάθηκε πίσω τους.

'Ο 'Ορφέας άρχισε νά παίζει γλυκά τή λύρα του καί τό χρυσόμαλλο δέρμα έριχνε μιά μαγευτική λάμψη στά κύματα. "Όλη τή νύχτα κωπηλατούσαν. Τό πρωί ήταν πολύ μακριά από τήν Κολχίδα.

'Ερωτήσεις:

1. Πώς κατάλαβε ό 'Ιάσοντας, πώς ό Αιήτης είχε βάλει στό νοῦ του κακό σχέδιο;
2. Γιατί ή Μήδεια βοήθησε τόν 'Ιάσωνα;

7. 'Ο γυρισμός

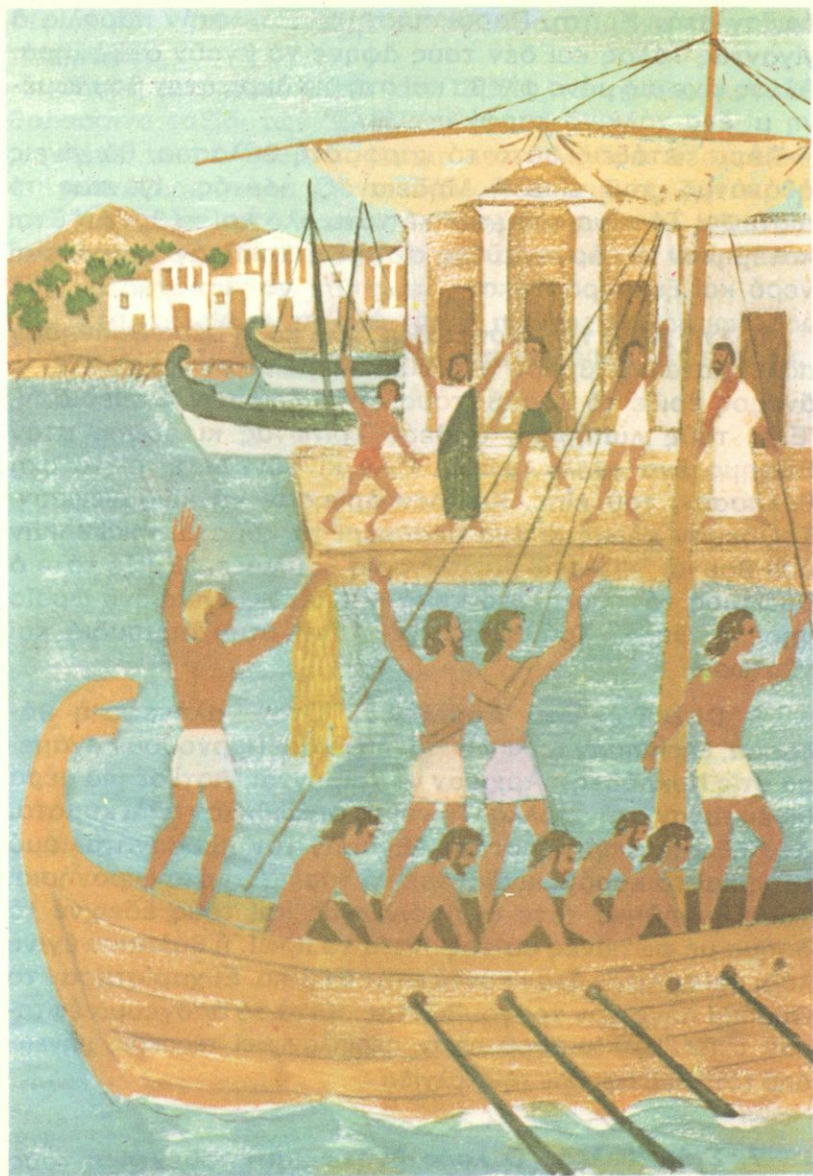
Πολύ πριν νά ξημερώσει ξμαθε ό Αιήτης πώς έλειπε ή Μήδεια, τό χρυσόμαλλο δέρμα καί ή 'Αργώ. Τρελός από όργή έδωσε διαταγή στά πλοία του νά τούς κυνηγήσουν. Ήταν όμως πολύ άργά. Οί 'Αργοναύτες χάθηκαν στίς πλατιές θάλασσες καί γύριζαν όλόχαροι στήν πατρίδα.

1. **Σκύλλα καί Χάρυβδη.** 'Η θάλασσα όμως έχει δυό πρόσωπα. Μιά μέρα άγρίεψε πολύ κι έριξε τήν 'Αργώ σ' ένα στενό, πού από τή μιá μεριά παραφύλαγε ή Σκύλλα κι από τήν άλλη ή Χάρυβδη. 'Η Σκύλλα ήταν ένα θαλασσινό τέρας, πού μέ τά ξι κεφάλια της άρπαζε ό,τι περνούσε από τό στενό. 'Η Χάρυβδη ήταν ένα άλλο φοβερό τέρας, πού τρεις φορές τή μέρα ρουφούσε τό νερό τής θάλασσας καί τρεις τό ξανάβγαζε. Δέ θά γλύτωναν τότε οι 'Αργοναύτες, αν ή θεά "Ηρα δέν κοιμίζε για λίγο τά δυό τέρατα. "Ετσι πέρασαν χωρίς νά πάθουν τίποτα.

2. **Σειρήνες.** Μιά ώραία μέρα πέρασαν πλάι από τίς Σειρήνες, πού κάθονταν στήν παραλία καί τραγουδούσαν γλυκά. "Όσοι ξεγελιούνταν καί πήγαιναν κοντά τους, έχαναν τή ζωή τους. 'Ο 'Ορφέας άρχισε τότε νά παίζει τή λύρο του καί νά τραγουδά πιό μαγευτικά από τίς Σειρήνες. Αútές, άπ' τό κακό τους, πού νικήθηκαν, έπεσαν στή θάλασσα καί πνίγηκαν.

3. **Στό νησί τών Φαιάκων.** "Υστερα από μέρες έφτασαν στό νησί τών Φαιάκων. 'Ο φιλόξενος βασιλιάς 'Αλκίνοος τούς καλοδέχτηκε. Τήν άλλη μέρα όμως έφτασαν στό νησί καί τά πλοία του Αιήτη καί ζήτησαν τή Μήδεια. 'Ο 'Αλκίνοος τότε τούς είπε: «'Η Μήδεια είναι γυναίκα του 'Ιάσονα. Καί ύπάρχει συνήθεια καλή νά μήν χωρίζουνε τ' άντρώγυνα. Οί 'Αργοναύτες είναι φιλοξενούμενοί μου. Φύγετε λοιπόν μέ τό καλό από τό νησί μου». Οί Κόλχοι έφυγαν. Σέ λίγες μέρες έφυγαν καί οι 'Αργοναύτες.

4. **Στήν Κρήτη.** 'Ο άνεμος όμως καί τά κύματα τούς

αλληγορικά, οι άνθρωποι που βρίσκονται στην γη, είναι οι άνθρωποι που...

ἔριξαν στήν Κρήτη. Παρουσιάστηκε τότε στήν παραλία ὁ γίγαντας Τάλος καί δέν τούς ἄφηνε νά βγοῦν στήν ξηρά. Αὐτός εἶχε μιά μόνο φλέβα καί στή μία ἄκρη ἦταν βουλωμένη μ' ἓνα χάλκινο καρφί.

— “Ἄμα πετάξεις αὐτό τό καρφί στή θάλασσα, θά γίνεις ἀθάνατος, τοῦ εἶπε ἡ Μήδεια. Ὁ κουτός γίγαντας τό πίστεψε. Τό αἷμα του χύθηκε τότε ὅλο καί πέθανε. Ἔτσι κατέβηκαν οἱ Ἄργοναῦτες στήν ξηρά, πῆραν τροφές καί νερό καί ξεκουράστηκαν.

5. Στή χώρα τῶν Ἑσπερίδων. Μιά καλή μέρα ξεκίνησαν πάλι. Κατά τό βράδυ σηκώθηκαν πελώρια κύματα κι ὁ ἄνεμος ἔριξε τό καράβι τους στή χώρα τῶν Ἑσπερίδων. Ἐκεῖ τούς λυπήθηκε ὁ θεός Τρίτωνας κι ἔδωσε στόν Εὐφῆμο ἓνα σθόλο χῶμα. «Ἄν κινδυνέψετε, ρίξτε στή θάλασσα», τοῦ εἶπε. Καί δέν ἄργησαν νά κινδυνέψουν. Ταξίδεψαν μέρες κι ἓνα μεσημέρι τά κύματα σηκώθηκαν σάν βουνά. Ἡ Ἄργώ παραλίγο νά βούλιαζε. Ἐριξε τότε ὁ Εὐφῆμος τό σθόλο στό νερό κι ἀμέσως ἔγινε ἓνα ὠραῖο νησί, ἡ Θήρα. Τράβηξαν τήν Ἄργώ στήν ἀμμουδιά καί γλύτψαν.

6. Οἱ σαῖτες τοῦ Ἀπόλλωνα. Ὅταν γαλήνεψε ἡ θάλασσα, ξεκίνησαν πάλι γιά τήν πατρίδα. Περνοῦσαν ἀνάμεσα στίς Κυκλάδες. Ἄρχισαν νά χαίρονται, γιατί σέ μιά μέρα θά ἔφταναν στήν Ἰωλκό. Τή νύχτα σηκώθηκαν πάλι κύματα. Δέν ἤξεραν πού πήγαιναν. Ἐχασαν τόν προσανατολισμό τους καί τό καράβι κινδύνευε νά τσακιστεῖ στά ξερονήσια. Τούς λυπήθηκε τότε ὁ Ἀπόλλωνας καί τούς ἔδειχνε τό δρόμο μέ φωτεινές σαῖτες. Κατά τό πρωῖ, ἡ θάλασσα ἔγινε λάδι καί ἡ Ἄργώ ἦταν κοντά στήν Εὐβοία. Εὐχαρίστησαν τό Θεό καί πήγαιναν τραγουδώντας. Κατά τό ἀπόγευμα ἔφτασαν στήν Ἰωλκό, ἀφοῦ εἶχαν περιπλανηθεῖ τέσσερις μῆνες, ἀπό τότε πού ἄφησαν τήν Κολχίδα.

7. Στήν Ἰωλκό. Ὁ λαός βγῆκε καί ὑποδέχτηκε τούς ἥρωες. Στήν πλώρη στεκόταν ὁ Ἰάσωνας μέ τό χρυσόμαλλο

δέρμα. Ὁ Ὀρφέας ἔπαιζε μέ τή λύρα του ἕνα νικητήριο τραγούδι.

Ἔτσι τελείωσε, μέσα στή δόξα, τό πρῶτο μεγάλο θαλασσινό ταξίδι τῶν Ἑλλήνων.

Λένε, πώς ὁ Ἰάσωνας ἔκαμε μέ τή Μήδεια δύο παιδιά καί πώς ἔζησε πολλά χρόνια ἀκόμα δοξασμένος. Τήν Ἀργώ τήν ἀφιέρωσε στό ναό τοῦ Ποσειδώνα, στήν Κόρινθο. Ἦταν γέρος πιά καί μιά φορά πού πῆγε νά τήν ἰδεῖ, ἔπεσε ἕνα κατάρτι καί τόν χτύπησε.

Ἔτσι τελείωσε τή ζωή του ὁ πρῶτος θαλασσοπόρος Ἕλληνας, πού νίκησε τή θάλασσα καί δοξάστηκε πολύ.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

A. Τί θυμάσαι από την ιστορία του 'Ιάσονα;

‘Ο 'Ιάσωνας ήταν γιός του — — — — —

‘Ο 'Ιάσωνας είχε δάσκαλο τό σοφό — — — — —

Τό σχολείο του 'Ιάσονα βρισκόταν στό βουνό — — — — —

Τήν 'Αργώ τή σχεδίασε ό — — — — —

Τό ταξίδι τής 'Αργῶς ὀνομάζεται — — — — —

Οι ναύτες τής 'Αργῶς ὀνομάζονται — — — — —

‘Ο Φινέας ἔδωσε στούς 'Αργοναύτες — — — — —

‘Η 'Αργώ πέρασε ἀνάμεσα ἀπό τίς — — — — —

Βασιλιάς στήν Κολχίδα ἦταν ό — — — — —

‘Η κόρη του βασιλιά τής Κολχίδας, ἡ Μήδεια, ἦταν — — — — —

Τό χρυσόμαλλο δέρμα τό φύλαγε ἕνας ἀγρυπνος — — — — —

Στήν ἐπιστροφή τής ἡ 'Αργώ εἶχε πολλές — — — — —

‘Ο 'Ιάσωνας πήρε γυναίκα του τή — — — — —

‘Ο 'Ιάσωνας πέθανε στήν — — — — —

B. Ἐνωσε μέ μία γραμμή τίς λέξεις πού ταιριάζουν περισσότερο

‘Ορφέας

Πήλιο

Ἑλλη

Τάλος

Αἰήτης

Κολχίδα

Χείρωνας

'Αργοναύτες

Φινέας

σαῖτες

'Αργώ

'Ιωλκός

Πελίας

Λύρα

'Απόλλωνας

Ἑλλήσποντος

Συμπληγάδες

Ἄρπυιες

Κρήτη

Περιστέρι

Γ. Σωστό — Λάθος

Στό κενό τετράγωνο σημείωσε Σ γιά τίς σωστές καί Λ γιά τίς λαθεμένες φράσεις

‘Ο φρίξος θυσίασε τό χρυσόμαλλο κριάρι στό Δία καί χάρισε τό δέρμα του στό βασιλιά Αἰήτη

‘Ο Ἄργος σχεδίασε ἕνα ὄμορφο καί γρήγορο καράβι, μέ πενήντα κουπιά τήν 'Αργώ.

«Νά φυλάγεις ἀπό τό μονοσάνταλο», εἶπε ὁ μάντης στόν 'Αθάμα.

Δ. 'Ακροστιχίδα

1. — — —

1. Κακή μητριά

2. — — — — — — — — — —

2. Οί πρώτοι θαλασσοπόροι
"Ελληνες

3. — — — — — — —

3. Τίς νίκησέ μέ τή
λύρα του

4. — — — — — — — — — —

4. 'Εκεῖ βασίλευε
ὁ 'Αθάμας

5. — — — — — — —

5. Στοργική μάνα καί θεά

6. — — — — — — —

6. Πατέρας τῆς Μήδειας

7. — — — — — — — — — —

7. 'Η 'Αργώ πέρασε
ἀνάμεσά τους.

Ε. Σέ ποιό πρόσωπο ταιριάζει ὁ χαρακτηρισμός;

"Ένωσε τίς λέξεις μέ γραμμές.

Πρόσωπο

Χαρακτηρισμός

'Ινώ

γενναῖος

Αἰήτης

στοργική

'Ιάσωνας

πονηρός

Νεφέλη

σοφός

Χεῖρωνα

ἄδικος

Πελίας

κακιά

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Ο ΙΑΣΩΝΑΣ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΠΩΣ ΣΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΧΘΡΑ ΤΟΥ ΠΕΛΙΑ

«... 'Επειδή οἱ γονεῖς μου φοβοῦνταν τόν Πελία, εἶπαν παντοῦ πώς πέθανα κι ἔκλαιγαν φωναχτά· τό παλάτι ἀντήχησε ἀπό τούς θρήνους τῶν γυναικῶν. "Όλοι πίστεψαν, ἀκόμη κι ὁ Πελίας, πώς εἶχα πραγματικά πεθάνει.

Τότε μέσα στή νύχτα, πού ἦταν ὁ μόνος μάρτυρας τῆς ἀθάνας ἀπάτης τους, μέ τυλίξανε καί κρυφά ὁ πατέρας μου μέ παρέδωσε στόν κένταυρο Χεῖρωνα...»

'Από τήν Ἰδὴ τοῦ Πινδάρου

Ε' Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (ΙΛΙΑΔΑ)

1. Ένας γάμος παράξενος

Έγινε εκείνα τά χρόνια τοῦτο τό παράξενο. Ένα φρόνιμο παλικάρι, ὁ Πηλέας, παντρεύτηκε μιά θαλασσινή θεά, τή **Θετιδα**. Έτσι πρόσταξε ὁ Δίας.

Ὁ γάμος ἔγινε στή σπηλιά τοῦ Χείρωνα μιά νύχτα μέ φεγγάρι. Στό γάμο ἤρθαν καί οἱ θεοί μέ πολύτιμα δῶρα: Ὁ Ποσειδῶνας χάρισε στό γαμπρό δυό ἀθάνατα ἄλογα. Ἡ Ἥρα ἔφερε στή νύφη τόν πέπλο. Ἡ Ἀθηνᾶ ἔναν αὐλό, ἡ Ἀφροδίτη χρυσό κύπελο, οἱ ἄλλοι θεοί μιά πανοπλία κι ὁ Χείρωνας ἓνα κοντάρι.

Οἱ θεοί γλέντησαν ὁμορφα μέ τούς ἀνθρώπους ὄλη τή νύχτα. Ὁ Ἀπόλλωνας ἔπαιξε τή λύρα του, οἱ Μοῦσες χόρεψαν· μπῆκαν στό χορό κι ὁ Ἑρμῆς μέ τόν Ἄρη. Ὅλοι ἦταν χαρούμενοι.

Μόνο ἡ θεά **Ἐριδα** ἦταν θυμωμένη. Αὐτήν δέν τήν κάλεσαν στό γάμο, γιατί ὅπου πήγαινε, ἔβαζε τούς ἄλλους νά μαλώνουν. Πῆγε λοιπόν κι αὐτή στόν κῆπο τῶν Ἐσπερίδων, πῆρε ἓνα χρυσό μῆλο, μπῆκε ἀόρατη στή σπηλιά καί τό κύλησε ἀνάμεσα στίς θεές.

Ὅλες ἔκαναν νά τό πάρουν. Εἶδαν ὅμως ἐπάνω στό μῆλο μιά ἐπιγραφή: «**Χάρισμα στήν ὠραιότερη**». Ὅλες τότε ἀποτραβήχτηκαν κι ἐπέμειναν νά τό ζητοῦν ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καί ἡ Ἀφροδίτη.

Χάλασε τό γλέντι κι ἄρχισε ὁ τσακωμός. «Ἐγώ εἶμαι ἡ ὁμορφότερη», ἔλεγε κάθε μιά. Συμφώνησαν τελικά νά πει ὁ Δίας, ποιά εἶναι ἡ ὁμορφότερη. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Δίας δέν ἤθελε νά πικράνει καμία, εἶπε: Πηγαίnete σ' ἐκεῖνο τό βοσκό στήν Ἰδη τῆς Τροίας, νά σᾶς κρίνει.

Πῆρε τό μῆλο ὁ γοργός Ἑρμῆς καί μαζί μέ τίς τρεῖς θεές, πέταξαν ἐπάνω ἀπό τό Αἰγαῖο. Ἐβγαίνει ὁ ἥλιος καί φώτιζε τίς πλαγιές τοῦ βουνοῦ, ὅταν ἔφτασαν στήν πολυκαρπη γῆ τῆς Τροίας.

Στάθηκαν μπροστά στόν ὁμορφο βοσκό, πού ἔπαιζε τή

φλογέρα του. Ὁ Ἑρμῆς τοῦ ἔδωσε τό μήλο καί τοῦ εἶπε: «Σέ προστάζει ὁ Δίας νά τό δώσεις στήν πιό ὁμορφη θεά». Σάστισε ὁ βοσκός, θαμπώθηκε ἀπό τή θεϊκή ὁμορφιά τους καί δέν ἤξερε τί νά κάνει.

Βγήκε τότε ἡ Ἥρα μπροστά καί τοῦ εἶπε:
— Ἄν τό δώσεις σέ μένα, θά σέ κάνω βασιλιά σ' ὅλη τήν Ἀσία.

Ἡ Ἀθηνᾶ μίλησε δεύτερη καί εἶπε:
— Ἄν πείς πώς εἶμαι ἡ πιό ὁμορφη, θά σέ κάνω μεγάλο σοφό.

Τελευταία μίλησε ἡ Ἀφροδίτη καί εἶπε:
— Ἄν μοῦ δώσεις τό μήλο, θά σοῦ δώσω τήν ὠραιότερη γυναίκα τοῦ κόσμου:

Ὁ ὠραίος βοσκός ἔδωσε τό μήλο στήν ὁμορφη Ἀφροδίτη.

Ἑρώτηση:

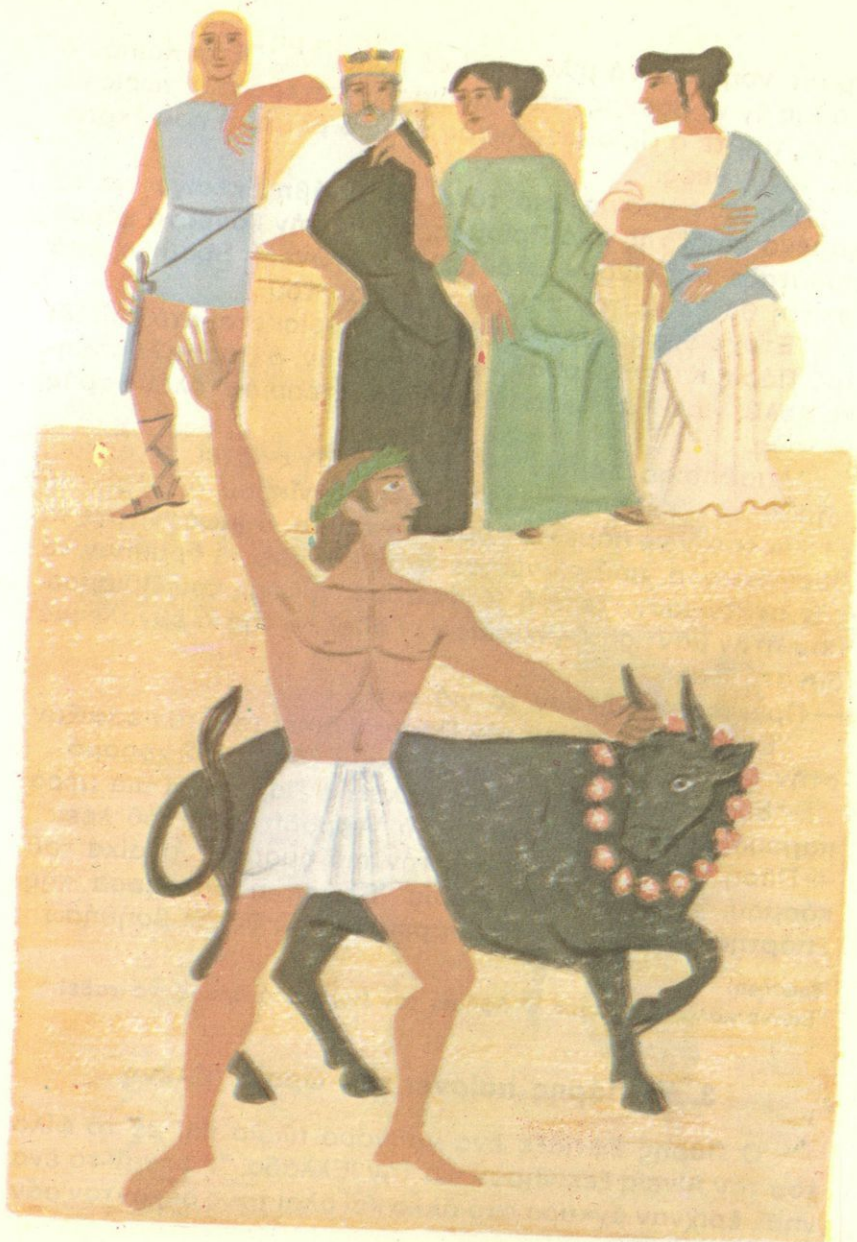
1. Ἐκαναν καλά πού δέν κάλεσαν τήν Ἐριδα στό γάμο;

2. Ποιό ἦταν τό βοσκόπουλο τῆς Ἰδης

Στήν πλούσια Τροία βασιλιάς ἦταν ὁ Πρίαμος κι εἶχε γυναίκα του τήν Ἑκάβη. Ὅταν γεννήθηκε το δεύτερο παιδί τους, ἡ Ἑκάβη εἶδε ἓνα κακό ὄνειρο: Ὅτι, τάχα, πῆρε ἡ Τροία φωτιά καί καιγόταν. Τρόμαξε ὁ βασιλιάς κι ἡ βασίλισσα καί ρώτησαν τό μαντεῖο τί σημαίνει τό ὄνειρο. «Τό παιδί πού γεννήθηκε θά κάψει μιά μέρα τήν Τροία», τοὺς ἀπάντησε.

Λυπημένοι ὁ Πρίαμος καί ἡ Ἑκάβη ἔδωσαν τό παιδί σ' ἓνα δοῦλο νά τό πάει καί νά τό παρατήσει στό βουνό Ἰδη, γιά νά χαθεῖ. Ἐκλαιγε τό μωρό, ὅταν τό ἄφησε ὁ δοῦλος μέσα στό δάσος. Τό ἄκουσε μιά ἀρκούδα, τό πῆρε στή φωλιά της καί τό μεγάλωσε μέ τό γάλα της.

Ὅταν ἄρχισε νά τρέχει, τό εἶδαν μιά μέρα οἱ βοσκοί τοῦ Πριάμου καί τό ἔπιασαν. Τό μεγάλωσαν σάν δικό τους παιδί καί τ' ὀνόμασαν Πάρη. Ἦταν γερό κι ὁμορφο παιδί κι

έμαθε γρήγορα νά μιλάει καί νά πολεμάει. "Ετσι λοιπόν ό Πάρης ξγινε βοσκός στά κοπάδια του πατέρα του, χωρίς νά ξέρει τίποτε ό Πρίαμος. Αύτός ήταν ό βοσκός, πού έκρινε τίς τρεις θεές.

Πέρασαν χρόνια από τότε. 'Η Έκάβη έκλαιγε γιά τό χαμένο παιδί της κι ό Πρίαμος, γιά νά τήν κάνει νά χαρεί, πρόσταξε νά γίνουν στό παλάτι αγώνες. Βραβείο στό νικητή θά έδινε τόν καλύτερο ταύρο του.

"Ετυχε όμως ό ταύρος αύτός νά βρίσκεται στό κοπάδι του Πάρη. Κι όταν ήρθαν νά τόν πάρουν, ό Πάρης λυπήθηκε πολύ, γιατί τόν αγαπούσε περισσότερο άπ' όλους τούς άλλους.

'Αποφάσισε λοιπόν νά πάει ν' αγωνιστεί κι αύτός, μήπως τόν κερδίσει. Στούς αγώνες νίκησε ό Πάρης κι έτοιμαζόταν νά πάρει τόν όμορφο ταύρο. Θύμωσαν τότε τά βασιλόπουλα, πού τά νίκησε ένας βοσκός, κι όρμησαν νά τόν σκοτώσουν. Τότε ή **Κασσάνδρα**, ή κόρη του Πρίαμου, πού ήταν μάντισσα, γνώρισε τόν αδελφό της κι έβγαλε μιά δυνατή φωνή.

— Πρίαμε, σκοτώνουν τό γιό σου!

"Ετσι άναγνώρισαν τόν Πάρη οι δικοί του, τόν έσφιξαν στην άγκαλιά τους κι όλοι ξέχασαν τόν παλιό χρησμό.

"Εζησε λίγα χρόνια στό παλάτι ό Πάρης καί μιά μέρα παρουσιάστηκε μπροστά του ή 'Αφροδίτη καί του λέει:
— Πάρη, σου έταξα κάποτε τήν πιό όμορφη γυναίκα του κόσμου. Αύτή είναι ή ώραία 'Ελένη, ή βασίλισσα της Σπάρτης. Πήγαινε νά τήν πάρεις κι εγώ θά sé βοηθήσω.

'Ερώτηση:

"Εκανε καλά ό Πρίαμος ν' αφήσει τόν Πάρη στό δάσος, νά χαθεί;

3. 'Ο Πάρης παίρνει τήν ώραία 'Ελένη

'Ο Πάρης έφτιαξε ένα γρήγορο πλοίο καί μέ τό φίλο του τόν Αινεία ξεκίνησαν γιά τήν 'Ελλάδα. "Αφηναν τό ένα νησί, έριχναν άγκυρα στό άλλο καί όλοι τούς δέχονταν σάν καλούς φίλους.

Τέλος ὁ Πάρης ἄραξε τὸ καράβι του σ' ἓνα λιμάνι τῆς Λακωνίας. Ἔφυγε ἐκεῖ τοὺς συντρόφους του κι ἀνέβηκε στό παλάτι τοῦ **Μενέλαου**. Ὁ βασιλιάς τὸν καλοδέχτηκε κι ἐτοίμασε φιλικὸ τραπέζι. Μίλησε ὁ Πάρης γιὰ τοὺς γονεῖς του καί γιὰ τὴν πατρίδα του. Τοῦ μίλησε κι ὁ Μενέλαος γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Μενέλαος ἔφυγε γιὰ τὴν Κρήτη. Εἶχε νὰ συζητήσει μέ τὸ βασιλιά **Ἴδομενέα**. Πρὶν φύγει ὁμως, ἄφησε ἐντολὴ στὴ γυναίκα του νὰ περιποιηθεῖ τὸν ξένο ὅσες μέρες θὰ ἔμεινε στὴ Σπάρτη.

Ἔτυχε τότε νὰ εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς **Ἀφροδίτης** καί ἡ Ἑλένη προσκάλεσε τὸν Πάρη, νὰ πᾶνε στό ναὸ νὰ προσκυνήσουν τῇ θεᾷ. Αὐτὸ ἤθελε κι ὁ Πάρης. Ἐκεῖ πού προσεύχονταν, ἡ θεᾷ Ἀφροδίτη ἔκανε τὴν Ἑλένη νὰ θαμπωθεῖ ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τοῦ Πάρη. Τὸ κατάλαβε ὁ Πάρης καί τῆς εἶπε νὰ τὴν πάρει μαζί του στὴν Τροία καί νὰ τὴν παντρευτεῖ. Κι αὐτὴ δέχτηκε.

Σάν βράδιασε, κουβάλησαν μ' ἓνα ἀμάξι τὰ χρυσάφια τοῦ παλατιοῦ στό λιμάνι, τὰ φόρτωσαν στό πλοῖο κι ἄνοιξαν τὰ πανιά.

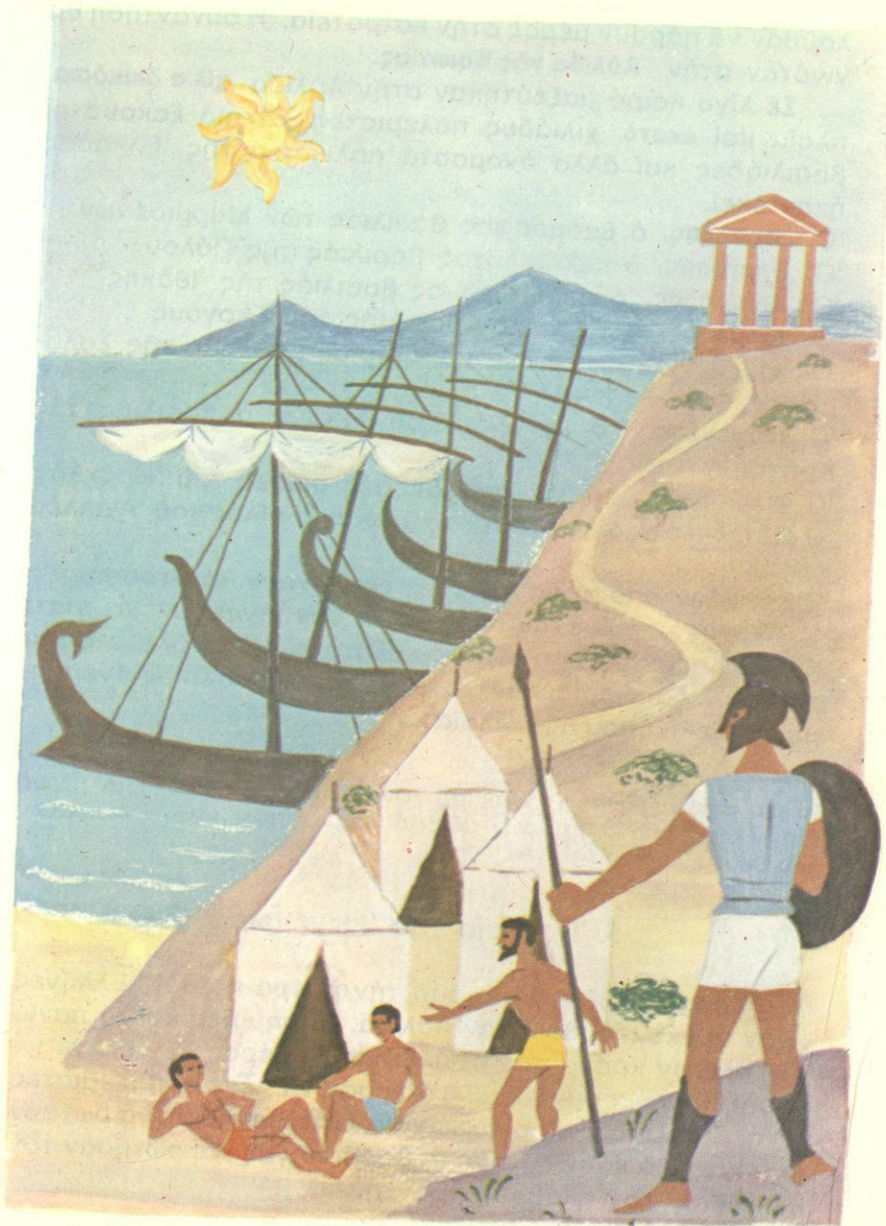
— Γρήγορα στά κουπιά! φώναξε ὁ Πάρης, καί τὸ πλοῖο μέ τὴν ὠραία Ἑλένη καί τὸν κλεμένο θησαυρὸ τοῦ Μενέλαου χάθηκε μέσα στὴ νύχτα πλέοντας γοργὰ πρὸς τὴν Τροία.

4. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων

Ὅταν γύρισε ὁ Μενέλαος, βρῆκε τὸ παλάτι ἄδειο. Οὔτε γυναίκα οὔτε θησαυροί. Μέ τὴν ψυχὴ του γεμάτη ὀργὴ καί λύπη ἔφυγε ἀμέσως γιὰ τίς **Μυκῆνες**, ὅπου βασίλευε ὁ **Ἀγαμέμνωνας**.

Διηγήθηκε στὸν ἀδερφό του τὰ κακὰ πού τὸν βρῆκαν καί τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν βοηθήσει. Ὁργίστηκε ὁ Ἀγαμέμνωνας σάν νὰ γινε σ' αὐτόν ἡ προσβολὴ κι ἔδωσε ἀμέσως διαταγὴ στό στρατό του νὰ ἐτοιμαστεῖ γιὰ πόλεμο.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας καί ὁ Μενέλαος ἔστειλαν ἀγγελιαφόρους σ' ὅλους τοὺς Ἑλληνες βασιλιάδες καί τοὺς παρακα-

λοῦσαν νά πάρουν μέρος στήν ἐστρατεία. Ἡ συνάντηση θά γινόταν στήν **Αὐλίδα τῆς Βοιωτίας**.

Σέ λίγο καιρό μαζεύτηκαν στήν Αὐλίδα **χίλια διακόσια** πλοῖα καί **ἑκατό** χιλιάδες πολεμιστές. Οἱ πιά ξακουστοί βασιλιάδες καί ἄλλα ὀνομαστά παλικάρια τῆς Ἑλλάδας ἦταν ἐκεῖ.

Ἐὶς τὸν **Ἀχιλλέας**, ὁ θεόμορφος βασιλιάς τῶν Μυρμιδόνων.

Ἐὶς τὸν **Νέστορας**, ὁ καλομίλητος βασιλιάς τῆς Πύλου.

Ἐὶς τὸν **Ὀδυσσεύς**, ὁ πολυμήχανος βασιλιάς τῆς Ἰθάκης.

Ἐὶς τὸν **Διομήδης**, ὁ ρωμαλέος βασιλιάς τοῦ Ἄργους.

Ἐὶς τὸν **Αἴας ὁ Τελαμώνιος**, ὁ πανύψηλος βασιλιάς τῆς Σαλαμῖνας.

Ἐὶς τὸν **Ἴδουμενέας**, ὁ ἐγγονός τοῦ Μίνωα, ὁ βασιλιάς τῆς Κρήτης.

Ἐὶς τὸν **Φιλοκτήτης**, μέ τις φαρμακερές σαῖτες τοῦ Ἡρακλῆ.

Ἐὶς τὸν **Πάτροκλος**, ὁ μυαλωμένος ἥρωας, ὁ φίλος τοῦ Ἀχιλλέα κ.ἄ.

Ὅλοι ἦταν ἀποφασισμένοι νά ξεπλύνουν τὴ ντροπή.

Ἄρχηγό τους ἔκαναν οἱ Ἀχαιοὶ τὸν Ἀγαμέμνονα, γιατί εἶχε τὸν περισσότερο στρατό καί στόλο. Ἦταν ὅλοι ἔτοιμοι στήν Αὐλίδα. Περίμεναν μόνο νά φυσήξει οὐριος ἄνεμος, γιά νά ξεκινήσουν τὰ πλοῖα.

Ἔργασία:

Σέ μιά στήλη γράψτε τὰ ὀνόματα τῶν βασιλιάδων πού ἔλαβαν μέρος στήν ἐκστρατεία κι ἀπέναντι τους τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων — κρατῶν πού βασιλεύαν.

5. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας

Πέρασαν ἐβδομάδες ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού οἱ Ἕλληνες εἶχαν συγκεντρωθεῖ στήν Αὐλίδα. Οἱ σημαῖες καί τὰ πανιά τῶν πλοίων κρέμονταν ἀσάλευτα. Ὁ ἀέρας δέν ἔλεγε νά φυσήξει. «Κάτι συμβαίνει», ἄρχισαν νά λένε οἱ πολεμιστές καί οἱ βασιλιάδες. Κι ὅπως εἶχανε τότε συνήθεια νά ρωτοῦν τό μάντη γιά κάθε ζήτημα σοβαρό, πῆγαν καί ρώτησαν τὸν **Κάλχαντα**, τὸν ἀλάθευτο μάντη.

“Ήξερε ὁ μάντης τὴν αἰτία, ἀλλὰ πῶς νὰ τὴν πει, ποῦ ἦταν τόσο πικρή! “Ὁμως δὲν μποροῦσε νὰ κάνει διαφορετικά. Καί μπροστά σ’ ὄλους τοὺς βασιλιάδες, ἀνοιξε τὸ στόμα του κι εἶπε:

— Δοξασμένοι βασιλιάδες, ἡ θεά Ἄρτεμη πρόσταξε τὸν Αἰόλο νὰ κλείσει στὴ σπηλιά του ὄλους τοὺς ἀνέμους. Ἡ θεά εἶναι θυμωμένη μέ σένα, μεγάλε Ἀγαμέμνονα, γιατί κάποτε κυνήγησες καί σκότωσες τὸ ἱερό της ἐλάφι. Θά φυσήξουν πάλι οἱ ἀνεμοί, ἂν θυσιάσεις τὴν κόρη σου σ’ αὐτήν.

— “Ὁχι τὴν Ἴφιγένεια, μεγάλη θεά, φώναξε ὁ Ἀγαμέμνονας, σηκώνοντας τὰ χέρια ψηλά καί μπήκε καταλυπημένος στὴ σκηνή του. Λένε πῶς ἔκλαιγε ἐκεῖ μέσα καί δὲν ἤθελε νὰ ἴδῃ κανένα. Πατέρας ἦταν καί πονοῦσε τὴν κόρη του. “Ὁμως ἦταν καί βασιλιάς, πῶς νὰ πει ὄχι στὴν πατρίδα; Πέρασαν μιά δυό μέρες κι ὁ Ἀγαμέμνονας δὲν μποροῦσε νὰ πάρει ἀπόφαση.

“Ἐξω ἀπὸ τὴ σκηνή του, οἱ ἄλλοι βασιλιάδες ἀνυπομονοῦσαν κι ἀναρωτιόνταν τί πρόκειται νὰ γίνει.

Κάποτε βγήκε ἀπ’ τὴ σκηνή του ὁ Ἀγαμέμνονας κι εἶπε:

— “Ἕλληνες βασιλιάδες, γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας ἀποφάσισα νὰ θυσιάσω τὴν κόρη μου Ἴφιγένεια.

Παράγγειλε τότε στὴν **Κλυταιμνήστρα** νὰ στείλει γρήγορα τὴν Ἴφιγένεια στὴν Αὐλίδα, γιὰ νὰ τὴν παντρέψει, τάχα, μέ τὸν Ἀχιλλέα.

“Ὅταν ἔφερε ἡ Κλυταιμνήστρα τὴν κόρη της, στολισμένη γιὰ νύφη, βρῆκε τὸν Ἀγαμέμνονα πολὺ λυπημένο. Τὸν ρώτησε τὸ γιατί, κι ἐκεῖνος τῆς εἶπε τὴν πικρὴ ἀλήθεια.

Πέφτει στά πόδια του ἡ μάνα καί κλαίει καί δέρνεται καί τὸν παρακαλεῖ. Δάκρυσε κι ἡ Ἴφιγένεια, μὰ δὲν μιλεῖ. Εἶναι συγκινημένος κι ὁ Ἀγαμέμνονας, λυπᾶται κατάκαρδα, ὅμως ἡ πατρίδα εἶναι πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ παιδί του. Γυρίζει τότε ἡ Ἴφιγένεια στὴ μάνα της καί τῆς λέει.

— Κάνε καρδιά, μάνα μου, βασίλισσα τῶν Μυκηνῶν. Κι ἐγὼ σάν ἄξια βασιλοπούλα θά κάνω τὸ χρέος μου.

“Ὅλα ἦταν ἔτοιμα γιὰ τὴ θυσία. Στολισμένη σάν νύφη

προχώρησε ή Ίφιγένεια πρὸς τὸ βωμὸ. Ἐκεῖ περίμενε ὁ Κάλχαντας.

— Κάνε γρήγορα, μάντη, ὅ,τι προστάζει ἡ πατρίδα, εἶπε θαρρετὰ ἡ ντροπαλή κόρη. Κάποιος ἀπὸ τοὺς βασιλιάδες εἶπε σιγανά: «Μπράβο, γενναία Ἑλληνοπούλα!» Λένε πὼς ἦταν ὁ Ἀχιλλέας.

Σήκωσε ὁ μάντης τὸ μαχαίρι, ἀλλὰ τότε ἡ Ἄρτεμη, σάν σύννεφο κατέβηκε καὶ πῆρε τὴν Ίφιγένεια ψηλά καὶ χάθηκε. Στὸ βωμὸ ἄφησε ἓνα ἐλάφι κι ὁ μάντης τὸ θυσίασε.

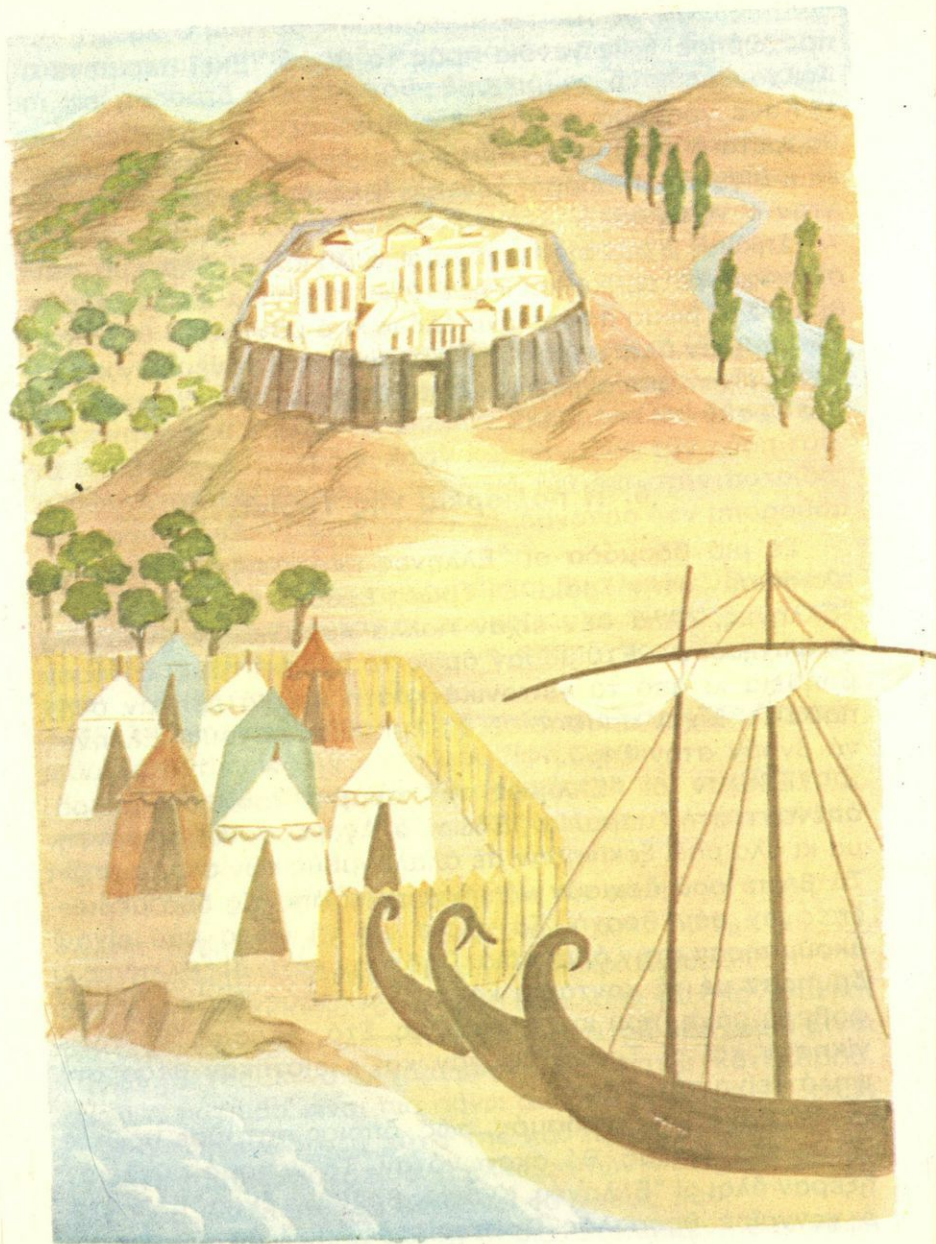
Γύρισαν ὅλοι πρὸς τὰ πλοῖα, οἱ σημαῖες ἀνέμιζαν καὶ τὰ πανιά εἶχαν φουσκώσει. Ἔτσι ξεκίνησαν οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν Τροία.

6. Ἡ πολιορκία τῆς Τροίας

Σέ μιά βδομάδα οἱ Ἕλληνες πέρασαν τὸ Αἰγαῖο καὶ πλησίασαν στὴν Τροία. Οἱ Τρῶες ἔμαθαν πὼς ἔρχονται οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ δὲν εἶχαν πολλὰ καράβια νά βγοῦν νά **ναυμαχήσουν**. Ἐτοίμασαν ὅμως τὸ στρατό τους, ζήτησαν βοήθεια κι ἀπὸ τὰ γειτονικά κράτη καὶ κατέβηκαν στὴν παραλία. Εἶχαν ἀποφασίσει νά ἐμποδίσουν τοὺς Ἕλληνες νά βγοῦν στὴν ξηρά.

Ἔβαλαν οἱ Ἕλληνες τὰ καράβια τους στὴ σειρά, ἀπέναντι στὴν παραλία. Ἔδωσε ὁ Ἀγαμέμνωνας τὸ σύνθημα κι ὅλα μαζί ξεκίνησαν μὲ ἀλαλαγμοὺς τῶν στρατιωτῶν. Τὰ βέλη, πού ἄρχισαν νά ρίχνουν κι ἀπὸ τίς δυὸ μεριές, ἔπεφταν σάν βροχή. Τὰ πλοῖα, μὲ τὴ φόρα πού εἶχαν, ἀκούμπησαν στὴν ἀμμουδιά. Πήδησαν κάτω οἱ Ἕλληνες κι ὄρμησαν μὲ τὰ κοντάρια καταπάνω στοὺς Τρῶες. Ἐγινε φοβερὴ μάχη, πού κράτησε ὥρες. Στὸ τέλος οἱ Ἕλληνες νίκησαν καὶ οἱ Τρῶες ἔφυγαν καὶ κλείστηκαν μέσα στὰ ψηλά τείχη τῆς Τροίας.

Ἐπῆρχε ἓνας χρησμὸς, πὼς ὁποῖος πατοῦσε πρῶτος τὴ γῆ τῆς Τροίας θά σκοτωνόταν. Τὸ χρησμὸ αὐτὸ τὸν ἤξεραν ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Κι ὅμως βρέθηκε ἓνας Ἕλληνας, ὁ γενναῖος θεσσαλὸς **Πρωτεσίλαος**, πού ἀποφάσισε νά

πατήσει πρώτος τήν τρωική γῆ. Ὁ Πρωτεσίλαος σκοτώθηκε ἀπό τόν Ἔκτορα. Οἱ Ἕλληνες τίμησαν πολύ τόν πρώτο νεκρό τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, πού θυσιάστηκε γιά τήν τιμή τῆς πατρίδας.

Οἱ Ἕλληνες τράβηξαν τά πλοῖα τους στήν ξηρά κι ἔφτιαξαν τό στρατόπεδό τους: Γύρω ἀπό τά πλοῖα ἔστησαν ἕνα γερό τεῖχος μέ χοντρά ξύλα, κι ἀπό τήν ἔξω μεριά ἔσκαψαν ἕνα βαθύ χαντάκι. Τέλος μέσα ἀπό τό ξύλινο τεῖχος ἔστησαν τίς σκηνές τους. Ἀνάμεσα στήν Τροία καί τό ἑλληνικό στρατόπεδο, ἀπλωνόταν ὁ κάμπος. Πλαί στόν κάμπο κυλοῦσε τά νερά του ὁ **Σκάμανδρος** ποταμός.

Ἔπειτα ἀπό λίγες μέρες ὁ Ὀδυσσεύς μέ τό Μενέλαο πῆγαν στόν Πρίαμο. Ζήτησαν πίσω τήν ὠραία Ἑλένη καί τά πλούτη τοῦ Μενέλαου καί πρότειναν νά κάνουν εἰρήνη. Ὅμως ὁ Πάρης καί ἄλλοι Τρῶες δέν ἤθελαν εἰρήνη. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς, φεύγοντας, εἶπε στόν Πρίαμο.

— Ὁ πόλεμος πολλά κακά φέρνει καί κανένα καλό.

Ἔτσι ἄρχισε ἕνας ἄγριος πόλεμος, πού κράτησε δέκα χρόνια. Τρεῖς φορές προσπάθησαν οἱ Ἕλληνες νά κυριέψουν τήν Τροία, ἀλλά δέ μπόρεσαν, γιατί τά τεῖχη ἦταν γερά καί οἱ Τρῶες τοὺς ἔριχναν ἀπό πάνω πέτρες, βέλη καί φωτιά.

Γι' αὐτό κι οἱ Ἕλληνες τοὺς πολιορκῆσαν. Ἐβγαίνουν οἱ Τρῶες νά πάρουν τροφές, ὀρμοῦσαν οἱ Ἕλληνες κι ἄρχιζαν φονικές μάχες. Πότε νικοῦσε ὁ ἕνας στρατός καί πότε ὁ ἄλλος.

Ἀρχηγό οἱ Τρῶες εἶχαν τόν ἄξιο **Ἔκτορα**, τό γιό τοῦ Πριάμου. Ὁ πιό γενναῖος ἀπό τοὺς Ἕλληνες ἦταν ὁ Ἀχιλλεύς. Σ' αὐτόν τόν πόλεμο πῆραν μέρος καί οἱ θεοί. Ὁ Ἀπόλλωνας καί ἡ Ἀφροδίτη ὑποστήριζαν τοὺς Τρῶες. Τούς Ἕλληνες τοὺς βοηθοῦσαν ἡ Ἥρα καί ἡ Ἀθηνᾶ.

Ἐννέα χρόνια πέρασαν καί κανένας δέν ἔλεγε νά νικήσει. Ὁ πόλεμος μόνο κακά ἔφερνε καί κανένα καλό, ὅπως εἶπε κι ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἔργασια:

Κάνετε μιά ἐπίγραφη μέ τά λόγια τοῦ Ὀδυσσεύα καί κρεμάστε τήν στήν τάξη σας.

7. 'Ο 'Αχιλλέας θυμώνει μέ τόν 'Αγαμέμνονα

'Ο πόλεμος μπήκε στό δέκατο χρόνο καί πολλοί "Ελληνες κουράστηκαν νά πολεμοῦν. Καί θά ἔφευγαν, ἄν δέν τούς συγκρατοῦσαν μέ τά λόγια τους ὁ 'Οδυσσεύς καί ὁ **Νέστορας**. Τότε μάλωσαν ἄγρια ὁ 'Αχιλλέας μέ τόν 'Αγαμέμνονα για μιὰ κοπέλα. Καί νά πῶς ἔγινε:

Βγήκαν κάμποσοι "Ελληνες καί κυρίεψαν μιὰ κοντινή πολιτεία. Μαζί μέ τίς τροφές, πού πήραν, πήραν καί δυό κορίτσια, τή **Χρυσήδα** καί τή **Βρισηίδα**. Τή Χρυσήδα, τήν κόρη τοῦ Χρύση, πού ἦταν ἱερέας τοῦ 'Απόλλωνα, τήν ἔδωσαν νά ὑπηρετεῖ τόν 'Αγαμέμνονα. Τή Βρισηίδα τήν ἔδωσαν στόν 'Αχιλλέα.

• Ἦρθε ὁμως ἰκέτης στούς "Ελληνες ὁ γερο-Χρύσης καί παρακάλεσε τόν 'Αγαμέμνονα, νά τοῦ δώσει πίσω τήν κόρη του. 'Ο 'Αγαμέμνονας μίλησε σκληρά στόν ἱερέα καί τόν ἔδιωξε. Καταλυπημένος ὁ Χρύσης παρακάλεσε τότε τόν 'Απόλλωνα νά τιμωρήσει τούς "Ελληνες.

"Ακουσε ὁ ἀργυροδόξαρος 'Απόλλωνας τήν προσευχή τοῦ ἱερέα του καί, σάν τή σκέψη γρήγορα, κατέβηκε στήν **"Ιδη**. 'Από ἐκεῖ ἄρχισε νά σαϊτεύει καί νά σκοτώνει τούς "Ελληνες.

Ρώτησαν οἱ "Ελληνες τόν Κάλχαντα για τό κακό πού τούς βρῆκε κι ἐκεῖνος τούς συμβούλεψε νά δώσουν πίσω τή Χρυσήδα καί νά προσφέρουν θυσία στόν 'Απόλλωνα. "Ἐτσι ἔκαναν καί σταμάτησε τό κακό.

Διέταξε τότε ὁ 'Αγαμέμνονας νά τοῦ δώσει ὁ 'Αχιλλέας τή Βρισηίδα. Θύμωσε ὁ 'Αχιλλέας για τήν προσβολή, κι ἄν δέν κατέβαινε ἀόρατη ἡ **'Αθηνᾶ** νά τόν συγκρατήσει, θά χτυποῦσε τόν 'Αγαμέμνονα μέ τό σπαθί του. Ὑπάκουσε ὁ 'Αχιλλέας στήν 'Αθηνᾶ κι ἔδωσε τή Βρισηίδα. Θύμωσε ὁμως κι ἀποτραβήχτηκε στά πλοῖα του, μαζί μέ τό φίλο του τόν Πάτροκλο, καί δέν πολεμοῦσε.

"Οταν ἔμαθαν οἱ Τρῶες τό θυμό τοῦ 'Αχιλλέα, πήραν θάρρος, ἐβγαίνουν πῶς τακτικά στόν κάμπο κι ἄρχισαν νά νικοῦν τούς "Ελληνες. Ὡς κι ὁ Πάρης, πού φοβόταν μή

σκοτωθεῖ, ἔβγαινε στίς μάχες.

Μιά μέρα τόν εἶδε ὁ Μενέλαος ἀνάμεσα στούς Τρῶες καί τοῦ φώναξε δυνατά.

— Δειλέ Πάρη, γιά μᾶς γίνεται ὁ πόλεμος. Ἔβγα νά μετρηθοῦμε οἱ δύο μας κι ὅποιος νικήσει νά πάρει τήν Ἑλένη καί νά γίνει εἰρήνη.

Συμφώνησαν οἱ δύο ἀρχηγοί, ὁ Ἕκτορας κι ὁ Ἀγαμέμνωνας, ὅμως ὁ Πάρης φοβόταν. Τότε τόν ἀποπῆρε ὁ Ἕκτορας κι οἱ δύο στρατοὶ γελοῦσαν. Ντροπιᾶστηκε ὁ

Πάρης καί βγήκε μπροστά. Ἐριξε πρῶτος τό κοντάρι στό Μενέλαο, ἀλλά χτύπησε στήν ἀσπίδα καί τίποτα δέν τοῦ ἔκανε. Μέ μιά κονταριά ὁ Μενέλαος τοῦ τρύπησε τήν ἀσπίδα καί τοῦ ἔσχισε τό ροῦχο· ἔσυρε τότε τό σπαθί, μά ὁ Πάρης τά ἔχασε καί τρέχοντας κρύφτηκε στά τείχη. Ἡ συμφωνία τότε χάλασε, γιατί ἕνας Τρωαδίτης ἔριξε στό Μενέλαο μιά σαϊτιά.

Κι ὁ πόλεμος ξανάρχισε πιό ἄγριος.

Ἔργασία:

Νά χαρακτηρίσετε τά πρόσωπα: Ἀχιλλέας, Ἀγαμέμνονας, Χρύσης, Πάρης, Μενέλαος.

8. Ὁ θάνατος τοῦ Πάτροκλου.

Σάν λιοντάρια πολεμοῦσαν οἱ στρατιῶτες κι ἀπ' τίς δυό πλευρές. Ὅμως αὐτή τή φορά νίκησαν οἱ Τρῶες καί κυνήγησαν τούς Ἕλληνες, ὡς τά πλοῖα τους. Σ' αὐτή τή μάχη πληγώθηκαν ὁ **Διομήδης**, ὁ **Ὀδυσσεύς** κι ὁ **Νέστορας**. Κι ἂν δέν ἦταν ὁ **Αἴαντας**, νά πολεμήσει σάν Θεός, οἱ Τρῶες θά ἔκαιγαν τά πλοῖα τῶν Ἑλλήνων. Τέλος νύχτωσε κι οἱ Τρῶες γύρισαν πίσω.

Τή νύχτα ὁ Ἀγαμέμνονας δέν μπορούσε νά κλείσει μάτι. Μετάνιωσε πικρά, πού πρόσβαλε τό καλύτερο παλικάρι τῶν Ἑλλήνων καί τώρα νικοῦσαν οἱ Τρῶες. Ξύπνησε λοιπόν τόν Ὀδυσσεύα καί τό Νέστορα καί τούς ἔστειλε στόν Ἀχιλλέα, νά τοῦ ποῦν πῶς θά τοῦ δώσει πίσω τή Βρισηίδα καί ἄλλα πλοῦσια δῶρα καί νά βγεῖ νά πολεμήσει πάλι. Πῆγαν οἱ βασιλιάδες καί τοῦ τά εἶπαν, ὁμως τοῦ Ἀχιλλέα ὁ θυμός δέν ἔλεγε νά μαλακώσει.

Τό ἄλλο πρωῖ οἱ Τρῶες ἔφτασαν πάλι ὡς τά πλοῖα τῶν Ἑλλήνων. Τότε ὁ Πάτροκλος παρακάλεσε τόν Ἀχιλλέα νά τοῦ δώσει τό στρατό καί τά ὄπλα του καί νά πολεμήσει αὐτός. «Δέν μπορῶ νά βλέπω τούς Ἕλληνες νά νικιοῦνται· οἱ καλύτεροι ἀρχηγοί τῶν Ἑλλήνων ἔχουν πληγωθεῖ», εἶπε στενοχωρημένος.

— Πάτροκλε, δέν ἀγαπῶ ἄλλον πιό παλῦ ἀπό σένα καί δέ

θέλω νά σοῦ χαλάσω τό χατήρι τοῦ εἶπε ὁ Ἀχιλλέας.
“Ὅμως σέ συμβουλεύω, νά μὴν προχωρήσεις πολύ στόν κάμπο.

Χαρούμενος ὁ Πάτροκλος πῆρε τούς Μυρμιδόνες καί βγῆκε στή μάχη. Σάν τόν εἶδαν οἱ Τρῶες τόν πέρασαν γιά τόν Ἀχιλλέα κι ἄρχισαν νά ὑποχωροῦν. Ὁ Πάτροκλος ξέχασε τήν συμβουλή τοῦ Ἀχιλλέα. Ἐνθουσιάστηκε ἀπό τή νίκη καί μαζί μέ τούς Ἕλληνες κυνηγοῦσε καί σκότωνε τούς Τρῶες.

Ἐνῶ πολεμοῦσε ἔξω ἀπό τά τείχη, τόν ἀνεγνώρισε ὁ Ἔκτορας, κι ὄρμησε καταπάνω του. Ἔγινε μιά φοβερή πάλη καί ὁ Ἔκτορας, πού ἦταν δυνατότερος, τρύπησε μέ τό κοντάρι του τό εὐγενικό παλικάρι. Κατάφερε τότε τό πρωτοπαλίκaro τῶν Τρώων καί πῆρε τήν πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέα. Θέλησε νά πάρει καί τό σῶμα τοῦ Πάτροκλου, ἀλλά ὄρμησαν οἱ Ἕλληνες, τό πῆραν καί τό ἔφεραν στόν Ἀχιλλέα.

Σάν εἶδε ὁ Ἀχιλλέας νεκρό τόν ἀγαπημένο του φίλο, ἔπεσε πάνω στό σῶμα του κι ἔκλαιγε δυνατά. Ἔριξε στάχτη στά μαλλιά του καί κυλιόταν κάτω στή γῆ.

— Γιατί δέ μέ ἄκουσες, Πάτροκλε, ἔλεγε κι ἔχυνε πικρά δάκρυα πλάι στή θάλασσα, πού κυμάτιζε κι αὐτή σάν νά θρηνοῦσε.

Ἐρωτήσεις:

1. Τί μᾶς διδάσκει ὁ θάνατος τοῦ Πάτροκλου;
2. Γιατί εἶναι κακό πράγμα ὁ θυμός;

9. Ὁ Ἀχιλλέας φονεύει τόν Ἔκτορα

Ἔκλαψε πολύ ὁ Ἀχιλλέας τό φίλο του. Κι ὅταν του πέρασε ἡ πρώτη λύπη, ὀρκίστηκε νά ἐκδικηθεῖ. Τό θυμό του μέ τόν Ἀγαμέμνονα τόν εἶχε ξεχάσει.

Πῆγε στήν ἀκρογιαλιά καί φώναξε τή μάνα του. Βγῆκε ἡ Θέτιδα μέσα ἀπό τά κύματα καί τότε ἐκεῖνος τήν παρακάλεσε νά πάει στό θεό Ἡφαίστο, νά τοῦ φτιάξει μιά καινούρια πανοπλία. Πέταξε ἡ θεά στόν Ὀλυμπο καί πρὶν καλά βραδιάσει, τοῦ ἔφερε μιά πανοπλία, πού ὅμοια δέν ὑπῆρχε. Ἐπάνω στήν ἀσπίδα του εἶχε σχεδιάσει ὁ θεῖος τεχνίτης ὅ,τι ὑπάρχει ἐπάνω στή γῆ καί στόν οὐρανό.

Τήν ἄλλη μέρα, ἔξεψε ὁ Ἀχιλλέας τ' ἀθάνατα ἄλογα τοῦ πατέρα του στό ἄρμα καί χύμηξε στή μάχη. Ἔμοιαζε σάν λιοντάρι, πού πέφτει σέ κοπάδι ἐλάφια. Ἡ μάχη αὐτή ἦταν ἡ πό φοβερή. Σέ λίγο, ὁ κάμπος γέμισε κορμιά. Ὁ Ἀχιλλέας μέ τούς Μυρμιδόνες του θέριζε τούς Τρῶες σάν στάχια. Κι ἐκεῖνοι, τρομαγμένοι, ἔτρεξαν καί κρύφτηκαν στά τείχη τῆς Τροίας.

Μόνο ὁ Ἔκτορας, σάν παλικάρι πού ἦταν, ντράπηκε νά κλειστεῖ μέσα καί περίμενε τόν Ἀχιλλέα νά πολεμήσει. Ὅταν εἶδε ὁ Ἀχιλλέας τό φονιά τοῦ φίλου του, χύθηκε ἐπάνω του σάν ἀστραπή, νά πάρει ἐκδίκηση.

Τά ἔχασε ὁ Ἔκτορας καί ἄρχισε νά τρέχει. Τρεῖς φορές γύρισε τά τείχη τῆς Τροίας κι ὁ Ἀχιλλέας τόν κυνηγοῦσε. Ἀπό τά τείχη ἔβλεπαν οἱ Τρῶες. Τόν ἔπιασε τέλος τό φιλότιμο κι ἡ ντροπή καί σταμάτησε νά πολεμήσει τόν Ἀχιλλέα.

Ἡ μονομαχία ἦταν ἄγρια κι ὁ Ἔκτορας χτυποῦσε σάν παλικάρι. Ὅμως ὁ Ἀχιλλέας μέ μιά γερή κονταριά τρύπησε τό λαιμό του καί τό γενναῖο παλικάρι τῆς Τροίας ἔπεσε νεκρό.

Ψηλά στά τείχη θρηνοῦσε ἡ Ἑκάβη κι ὁ Πρίαμος καί πῖο πολύ ἡ γυναῖκα του, ἡ σεμνή **Ἀνδρομάχη**. Ἔκλαιγε κι ὁ λαός τῶν Τρώων.

Τί θ' ἀπογίνει ἡ Τροία χωρίς τόν Ἔκτορα, ἔλεγαν.

Ὁ φοβερὸς Ἀχιλλέας ἔδεσε τότε ἀπὸ τά πόδια τόν

“Εκτορα στό ἄρμα του καί σέρνοντάς τον τόν ἔφερε καί τόν ἔριξε πλάι στό νεκρό φίλο του.

— Εἶσαι τώρα εὐχαριστημένος, Πάτροκλε; ἔλεγε κι ἔκλαιγε πικρά.

Τήν ἄλλη μέρα οἱ “Ἕλληνες ἀναψαν μεγάλη φωτιά κι ἔκαψαν τό νεκρό Πάτροκλο. Καί γιά νά τιμήσουν τό καλόγνωμο παλικάρι, ἔκαναν ἀγῶνες κι ἔδωσαν βραβεῖα στούς νικητές.

Μιά ἀπό τίς ἐπόμενες μέρες ἦρθε στή σκηνή τοῦ Ἄχιλλέα ὁ γερο-Πρίαμος, μέ πλούσια δῶρα. “Ἐπесе στά πόδια τοῦ ἥρωα καί τόν παρακάλεσε νά τοῦ δώσει τό σῶμα τοῦ γιοῦ του, γιά νά τό θάψει.

— Θυμήσου, Ἄχιλλέα, πῶς ἔχεις κι ἐσύ πατέρα γέροντα, πού σέ περιμένει νά γυρίσεις πίσω, καί σεβάσου τόν πόνο μου, ἔλεγε καί κλαίγοντας φιλοῦσε τά χέρια, πού σκότωσαν τόν “Εκτορα. Συγκινήθηκε κι ὁ Ἄχιλλέας ἀπό τά λόγια καί τά δάκρυα τοῦ γερο-Πρίαμου, τόν σήκωσε καί τόν ἔβαλε νά καθίσει. Θυμήθηκε κι αὐτός τό δικό του πατέρα, θυμήθηκε τόν ἀγαπημένο του Πάτροκλο καί πλημμύρισαν τά μάτια του δάκρυα. Κι ἀφοῦ χόρτασε τό κλάμα, διέταξε

νά πλύνουν καί νά νεκροστολίσουν τό σῶμα τοῦ “Εκτορα κι ὁ ἴδιος τό σήκωσε στά χέρια του καί τό ἔβαλε στό νεκρικό κρεβάτι. Κι ἔτσι τό ἔδωσε στό δυστυχισμένο πατέρα, λέγοντας:

— Βασιλιά Πρίαμε, πόσες μέρες θέλεις νά θρηνήσεις τό γιό σου;

— “Εντεκα μέρες, ἀπάντησεν ὁ Πρίαμος.

”Ἐτσι συμφώνησαν νά σταματήσῃ ὁ πόλεμος, γιά ἔντεκα μέρες.

Ὁ Πρίαμος καί οἱ Τρῶες θρήνησαν, ὅπως ἔπρεπε, τό μεγάλο τους ἥρωα. Τήν ἐντέκατη μέρα ἀναψαν μεγάλη φωτιά κι ἔκαψαν τό σῶμα του. Ὑστερα στρώθηκε στό παλάτι τό μεγάλο τραπέζι τῆς παρηγοριᾶς, ὅπως ἦταν συνήθεια.

Ἑρώτηση:

Ὁ Ἀχιλλέας εἶχε εὐγενική ψυχή. Ἀπό ποῦ τό κατάλαβαίνουμε;

10. 'Ο θάνατος του 'Αχιλλέα

"Όταν πέρασαν οι έντεκα μέρες και μπήκε η δωδέκατη, άρχισε πάλι ο πόλεμος. 'Ο 'Αχιλλέας δέ χόρτασε εκδίκηση. 'Όρμούσε στίς μάχες κι ένα ένα άφάνιζε τά καλύτερα παλικάρια τών Τρώων. Κλείστηκαν οι Τρώες στην πόλη κι ο 'Αχιλλέας έρχόταν γύρω γύρω και τους κορόιδευε. Βροχή του έριχναν από ψηλά τίς σαΐτες, αλλά καμιά δέν τον πλήγωνε.

'Ο 'Αχιλλέας ήταν **άτρωτος**, γιατί όταν ήταν μικρός, η μητέρα του τον έπιασε από τή φτέρνα και τον βούτηξε μέσα στα ιερά **ύδατα της Στυγός**. Κι έτσι όλο του τό σώμα ήταν άθάνατο, εκτός από τή φτέρνα πού δέν είχε βραχει. "Αν πληγωνόταν στη φτέρνα, τότε μόνο θά πέθαινε.

Τούτο τό μυστικό τό μαρτύρησε ο 'Απόλλωνας στον Πάρη. 'Ο Πάρης ήταν καλός σκοπευτής. Κρύφτηκε λοιπόν σε μιά κρυψώνα, κοντά στίς **Σκαιές Πύλες** και μιά μέρα, πού ο 'Αχιλλέας κορόιδευε τους Τρώες, σημάδεψε καλά και κάρφωσε τή σαΐτα του στην **άχιλλειο πτέρνα**. Μόλις ο θεόμορφος ήρωας τράβηξε τό βέλος από τήν πληγή, έβγαλε μεγάλη φωνή κι είπε:

— Τροία, ο θάνατος μου θά γκρεμίσει κι εμένα, και ξεψύχησε. Βγήκε ο Πάρης από τήν κρυψώνα του, αλλά δέν πρόφτασε νά χαρεί. Μ' ένα βέλος ο **Φιλοκτήτης** τον έριξε κι εκείνον νεκρό.

Χύμηξαν τότε οι Τρώες νά πάρουν τό σώμα του 'Αχιλλέα κι άρχισε τρομερή μάχη. Μπήκε όμως μπροστά ο ρωμαλέος Αϊαντας και πήρε τό νεκρό 'Αχιλλέα και τον έφερε στα καράβια τών 'Ελλήνων.

'Εκεί έπλυναν τό σώμα του, πού οι πλάτες του ήταν σαν από βουνά, τό άλειψαν με μυρωμένο λάδι, τό ξάπλωσαν επάνω σε στολισμένο κρεβάτι και τό θρηνοϋσαν.

Βούιζε κι η θάλασσα και κυμάτιζε, σαν νά θρηνοϋσε κι αυτή. "Ακουσε η Θέτιδα τό μεγάλο θρήνο και κατάλαβε. Βγήκε μέσα από τά κύματα με τίς αδερφές της τίς Νηρηίδες, για νά κλάψει τό γιό της. Δεκαεφτά μέρες κράτησε ο θρήνος και τή δέκατη όγδοη τον έκαψαν.

Τή στάχτη του τήν έβαλαν στήν ίδια ύδρια (στάμνα), όπου είχαν βάλει καί τή στάχτη του φίλου του, γιά νά είναι μαζί καί στήν άλλη ζωή, όπως ήταν επάνω στή γη.

Έκαναν ύστερα αγώνες, γιά νά τιμήσουν τό μεγάλο νεκρό κι έστησαν στήν παραλία μεγαλόπρεπο τάφο. Σ' αυτόν τόν τάφο, έπειτα από αιώνας, γονάτισε ο **Μέγας Άλέξανδρος** καί προσκύνησε, όταν πήγαινε νά κατακτήσει τόν κόσμο.

Έρώτηση:

Τί νιώθετε γιά τό θάνατο του Άχιλλέα;

11. Ο δούρειος ίππος.

Όταν σκοτώθηκε ο Άχιλλέας, οι Έλληνες άρχισαν νά απελπίζονται. Καί θά παρατούσαν τόν πόλεμο, θά γύριζαν πίσω, αν δέν λογάριζαν τή ντροπή. Τότε ο τετραπέρατος Όδυσσέας βρήκε ένα καλό σχέδιο, γιά νά πάρουν τήν Τροία. Συμφώνησαν καί οι άλλοι άρχηγοί καί άρχισαν νά τό πραγματοποιοιοϋν.

Έφτιαξαν ένα μεγάλο ξύλινο άλογο, πού στήν κοιλιά του χωροϋσαν δέκα πολεμιστές. Μπροστά στό στήθος του έγραψαν:

«ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ».

Όστερα χάλασαν τίς σκηνές καί φόρτωσαν τά πράγματά τους στό πλοία.

Όταν νύχτωσε καλά, μπήκαν μέσα στό άλογο ο Όδυσσέας, ο Μενέλαος καί όχτώ πολεμιστές κι έκλεισαν τήν κρυφή πορτούλα, κάτω από τήν κοιλιά του. Μπήκαν καί οι άλλοι στό πλοία τους καί απομακρύνθηκαν από τήν παραλία. Όμως δέν έφυγαν. Πήγαν καί κρύφτηκαν πίσω από τό νησί Τένεδο.

Τήν άλλη μέρα, πάνω από τά τείχη, είδαν οι Τρῶες έρημη τήν παραλία καί δέν πίστευαν στό μάτια τους. Βγήκαν οι πιό θαρραλέοι ως τή θάλασσα, πουθενά Έλληνες. Μόνο ένα τεράστιο ξύλινο άλογο, ανάμεσα σέ άχρη-

στα, πεταμένα πράγματα. Στή θάλασσα ούτε ένα καράβι. Γύρισαν στήν πόλη χαρούμενοι κι από μακριά φώναζαν. — Οί Έλληνες ἔφυγαν!.. Ὁ πόλεμος τέλειωσε!..

Ὁλος ὁ λαός κατέβηκε στήν παραλία. Βούιζε ὁ τόπος ἀπό τή χαρά. Μεγάλη ὅμως ἐντύπωση τούς ἔκανε τό παράξενο ὠραῖο, ξύλινο ἄλογο. Κι ὅταν εἶδαν πώς ἦταν τάμα στήν Ἀθηνᾶ, ἀποφάσισαν νά τό πάρουν μέσα στήν πόλη, γιά νά θυμοῦνται τά κακά τοῦ πολέμου καί ν' ἀγαποῦν τήν εἰρήνη. Ὅλοι συμφώνησαν.

Βγήκε τότε μπροστά ὁ ἱερέας Λαοκόοντας. Πῆρε ἕνα κοντάρι καί χτύπησε τήν κοιλιά τοῦ ἀλόγου, γιά νά δείξει πώς εἶναι κούφιο. «Νά φοβάστε τά δῶρα τῶν Ἑλλήνων...»

Δέν πρόφτασε ν' ἀποσώσει τό λόγο του καί δυό τεράστια φίδια βγήκαν σφυρίζοντας ἀπό τή θάλασσα. Χύμηξαν κατά πάνω του, τύλιξαν κι αὐτόν καί τά παιδιά του καί τούς ἔπνιξαν. Εἶδαν τό θαῦμα οἱ Τρῶες κι ἀποφάσισαν νά πάρουν τό **δούρειο ἵππο** μέσα στήν πόλη.

Τοῦ ἔβαλαν ρόδες κι ἄρχισαν νά τόν σπρώχνουν σιγά σιγά, ὥσπου τόν ἔφεραν ἔξω ἀπό τίς καστρόπορτες. Δέν χωροῦσε ὅμως νά μπεῖ μέσα καί γι' αὐτό γκρέμισαν ἕνα κομμάτι ἀπό τό τεῖχος τῆς Τροίας.

Οἱ Τρῶες τραγουδοῦσαν κι ἀγκαλιάζονταν καί πηδοῦσαν καί χόρευαν. Σάν βράδιασε, ἄναψε πιό πολύ τό πανηγύρι. Ἔφεραν κρασί κι ἄρχισαν νά τραγουδοῦν, νά τρῶνε καί νά πίνουν. Κατά τά μεσάνυχτα, μέθυσαν καί ἄρχισαν νά κοιμοῦνται.

Ὁ Ὀδυσσεάς τά ἔβλεπε ὅλα ἀπό μιά χαραμάδα καί χάρεινε τά γένια του, μέ κρυφή χαρά.

Ἑρώτηση:

Γιατί χαιρόταν ὁ Ὀδυσσεάς;

12. Οί "Ελληνες κυριεύουν τήν Τροία.

"Όταν κοιμήθηκαν όλοι κι έγινε ήσυχία, έστειλε ό 'Όδυσσέας έναν πολεμιστή κι άναψε φωτιά στόν πλαϊνό λόφο. Αυτό ήταν τό σύνθημα. "Έστειλε καί δυό τρείς άλλους κι άνοιξαν άπό μέσα τίς πύλες τής Τροίας.

Οί άλλοι "Ελληνες, πού είχάν επιστρέψει άπό τήν Τένεδο στήν παραλία, είδαν τή φωτιά καί σέ λίγο έφτασαν τρεχάτοι. Βρήκαν τό τείχος γκρεμισμένο καί τίς πόρτες άνοιχτές καί όρμησαν μέσα στήν πόλη.

'Άπό τίς φωνές, τό τρέξιμο καί τούς χτύπους τών σπαθιών άναταράχτηκε ή Τροία.

Μέσα στή νύχτα άκούγονταν θρήνοι, βογκητά, παιδιά πού έκλαιγαν, μανάδες πού ξεφώνιζαν, φωνές παρακαλεστικές, φωνές άγριες, φωνές πού σταματούσαν άπότομα. Καί στίς κόκκινες άναλαμπές τής φωτιάς, πού έκαιγε τήν Τροία, έβλεπεσ ανθρώπους νά τρέχουν, ανθρώπους νά πέφτουν, χέρια νά παρακαλούν, σπαθιά νά γυαλίζουν. Θλιβερά ποτάμια κυλούσαν τό αίμα καί τά δάκρυα όλη τή νύχτα. "Όσα έφτιαξαν οί άνθρωποι χρόνια καί χρόνια, καταστράφηκαν μέσα σέ λίγες ώρες.

"Όταν βγήκε ό ήλιος, έκαιγαν άκόμη στήν Τροία οί φωτιές. 'Ως κι οί ναοί είχάν καεί. Κι άνάμεσα στους σκοτωμένους ήταν καί τό άψυχο σώμα του γερο-Πρίαμου. 'Ο δεκάχρονος πόλεμος μόνο κακά έφερε. Γέμισε τίς ψυχές τών 'Ελλήνων μίσος καί τήν Τροία έρείπια.

Μέσα στήν άναπάντεχη καταστροφή, ένα ευγενικό παλικάρι τών Τρώων, ό **Αλκείας**, πετάχτηκε άπ' τό γλυκό ύπνο, πήρε τά όπλα του καί πολεμώντας γενναία, κατόρθωσε νά φτάσει ώς τό παλάτι. Βρήκε όμως τόν Πρίαμο νεκρό καί κατάλαβε ότι ή πατρίδα του δέν είχε σωτηρία.

Γύρισε τότε στό σπίτι του, περνώντας πάνω άπό νεκρούς κι άνάμεσα άπό έξαγριωμένους "Ελληνες. Οί φλόγες έτρωγαν άπό παντού τήν Τροία.

Πήρε στους ώμους του τ' άγάλματα τών **Έρκείων θεών** καί τόν πατέρα του, καί κρατώντας άπό τό χέρι τό μικρό γιό του, προσπάθησε νά βγει άπό τήν Τροία.

Πέρασε ανάμεσα από τούς “Ελληνες και κανέναν δέν τόν πείραξε, από σεβασμό για όσα προσπαθοῦσε να σώσει.

Τέλος ο Αινείας κατάφερε, με μερικούς άλλους Τρωες να πάρουν είκοσι καράβια και να φύγουν. Οι θεοί τούς όδηγησαν στην Ίταλία, ύστερα από ένα μεγάλο και δύσκολο ταξίδι στις θάλασσες. Έκει ο Αινείας ίδρυσε ένα καινούριο κράτος κι ο ίδιος έγινε βασιλιάς.

Οι “Ελληνες, όταν ήθελαν να πουν ότι πιο πάνω απ’ όλα είναι οι θεοί, ή πατρίδα και ή οικογένεια, έφερναν για παράδειγμα τον Αινεία.

Οι “Ελληνες άρχισαν τότε να κουβαλούν στα καράβια τους θησαυρούς, δούλους, τροφές και πράγματα. Ο Μενέλαος συγκινημένος ανέβασε στο πλοίο την ώραία Έλένη και τούς θησαυρούς του.

Οι “Ελληνες ήταν χαρούμενοι και υπερήφανοι για τή νίκη τους και για τά λάφυρα που άρπαξαν. Βιάζονταν να γυρίσουν στην πατρίδα τους δοξασμένοι, να διηγούνται τίς περιπέτειες, τά βάσανα και τά κατορθώματα του πολέμου, αλλά και να ζήσουν ειρηνικές μέρες.

“Ομως οι θεοί όργίστηκαν, γιατί οι “Ελληνες δέν σεβάστηκαν τούς ναούς, τούς ιερείς, άκόμα και τά μικρά, άθωα παιδιά, και τούς έριξαν σε πολλές περιπέτειες κατά τό ταξίδι του γυρισμού. Πολλά καράβια βούλιαξαν και πολλοί “Ελληνες πέθαναν σε άγνωστους τόπους.

“Ετσι τελείωσε ο δεκάχρονος Τρωικός πόλεμος.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Α. Τί θυμάσαι από την 'Ιλιάδα (Τρωικό Πόλεμο);

- Ο γαμος του Πηλέα έγινε επάνω στο θουνό -----
- Για τόν Τρωικό Πόλεμο έγραψε ο ποιητής -----
- Μάνα του 'Αχιλλέα ήταν ή θαλασινή Θεά -----
- 'Ο Πάτροκλος ήταν φίλος του -----
- 'Ο 'Αχιλλέας μάλωσε μέ τόν 'Αγαμέμνονα για τή -----
- Οι Έλληνες άφιέρωσαν τό ξύλινο άλογο στην -----
- «Χάρισμα στην ώραιότερη», έγραψε πάνω στό μήλο ή -----
- Τό Έκτορα σκότωσε ό -----
- Τόν Πάτροκλο σκότωσε ό -----
- 'Ο Αινείας ίδρυσε νέο κράτος στην -----
- «Αυτό τό παιδί θά κάψει τήν Τροία» προφήτεψε τό μαντείο για τόν -----
- Πρώτος πάτησε τό χώμα τής Τρωικής γής ό -----
- 'Εφτιαξε κανούργια πανοπλία για τόν 'Αχιλλέα ό -----
- Είχε προφητικές ικανότητες ή κόρη του Πριάμου -----
- 'Η συγκέντρωση των Έλλήνων έγινε στην -----
- Δέ σεβάστηκαν τούς ναούς καί οι θεοί τιμώρησαν τούς -----
- «Νά φοβάστε τά δώρα των Έλλήνων», είπε ό -----

Β. Ένωσε με μία γραμμή τις λέξεις που ταιριάζουν:

Νέστορας
Όδυσσέας
Άχιλλέας
Πάρης
Έλένη
Αΐας
Πάτροκλος
Άνδρομάχη

Ξερόμορφος
φανύψηλος
ώραία
πολυμήχανος
σεμνή
μυαλωμένος
δειλός
γλυκομίλητος

Γ. Άκροστιχίδα

1. —————

2. —————

3. —————

4. —————

5. ———

6. —————

7. —————

1. 'Η γυναίκα του πρώτου παλικαριού της Τροίας
2. 'Ο Κάλχαντας τήν οδήγησε στο βωμό της Θυσίας
3. 'Ο συνετότερος καί πιό γλυκομίλητος Έλληνας βασιλιάς
4. Βασίλισσα της Τροίας '
5. Πάνω σ' αυτό τό βουνό έβασκε τό κοπάδι του ό Πάρης.
6. 'Ο γενναιότερος ήρωας του Τρωικού Πολέμου
7. Ποταμός γνωστός από τόν Τρωικό Πόλεμο.

Δ. Έκανε καλά;

(Γιά τίς σωστές πράξεις σημείωσε ΝΑΙ, γιά τίς πράξεις πού δέν θεωρείς σωστές σημείωσε ΟΧΙ)

'Ο Άχιλλέας έδωσε τό νεκρό Έκτορα στόν Πρίαμο

'Ο Όδυσσέας έφτιαξε τό ξύλινο άλογο

Οι Τρῶες γκρέμισαν ένα μέρος του τείχους για να περάσουν μέσα στην Τροία τό ξύλινο άλογο.

'Ο Πρίαμος ήρθε στο στρατόπεδο των Έλλήνων να ζητήσει τό νεκρό γιό του Έκτορα.

- 'Ο 'Αγαμέμνωνας πήρε από τόν 'Αχιλλέα τή Βρισηίδα
- 'Η 'Ιφιγένεια μέ τή θέλησή της πήγε νά θυσιαστῆ
- 'Ο Πάρης ἔκλεψε τήν ώραία 'Ελένη
- 'Ο Πάρης καί οἱ ἄλλοι Τρῶες δέν δέχτηκαν τίς προτάσεις τοῦ Μενέλαου καί τοῦ 'Οδυσσεά γιά εἰρήνη.

Ε. Οἱ "Ἕλληνες κυρίεψαν τήν Τροία γιατί:

(Γιά τίς τρεῖς σωστές αἰτίες σημειώστε Σ γιά τίς ἄλλες Λ.)

- Γιατί ἐπέμειναν δέκα χρόνια.
- Γιατί οἱ Τρῶες εἶχαν γέρο βασιλιά.
- Γιατί ἀπόκτησαν μεγάλη πολεμική πείρα
- Γιατί οἱ Τρῶες δέν ἦταν καλοὶ πολεμιστές.
- Γιατί ἐφάρμοσαν τό σχέδιο τοῦ 'Οδυσσεά.

ΣΤ. Ἐρωτήσεις:

1. Ποιός ἀπ' τούς βασιλιάδες χάρηκε περισσότερο μετά τόν πόλεμο;
2. Ποιός στρατός εἶχε δίκιο;
3. Ποιά εἶναι ἡ πῖο κακή πράξη τῶν Ἑλλήνων;
4. Τί ἔβλαψε πῖο πολύ τούς "Ἕλληνες;

- Z.** Σοῦ δίνεται ἓνα σύνολο προσώπων, πού ἀναφέρονται στόν Τρωϊκὸ πόλεμο: Θέτιδα, Μενέλαος, Πάρης, Κλυταιμνήστρα, Ἴδη, Ἀχιλλέας, Ἴφιγένεια, Ἀγαμέμνωνας, Ἥφαιστος, Σκάμανδρος, Ἐκτορας, Τένεδος, Ἀπόλλωνας, Ὀδυσσεύς, Ἐκάβη, Ἀνδρομάχη, Πρίαμος, Σκαιοὺς Πύλες, Κασσάνδρα, Βρισηίδα:

Χώρισέ το στά ὑποσύνολά του:

Θεοί:

Ἕλληνες:

Ἕλληνίδες:

Τρῶες:

Τρωαδίτισσες:

Τόποι:

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

ΠΡΙΑΜΟΣ ΚΑΙ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ὁ Πρίαμος μέσ στή σκηνή μπαίνει τοῦ Ἀχιλλέα.
Τά γόνατά του ἀγκάλιασε καί τοῦ φιλεῖ τά χέρια
καί μέ τρεμάμενη φωνή παρακαλεῖ καί λέει:
— Θυμήσου, παλικάρι μου, τό γέρο σου πατέρα.
μπορεῖ κι αὐτόν νά τυραννοῦν ἄλλοι γειτόνοι γύρω
καί νά μὴν ἔχει βοηθό. Μά ζεῖ μέ τήν ἐλπίδα
νά ἰδεῖ τό λατρευτό του γιό. Μ' ἀλίμονο σέ μένα,
όπού ἔχασα τόσα παιδιά! Καί τό καλύτερό μου
τά χέρια σου τό ἀφάνησαν. Ἔτσι τό ἔθελε ἡ μοῖρα,
ἐκείνου πού μ' ὀρφάνεψε τά χέρια νά φιλήσω...
Λυπήσου με καί πάρ' τήνε τήν πλοῦσια ξαγορά μου,
καί δῶσ'μου πίσω τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ μου τό κουφάρι.

Σάν εἶδε ἔτσι τόν Πρίαμο, δακρύζει ὁ Ἀχιλλέας
Κλαίει γιά τόν πατέρα του, κλαίει καί γιά τό φίλο.
Κλαίει κι ὁ γερο-βασιλιάς γιά τ' ἄμοιρο παιδί του.
Κι ἅμα τό κλάμα χόρτασαν, σηκώθηκε ὁ Ἀχιλλέας
καί τοῦ Πριάμου ἔπιασε τό χέρι καί τοῦ λέει:
— Δυστυχησμένε βασιλιά, πῶς βάσταξε ἡ καρδιά σου
νά ῥθεις ἐδῶ σέ μένανε, πού σοῦ ἔχω σκοτωμένα
τόσ' ἀντρειωμένα σου παιδιά; Καρδιά ἔχεις σιδερένια.
Μά σήκω τώρα, κάθισε, κι οἱ δύο μας τώρα πρέπει
τίς λύπες μας νά κλείσουμε στά βάθη τῆς ψυχῆς μας.

.....
Κι ὁ Ἀχιλλέας φώναξε καί πρόσταξε τίς σκλάβες
καλά νά πλύνουν τό νεκρό, νά τόν ἀλείψουν λάδι,
ἐκεῖ κάπου παράμερα, μὴν τόν ἰδεῖ ὁ γέρος.
Καί οἱ σκλάβες σάν τόν πλύνανε, μέ λάδι τόν ἀλείψαν

καί τόν ὁμορφοστόλισαν. Καί τότε ὁ Ἄχιλλέας
μονάχος τόν ἐσήκωσε, τόν ἔβαλε στό στρῶμα
κι οἱ παραγιοί του, οἱ δυό μαζί, τόν πήγανε στ' ἀμάξι.

*Ἀπό τή ραψωδία Ω τῆς Ἰλιάδας τοῦ Ὁμήρου
Ἐλεύθερη ἀπόδοση Μιχ. Στασινόπουλου*

Ο ΟΜΗΡΟΣ, Η ΙΛΙΑΔΑ ΚΑΙ Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Οἱ ἄνθρωποι διηγοῦνταν γιά πολλά χρόνια στά παιδιά
τους καί στά ἐγγόνια τους αὐτόν τόν ἄγριο πόλεμο. Καί οἱ
ραψωδοί (οἱ τραγουδιστές) εἶχαν κάμει τραγούδια τά κα-
τορθώματα καί τίς περιπέτειες τῶν Ἑλλήνων.

Περνοῦσαν ὅμως τά χρόνια καί σιγά σιγά οἱ ἄνθρωποι
ἄρχισαν νά ξεχνοῦν τί εἶχε γίνει στήν Τροία. Τότε βρέθηκε
ἓνας μέγας Ἕλληνας ποιητής, ὁ Ὁμηρος καί τά ἔγραψε
ὄλα αὐτά σ' ἓνα μεγάλο ποίημα τήν **ΙΛΙΑΔΑ**. (Ἰλιον ἦταν τό
δεύτερο ὄνομα τῆς Τροίας).

“Ὅ,τι δέν κατάφεραν οἱ Ἕλληνες μέ τόν πόλεμο, δέκα
ὀλόκληρα χρόνια, τά κατάφερε ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς,
μέ τό μυαλό του. Αὐτόν ὅμως τόν τιμῶρησαν οἱ θεοί
περισσότερο ἀπ' ὄλους. Ἄλλα δέκα χρόνια περιπλανήθηκε
στίς θάλασσες, ὥσπου νά φτάσει, χωρίς συντρόφους, στήν
πατρίδα του, τήν **Ἰθάκη**. Τίς περιπλανήσεις τοῦ Ὀδυσσεύα ὁ
Ὁμηρος τίς ἔγραψε σ' ἓνα ἄλλο μεγάλο ποίημα, τήν
ΟΔΥΣΣΕΙΑ.

Νησί Καλυψῶς

Κύ

Χώρα
Κικόνων

Τροία

Φαίακες

Αἰρῆνες

Ίθάκη

ες

Μυκῆνες

Κρήτη

Χώρα Λωτοφάγων

ΣΤ' ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ (ΟΔΥΣΣΕΙΑ)

1. Στούς άγριους Κίκονες και στους ήσυχους Λωτοφάγους.

Α. Ξεκίνησαν οι Έλληνες για τή γλυκιά πατρίδα. Ξεκίνησαν και τά δώδεκα πλοία του Όδυσσέα για τήν ποθητή Ίθάκη. Πρίμο άεράκι φούσκωνε τά λευκά πανιά. Φούσκωνε κι ή χαρά τά στήθια τους κι άρχισαν νά λένε τραγούδια.

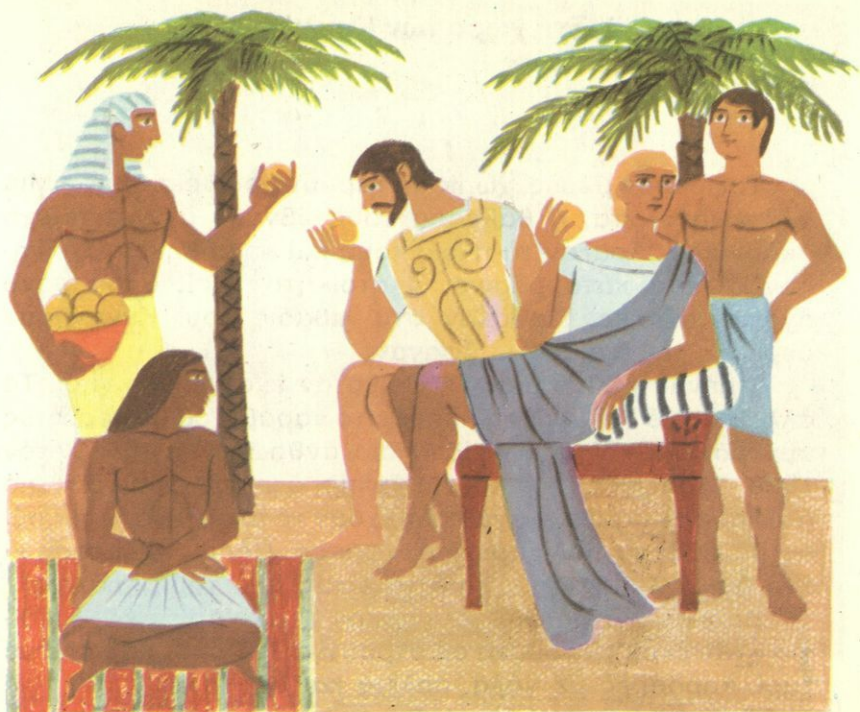
Όμως οι θεοί ήταν θυμωμένοι, γιατί οι Έλληνες δέ σεβάστηκαν τούς ναούς τής Τροίας. Σέ λίγο ό άνεμος δυνάμωσε και σήκωσε τά κύματα σαν βουνά. Τά πλοία των βασιλιάδων χώρισαν. Τά πλοία του Όδυσσέα ή θάλασσα τά έβγαλε στή Θράκη, στήν άφιλόξενη χώρα των άγριων Κιζόνων.

Ζήτησαν από τούς Κίκονες τροφές και νερό, αλλά εκείνοι θέλησαν νά τούς διώξουν μέ πόλεμο. Ό Όδυσσέας μέ τούς συντρόφους του εύκολα τούς νίκησαν και πήραν ό,τι ήθελαν από τήν πόλη τους: άσκιά παλιό κρασί, βόδια κι άρνιά.

Όστερα γύρισαν στήν παραλία κι άρχισαν τό γλέντι. Ό Όδυσσέας έλεγε στους συντρόφους του νά φύγουν γρήγορα, μά δέν τόν άκουσαν. Τή νύχτα συγκεντρώθηκαν χιλιάδες Κίκονες από τά γύρω χωριά και τήν αύγή ρίχτηκαν στους Έλληνες. Έβδομήντα σύντροφοι του Όδυσσέα σκοτώθηκαν. Όσοι γλύτωσαν, ύποσχέθηκαν νά ύπακουνε άλλη φορά στόν άρχηγό τους.

Β. Τρεις μέρες ταξίδευαν προς τό Νοτιά κι έφτασαν μέ καλό καιρό ως τό **Μαλέα**. Τότε άρχισε νά φυσάει βοριάς και νά μουγκρίζει πάλι ή θάλασσα. Έννιά μέρες πάλεψαν μέ τό πέλαγος, ώσπου τά κύματα τούς έριξαν σ'άλλα άκρογιάλια.

Έκει ό ήλιος έκαιγε πολύ και φυσούσε ζεστός άέρας. Πήραν νερό από μία πηγή, έφαγαν και ξάπλωσαν στή ζεστή άμμο, νά ξεκουραστούν. Τότε ό Όδυσσέας έστειλε τρεις συντρόφους, νά πάνε νά ίδουν τί άνθρωποι κατοικούν σ' αυτόν τόν τόπο.

Πήγαν αὐτοὶ καὶ βρῆκαν κάτι ἡσυχούς ἀνθρώπους, τοὺς Λωτοφάγους. Ἐκεῖνοι τοὺς πρόσφεραν λωτούς κι ὅταν τοὺς ἔφαγαν, οἱ τρεῖς σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεῆ ἔχασαν νὰ γυρίσουν πίσω.

Περίμεναν οἱ ἄλλοι, περίμεναν, μ' αὐτοὶ πουθενά. νά φανοῦν. Πῆγε τότε μέ μερικούς συντρόφους ὁ Ὀδυσσεὺς νά ἰδεῖ μήν ἔπαθαν κανένα κακό. Τοὺς βρῆκε νά κάθονται καὶ νά μιλοῦν μέ τοὺς Λωτοφάγους καὶ δέν ἤθελαν νά γυρίσουν πίσω.

Τοὺς πῆρε μέ τὴ βία ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ τοὺς ἔφερε δεμένους στὴν παραλία· αὐτοὶ ἔκλαιγαν. Πρόσταξε τότε νά μποῦν στά πλοῖα γρήγορα καὶ νά φύγουν. Φοβόταν ὁ Ὀδυσσεὺς μή φᾶνε καὶ ἄλλοι σύντροφοι λωτό καὶ λησμονήσουν τὴν πατρίδα.

2. Στή χώρα τῶν Κυκλώπων

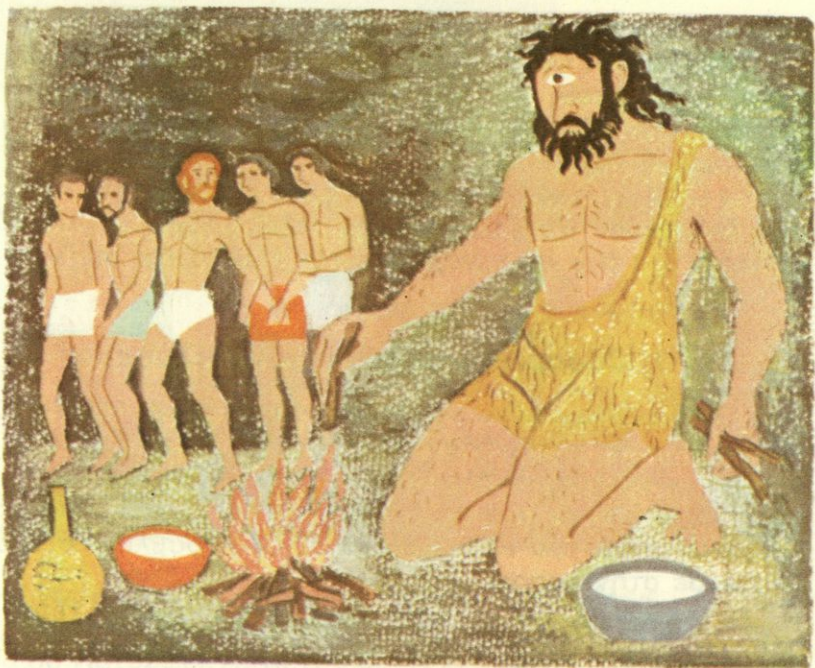
Ταξίδευαν μέρες, χωρίς νά ξέρουν ποῦ βρίσκονται. Μιά σκοτεινή νύχτα, ἡ θάλασσα τούς ἔβγαλε σ' ἓνα ἤσυχο ἀκρογιάλι. "Αραξαν τά πλοῖα τους καί κοιμήθηκαν. Ξύπνησαν σ' ἓνα καταπράσινο, ἀκατοίκητο νησί, ὅπου μόνο ἄγριες κασιόκες ἔβοσκαν στά λιβάδια του. Κυνήγησαν μερικές, τίς ἔψησαν κι ἔφαγαν.

Ἐπέναντι, λίγο μακριά, φαινόταν ἓνα μεγάλο νησί. Τό ἄλλο πρωῖ ὁ Ὀδυσσεύς μπῆκε στό καράβι του μέ μερικούς στυντρόφους καί πῆγε νά ἰδεῖ ποιοί ἄνθρωποι κατοικοῦν τόν τόπο. "Αραξαν σ' ἓνα κρυφό κόλπο, ἄφησαν ἐκεῖ τούς πῖο πολλούς στυντρόφους νά προσέχουν τό πλοῖο κι ὁ Ὀδυσσεύς μέ δώδεκα παλικάρια προχώρησε. Πῆραν μαζί τους κι ἓνα ἀσκή γλυκό κρασί, πού τό εἶχαν ἀπό τούς Κίκονες.

Βρῆκαν μιά σπηλιά καί μπῆκαν μέσα. Ἄρνιά καί κασιόκια ἦταν ἐκεῖ, κλεισμένα σέ στρουγγα καί γύρω καλάθια μέ τυρί, καρδάρες μέ γάλα, μαλλιά καί δέρματα.

Ἐδῶ θά κατοικεῖ ἀγριάνθρωπος, εἶπαν στόν Ὀδυσσεύα οἱ σύντροφοί του. "Ἄς πάρουμε ἄρνιά καί τυρί κι ἄς φύγουμε. Ὁ Ὀδυσσεύς ὅμως εἶχε περιέργεια νά ἰδεῖ τόν ἄνθρωπο, πού κατοικοῦσε ἐκεῖ, καί τούς διέταξε νά μείνουν.

Σάν πῆρε νά βραδιάζει, ἦρθε κι ὁ νοικοκύρης τῆς σπηλιάς. Κρατοῦσε ἓνα δεμάτι ξύλα στόν ὤμο του καί ὅταν τά ἔριξε κάτω βούιξε ὅλη ἡ σπηλιά. "Ἀρμεξε ὕστερα τά πρόβατά του κι ἄφησε τ' ἄρνάκια νά βυζάξουν. "Ὅταν τελείωσε αὐτές τίς δουλειές, ἔφραξε τήν εἴσοδο τῆς σπηλιάς μ' ἓνα θεόρατο βράχο. Ὁ Ὀδυσσεύς καί οἱ σύντροφοί του τά εἶχαν χαμένα. Αὐτός δέν ἦταν ἄνθρωπος, ἦταν ἓνα πελώριο τέρας, τριχωτό, πού εἶχε ψηλά στό μέτωπο ἓνα μάτι, σάν μεγάλο κύκλο. Ἦταν ὁ **Κύκλωπας Πολύφημος**.

— “Αναψε τότε μία μεγάλη φωτιά και φωτίστηκε όλη ή σπηλιά. Είδε τούς ξένους ζαρωμένους σέ μία άκρη και τούς φώναξε.

— Ποιοί είστ’ έσεϊς εκεί και τί θέλετε στή σπηλιά μου;

— “Όλοι κατατρόμαξαν, μά ό ’Όδυσσέας έκανε καρδιά κι άπάντησε:

— “Έλληνες είμαστε κι έρχόμαστε από τήν Τροία. ‘Η θάλασσα μάς τσάκισε τό καράβι και τά κύματα μάς έριξαν στή χώρα σου. Σέ παρακαλοϋμε, στό όνομα του ξένιου Δία, νά μάς φιλοξενήσεις και νά μάς βοηθήσεις νά γυρίσουμε στήν πατρίδα μας.

Γέλασε κοροϊδευτικά ό Κύκλωπας και τούς είπε.

— ‘Εμείς οί Κύκλωπες δέν λογαριάζουμε τούς θεούς, γιατί είμαστε δυνατότεροι από αυτούς.

— “Απλωσε τά χέρια, άρπαξε δυό συντρόφους του ’Όδυσσέα και τούς έφαγε. ”Ηπια ύστερα και μία καρδάρα

γάλα καί κοιμήθηκε ανάμεσα στ' άρνιά του, ροχαλίζοντας.

Ο Όδυσσέας σκέφτηκε νά τόν σκοτώσουν μέ τά σπαθιά τους, αλλά ποιός θά τούς άνοιγε ύστερα τήν πόρτα; Άκούμπησαν τότε κι αύτοί σέ μιάν άκρη τής σπηλιάς καί πέρασαν τή νύχτα.

Τό πρωί ό Πολύφημος έφαγε άλλους δυό συντρόφους του Όδυσσέα. "Υστερα παραμέρισε τό βράχο, έβγαλε τά κοπάδια του έξω καί ξανάκλεισε τήν είσοδο τής σπηλιάς

3. Ο Όδυσσέας τυφλώνει τόν Πολύφημο

"Εμειναν κλεισμένοι, σάν πουλιά σέ κλουβί. Έκεϊ πού πρόσπαθοϋσαν ν' άνοίξουν τήν πόρτα τής σπηλιάς, βλέπει ό Όδυσσέας ένα μεγάλο ξύλο από έλιά. Στο μυαλό του άστραψε μιά ιδέα. "Έκοψε ένα κομμάτι, ίσα μέ δυό μέτρα καί μέ τό σπαθί του τό έκαμε ένα μεγάλο σουβλί. "Υστερα τό έχωσε στήν κοπριά.

— "Αν καταφέρουμε μ' αύτό νά τυφλώσουμε τό τέρας, ύπάρχει έλπίδα νά σωθοϋμε, είπε ό Όδυσσέας καί τούς εξήγησε τό σχέδιό του.

Τό βράδυ ό Κύκλωπας έφαγε άλλους δυό. Τότε ό Όδυσσέας του πήγε ένα κύπελο κρασί κι αύτός τό ήπιε μονορούφι.

— Δώσε κι άλλο νά πιω καί πές μου πώς σέ λένε. Κι εγώ θά σου κάνω τή χάρη νά σέ φάω τελευταίω.

Ο Όδυσσέας τόν κέρασε κι άλλο, κι άλλο κι είπε πώς τόν λένε Κανένα. Μέθυσε ό Κύκλωπας, τεντώθηκε ανάσκελα καί κοιμήθηκε.

"Έβαλε τότε ό Όδυσσέας τή μύτη του ξύλου στή φωτιά κι όταν πήρε ν' ανάψει, τό άρπαξε μέ δυό τρεις συντρόφους καί τό έχωσαν μέ δύναμη στό μάτι του κύκλωπα.

Οϋρλιαξε από τόν πόνο τό τέρας κι άρχισε νά φωνάζει γούς άλλους Κύκλωπες. Κι εκείνοι όταν τόν άκουσαν, ήρθαν έξω από τή σπηλιά του καί τόν ρώτησαν τί έπαθε καί φωνάζει μέσα στή νύχτα.

— Άδέρφια, μέ σκοτώνει ό Κανένας.

— Ἄφοῦ κανένας δέν σέ σκοτώνει, τί φωνάζεις; Ἄν πάλι τρελάθηκες, παρακάλεσέ τόν πατέρα σου τόν Ποσειδῶνα, νά σέ γιαιτρέψει. Αὐτά τοῦ εἶπαν κι ἔφυγαν. Εἶχαν θυμώσει, πού τοὺς ξύπνησε.

Προσπάθησε ὁ Πολύφημος νά πιάσει τοὺς ξένους, μά δέν μπόρεσε.

Σέ λίγο ἄρχισαν νά βελάζουν τά πρόβατα κι ὁ Πολύφημος κατάλαβε ὅτι ξημέρωσε. Ἄνοιξε τότε τήν εἴσοδο κι ἄπλωσε τά χέρια νά πιάσει τοὺς ξένους, ἄν τολμοῦσαν νά βγοῦν μέ τό κοπάδι.

Ἄλλά ὁ πανοῦργος Ὀδυσσεάς ἔδεσέ τοὺς συντρόφους του κάτω ἀπό τά μεγάλα κριάρια καί ἔτσι βγήκαν ἔξω. Τελευταῖος πέρασε κι αὐτός γαντζωμένος κάτω ἀπό τό πιό μεγάλο κριάρι.

Πῆραν καί κάμποσα ἀρνιά καί τά ἔφεραν στήν παραλία. Οἱ ἄλλοι τοὺς περίμεναν μέ ἀγωνία. Μπήκαν στό πλοῖο κι ἄρχισαν νά ξεμακραίνουν ἀπό τό καταραμένο νησί τῶν Κυκλώπων. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς φώναξε στόν τυφλωμένο Πολυφημο:

— Πολύφημε, βάρβαρε κι άφιλόξενε, σέ ὄσους σέ ρωτοῦν πές πώς σέ τύφλωσε ὁ καστροπολεμίτης Ὀδυσσέας, ὁ γιός τοῦ Λαέρτη ἀπό τήν Ἰθάκη.

Ὁ Κύκλωπας ἄρπαξε ἕναν τεράστιο βράχο, τόν ἔριξε κατὰ κεῖ πού ἄκουγε τή φωνή καί παραλίγο νά τσάκιζε τό καράβι. Σέ λίγο ἔφτασαν στό ἀντικρινό νησί κι ὄλοι ἦταν καταλυπημένοι.

Ἐρωτήσεις:

1. Γιατί τιμωρήθηκε ὁ Κύκλωπας;
2. Ἡ δύναμη τοῦ σώματος ἢ ἡ δύναμη τοῦ μυαλοῦ ἔχει μεγαλύτερη ἀξία;
3. Γιατί ὁ Ὀδυσσέας δέν ἄκουσε τούς συντρόφους του, πού τοῦ εἶπαν νά φύγουν;

4. Ὁ Ὀδυσσέας στήν Καλυψώ

Τό ἄλλο πρωί ξεκίνησαν πάλι γιά τήν ἀγαπημένη τους Ἰθάκη. Ὅμως δέν εἶχε φτάσει τό τέλος τῶν περιπετειῶν τους. Θύμωσε ὁ Ποσειδῶνας καί τά καράβια ὄλα τά βούλιαξε κι ἔπνιξε ὄλους τούς συντρόφους. Μόνο ὁ Ὀδυσσέας ἀπόμεινε ζωντανός. Πιάστηκε ἀπό μιά σανίδα κι ἐννιά μερόνυχτα θαλασσοδερόταν, ὥσπου τά κύματα τόν ἔβγαλαν σ' ἕναν πανέμορφο τόπο. Ἦταν τό νησί **Ἔγγυγία**, ὅπου κατοικοῦσε ἡ **νύμφη Καλυψώ**.

Ἔμεινε σέ μιά σπηλιά, καλύτερη κι ἀπό παλάτι. Γύρω-γύρω ἦταν δάσος δροσερό, μέ χιλιάδες γλυκόλαλα πουλιά. Μπροστά στήν πόρτα ἦταν μιά πολυστάφυλη κληματαριά. Τέσσερις βρύσες ἔτρεχαν καί πότιζαν ὄλων τῶν εἰδῶν τά φυτά. Μέσα στή σπηλιά ἔκαιγε φωτιά. Ἐκεῖ καθόταν ἡ ξανθόμαλλη νύμφη καί μέ χρυσή σαῖτα ὕφαινε στόν ἀργαλειό καί γλυκοτραγουδοῦσε.

Ὅταν ἔφτασε ὁ Ὀδυσσέας, ἡ Καλυψώ σηκώθηκε πρόσχαρα καί τόν περιποιήθηκε, ὅπως ἦταν συνήθεια. Κι ἀφοῦ ἔφαγε κι ὤρες πολλές κοιμήθηκε καί ξεκουράστηκε, ἡ Καλυψώ τοῦ μίλησε γλυκά κι ἐκεῖνος τῆς διηγήθηκε τήν ἰστορία του. Ἡ Καλυψώ συγκινήθηκε ἀπό τά κατορθώματα

καί τά βάσανά του. Ἀγάπησε τόν Ὀδυσσεά καί τόν κράτησε κοντά της. Στήν ἀρχή ἤθελε κι ἐκεῖνος νά μείνει, γιατί εἶχε βαρεθεῖ νά βασανίζεται.

“Ὅμως, σάν πέρασε ἀρκετός καιρός, ξέχασε τά παλιά του βάσανα κι ἄρχισε νά θυμᾶται τήν πατρίδα. Μάταια ἡ Καλυψώ τόν παρακαλοῦσε νά μείνει κοντά της, ἄδικα τοῦ ἔταξε ὅλα τά καλά τῆς νῆς. τοῦ ἔταξε ἀκόμη νά τόν κάμει ἀθάνατο ὅμως αὐτός ἀρνήθηκε. Κι ὅμως ἐφτά ὀλόκληρα χρόνια τόν κράτησε μέ τή βία κοντά της ἡ Καλυψώ.

Μιά μέρα τον βρηκε στην ἀκροθαλασσιά ν’ ἀναστενάζει καί νά κλαίει. Τόν πλησίασε σιγά καί πονετικά τόν ρώτησε.

— Τόσο πολύ. λοιπόν, Ὀδυσσεά, ἀγαπᾶς τήν πατρίδα σου; Κι ὁ Ὀδυσσεάς τῆς ἀπάντησε. μέ βαθύ ἀναστεναγμό:

— “Ας ἔβλεπα, ἔστω κι ἀπό μακριά, καπνὸ ν’ ἀνεβάνει ἀπ’ τὴν Ἰθάκη κι ἄς πέθαινα.

Ἡ Καλυψὼ λυπήθηκε τὸν ἄξιο καὶ φιλότιμο ἄντρα καὶ τοῦ εἶπε.

— Ἐφοῦ τόσο πολὺ τὴν ἀγαπᾶς, θὰ σέ βοηθήσω νὰ φύγεις. Τοῦ ἔδωσε ἐργαλεῖα κι ἔφτιαξε μιὰ γερὴ σχεδιά. Φόρτωσε νερό καὶ τροφές κι ἓνα πρωὶ ἀποχαιρέτησε τὴν Ξανθόμαλλη νύμφη.

Ταξίδεψε ἡσυχὰ ὁ Ὀδυσσεύς δεκαεφτά ἡμέρες, καὶ τότε χάλασε ὁ καιρὸς. Ὑψώθηκαν κύματα κι ὁ Ὀδυσσεύς βρέθηκε πάλι ναυαγός, χωρὶς σχεδιά.

Θὰ πνιγόταν τότε, ἂν δέν τοῦ ἔδινε ἡ θεὰ **Λευκοθέα** τὸ ἀθάνατο μαντίλι της. «Μ’ αὐτό», τοῦ ἔπε ἡ θεὰ, «δέν ἔχεις φόβο νὰ πνιγεῖς. Ὅταν βγεῖς στὴν Ξηρά, ρίξτ’ το πάλι στὴ θάλασσα».

Τὸ ἔδεσε στό στήθος του ὁ Ὀδυσσεύς καὶ δύο μερόνυχτα κολυμποῦσε. Τὴν τρίτη μέρα τὸ βράδυ βγῆκε σ’ ἓνα ἄγνωστο νησί. Ἦταν τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὴν ἀγρύπνια. Ἐριξε τὸ μαντίλι στὴ θάλασσα καὶ κάτω ἀπὸ μιὰ ἀγριελιά σκεπάστηκε μὲ ξερὰ φύλλα καὶ κοιμήθηκε βαθιὰ πλάι σ’ ἓνα ποτάμι.

Ἑρωτήσεις:

1. Τί σὰς ἀρέσει πιο πολὺ ἀπὸ τοῦτο τὸ μάθημα;
2. Ποιὸς εἶναι ὁ πιο συγκινητικὸς λόγος, σ’ αὐτὸ τὸ μάθημα;

5. Μιά θαρραλέα και φιλόξενη βασιλοπούλα

Ήταν μία μέρα φωτεινή και ζεστή κι ήρθαν στό ποτάμ
νά πλύνουν ή ὁμορφή βασιλοπούλα Ναυσικᾶ μέ τίς βάγιες
της. "Ἐπλυναν τά ρούχα καί τ' ἄπλωσαν, γιά νά στεγνώ-
σουν. "Ὑστερα ἄρχισαν νά παίζουν στόν ἥλιο. Σέ μία στιγμή
τούς ξέφυγε τό τόπι καί κύλησε πρός τό μέρος, πού
κοιμόταν ὁ Ὀδυσσεάς. Τά κορίτσια ἔτρεξαν γελώντας,
ποιό νά τό πρωτοπάρει.

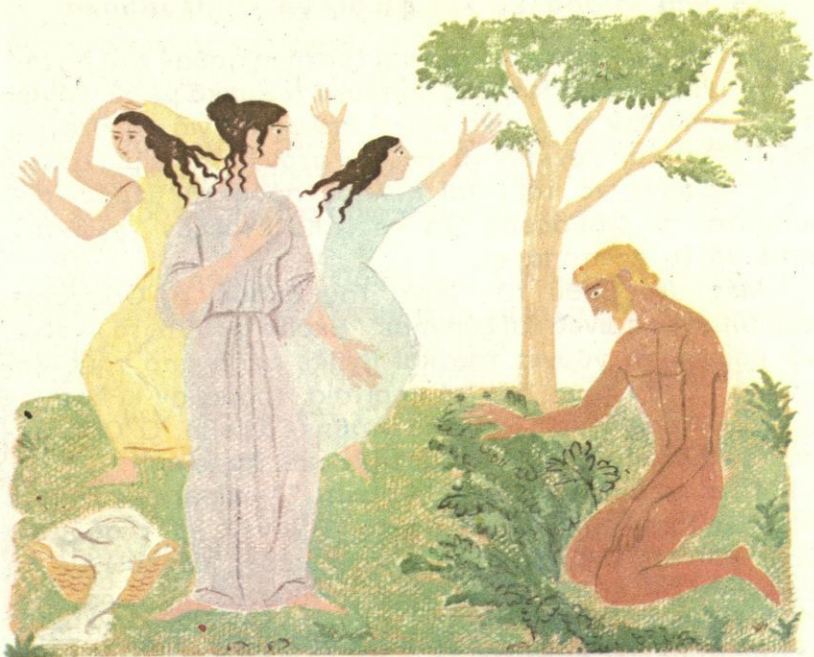
Μές στό βαθύ τόν ὕπνο του ἀκούει ὁ Ὀδυσσεάς
χαρούμενες φωνές καί ξύπνησε. "Ἐκοψε φουντωτά κλαδιά,
νά κρύψει τή γύμνια του καί βγήκε μέσα ἀπό τούς θά-
μνους. "Ὅταν τόν εἶδαν τά κορίτσια, τρόμαξαν κι ἔφυγαν
φωνάζοντας. Μόνο ἡ Ναυσικᾶ στάθηκε ἄφοβη. Ὁ Ὀδυσσε-
ας τήν πλησίασε λίγο, σταμάτησε καί τῆς εἶπε:

— "Ἄν εἶσαι θεά, θά εἶσαι ἡ "Ἄρτεμη. "Ἄν εἶσαι θνητή, τότε
θά εἶσαι βασιλοπούλα. Καλότυχοι οἱ γονεῖς καί τ' ἀδέρφια
σου, πού σέ καμαρώνουν. Εἴκοσι μέρες παλεύω μέ τή
θάλασσα καί μ' ἔριξαν τά κύματα ναυαγό στή χώρα σας.
Ποῦ βρίσκομαι, δέν ξέρω. "Ἄν γνωρίζεις ἀπό βάσανα,
λυπήσου με καί δώσε μου ἓνα ρούχο νά ντυθῶ, λίγο ψωμί
νά σταματήσω τήν πείνα μου καί δεῖξε μου τό δρόμο γιά
τήν πόλη.

— Ξένε, φαίνεσαι ἄνθρωπος πολιτισμένος καί σέ λυποῦμαι.
Βρίσκεσαι στό **νησί τῶν Φαιάκων**, ὅπου βασιλεύει ὁ ἔακου-
στός **Ἄλκίνοος**. Ἐγώ εἶμαι ἡ κόρη του, ἡ **Ναυσικᾶ**. Ἐδῶ
κατοικοῦν ἄνθρωποι εἰρηνικοί καί δίκαιοι καί θά σέ φιλοξε-
νήσουν, ὅπως πρέπει.

Αὐτά εἶπε ἡ Ναυσικᾶ καί πρόσταξε τίς βάγιες της νά
φροντίσουν τόν ξένο. Κι ὁ Ὀδυσσεάς, σάν ἔφαγε καί
ντύθηκε, φάνηκε τότε πιό ψηλός καί πιό ὁμορφος. καί ἡ
Ναυσικᾶ τόν θαύμασε κι οἱ βάγιες της.

Φόρτωσαν ὕστερα τά στέγνά ρούχα στό ἀμάξι καί
ξεκίνησαν γιά τήν πόλη. Πήγαινε ἡ Ναυσικᾶ μπροστά τό
ἀμάξι ὀδηγώντας, καί πίσω οἱ βάγιες. Καί πολύ πιό πίσω,
μοναχός, ὁ Ὀδυσσεάς, καθαρός, ὁμορφοντυμένος καί
ξεκούρατος.

Λίγο έξω από τήν πόλη ό 'Οδυσσέας σταμάτησε νά προσευχηθεί σ' ένα ναό τής 'Αθηνῶς. Κι άφου μπήκε στήν πόλη ή Ναυσικῶ, ξεκίνησε ύστερα κι ό 'Οδυσσέας.

Ἐρωτήσεις:

1. Ποιός είχε ἔρθει παλιότερα στό νησί τῶν Φαιάκων;
2. Γιατί ό 'Οδυσσέας παίνεψε πρώτα τή Ναυσικῶ κι ύστερα ζήτησε βοήθεια;

6. "Ένας γενναίος δακρύζει

"Όταν ἔφτασε ό 'Οδυσσέας στό παλάτι, στάθηκε λίγο νά θαυμάσει. Τέτοιο παλάτι δέν είχε ξαναδει. Οί τοίχοι ἦταν χάλκινοι κι εἶχαν μιά ζώνη γύρω γύρω από γυαλί. Ἡ πόρτα ἦταν χρυσή. Δεξιά κι άριστερά δυό σκύλοι φτιαγ-

μένοι μέ χρυσό κι άσήμι. Πιό μέσα οί κολώνες καί τό ταβάνι κι αὐτά άσημένια. Γύρω στόν τοίχο ήτανε θρόνοι στή σειρά καί μπροστά ήταν τραπέζια. Κοντά στά τραπέζια ήταν όλόχρυσα άγάλματα, πού στά χέρια τους κρατοῦσαν άναμμένες λαμπάδες.

Τήν ώρα εκείνη κάθονταν καί τρωγόπιναν ό βασιλιάς, ή βασίλισσα κι οί άρχοντες τοῦ τόπου. Μπήκε ό 'Όδυσσέας ψηλόκορμος καί θαρρετός γονάτισε μπροστά τους καί εἶπε:

— Βασιλιά 'Αλκίνοε, Βασίλισσα 'Αρήτη, κι έσεἰς άρχοντες τοῦ τόπου, έπεσα ναυαγός στό νησί σας καί σās παρακαλῶ, στό όνομα τοῦ Δία, νά μέ βοηθήσετε νά πάω στήν πατρίδα μου.

Σηκώθηκε τότε ό 'Αλκίνοος, πήρε τόν ξένο καί τόν έβαλε στόν πλαϊνό θρόνο. Τοῦ έστρωσαν νά φάει καί συζήτησαν ευχάριστα.

Τό πρωί οί Φαίακες έκαναν σπονδές καί θυσίες. "Υστερα άρχισαν οί άγῶνες, κι ό 'Όδυσσέας έβλεπε μέ χαρά τά παλικάρια τῶν Φαίακων. Ήρθε τότε τό βασιλόπουλο, ό **Λαοδάμας** καί τοῦ εἶπε:

— Ξένε, φαίνεσαι πῶς ξέρεις από άγῶνες. "Ελα καί σύ νά δοκιμάσεις καί νά χαρείς. Τότε ό 'Όδυσσέας τοῦ άπάντησε:

— Εὐγενικέ μου Λαοδάμα, ήξερα μιά φορά κι έγώ από άγῶνες, όμως τά βάσανα μου έχουν τσακίσει τό κορμί.

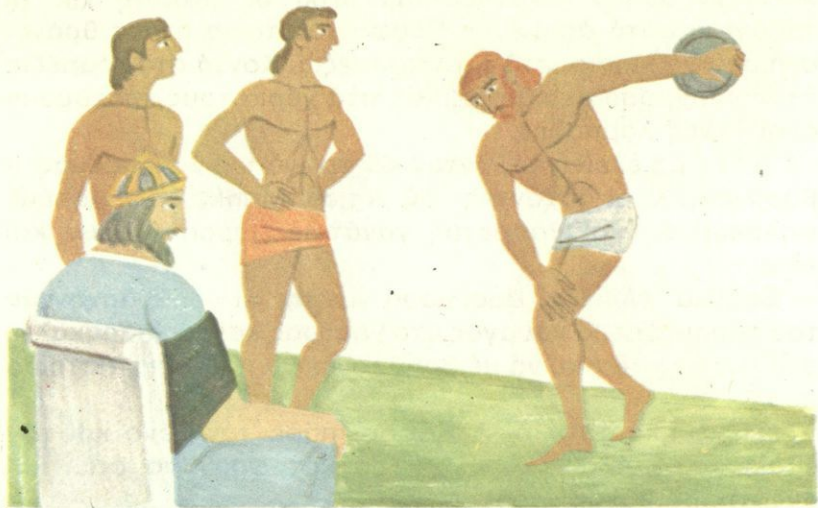
Βγήκε τότε μπροστά έν' άρχοντόπουλο, ό Εὐρύαλος καί πρόσβαλε τόν 'Όδυσσέα, μ' αὐτά τά λόγια:

— Αὐτός μοιάζει γιά έμπορος, Λαοδάμα, τί τοῦ μιλάς γι' άγῶνες;

Τόν λοξοκοίταξε αὐστηρά ό θεϊκός 'Όδυσσέας καί τοῦ εἶπε:

— 'Αρχοντόπουλο, δέ μιλάς σωστά. Οί θεοί σου έδωσαν δύναμη, όμως δέ σου έδωσαν μυαλό. Κι έτσι πού μέ θύμωσες μέ τά πικρά σου λόγια, θά μπῶ κι έγώ στους άγῶνες.

Αὐτά εἶπε κι άρπαξε τόν πιό βαρύ δίσκο, πού βρέθηκε μπροστά του καί τόν πέταξε μέ τέχνη καί μέ δύναμη. 'Ο δίσκος έπεσε πολύ μακρύτερα άπ' όλα τά σημάδια.

”Εμειναν ὅλοι ἀμιλητοὶ καὶ θαύμασαν τὸν ξένο.

”Ὑστερα κάθισαν νά φᾶνε καὶ οἱ Φαίακες χόρευαν μὲ μεγάλη τέχνη. Σάν ἀπόφαγαν, ἔφεραν τὸ **Δημόδοκο**, τὸν ξακουστό τραγουδιστὴ κι ἄρχισε αὐτός μὲ τὴν κιθάρα του, νά λέει ἥρωικά τραγούδια γιὰ τὴν Τροία. Σάν ἔφτασε ὅμως στό δούρειο ἵππο, τὰ μάτια τοῦ Ὀδυσσεᾶ ἔγιναν βρύση κι ἔσκυψε, γιὰ νά μὴ φανεῖ πὼς ἕνας ἄντρας κλαίει. Ὅμως τὸν εἶδε ὁ Ἄλκίνοος, πού πλάι του καθόταν καὶ τοῦ λέει. — Ποιὸς εἶσαι, ξένε, γιατί κλαῖς; Μὴν ἔχασες στήν Τροία κανένα ἀγαπημένο πρόσωπο; Πές μας, πὼς σέ λένε καὶ ποιά εἶναι ἡ πατρίδα σου.

Σηκώθηκε μὲ σεβασμὸ ὁ θεϊκὸς Ὀδυσσεᾶς, σκούπισε τὰ μάτια του κι ἔτσι μίλησε στὸν Ἄλκίνοο καὶ σ’ ὄλους τούς ἄρχοντες:

— Εὐγενικὴ καὶ φιλόξενη βασιλιά τῶν Φαιάκων, ἐγώ εἶμαι τοῦ Λαέρτη ὁ γιός, ὁ Ὀδυσσεᾶς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης, πού μὲ τὴν τέχνη μου οἱ Ἕλληνες κυρίεψαν τὴν Τροία.

Οἱ Φαίακες συγκινήθηκαν, πού ἔβλεπαν μὲ τὰ μάτια τους τὸ δοξασμένο ἥρωα, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνεϊ τραγούδι, καὶ

τόν παρακάλεσαν νά τούς διηγηθεῖ τά βάσανά του. Κι αὐτός τούς διηγήθηκε τίς περιπέτειες πού πέρασε, ὥσπου νά φτάσει στό νησί τους. "Ολοι τόν ἄκουγαν μέ θαυμασμό. Πολλοί εἶχαν δακρύσει.

Εἶχε βραδιάσει, ὅταν τελείωσε ὁ Ὀδυσσεύς. Τότε οἱ Φαίακες τοῦ πρόσφεραν δῶρα πολλά. Ὁ Εὐρύαλος τοῦ χάρισε τό χρυσοστόλιστο σπαθί του καί ζήτησε νά τόν συγχωρήσει. Κόσμος πολὺς συνόδεψε τόν Ὀδυσσεύα ὡς τό λιμάνι καί φόρτωσαν τά πολύτιμα δῶρα σέ γοργό καράβι. Σέ λίγο τό καράβι χάθηκε μέσ στή νύχτα.

Ἑρωτήσεις:

1. Τί ἐξιστοροῦσαν τά τραγούδια τοῦ Δημόδοκου;
2. Γιατί δάκρυσε ὁ Ὀδυσσεύς;
3. Γιατί ὁ Ἄλκίνοος δέ ρώτησε ἀπ' τήν ἀρχή ποιός ἦταν ὁ ξένος;

7. Ὁ Ὀδυσσεύς ξυπνᾷ στήν Ἰθάκη

Κατά τά χαράματα ἔφτασαν στήν Ἰθάκη. Ὁ Ὀδυσσεύς κοιμόταν βαθιά. Οἱ ναῦτες λυπήθηκαν νά τόν ξυπνήσουν, γι' αὐτό τόν πῆραν μ' ὄλα τά στρώσιδια του καί τόν ἄφησαν στή μαλακή ἄμμο. Ἔβαλαν ὕστερα ὄλα τά δῶρα κοντά του, σ' ἓνα μεγάλο σωρό, κι ἔφυγαν.

Μέ τό φῶς τῆς αὐγῆς, ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς. Κοίταξε γύρω του, ὅμως δέ γνώρισε τό μέρος, γιατί ἦταν ὁμίχλη. Τότε ἤρθε κοντά του ἡ Ἀθηνᾶ μεταμορφωμένη σέ βοσκόπουλο. Τό ρώτησε ὁ Ὀδυσσεύς πῶς λένε τόν τόπο κι αὐτό τοῦ ἀπάντησε, πῶς τόν λένε Ἰθάκη. Ὁ Ὀδυσσεύς ἔκρυψε τή χαρά του, μή φανερωθεῖ. Τότε ἡ Ἀθηνᾶ φανέρωσε ποιᾷ ἦταν καί τοῦ εἶπε:

— Πανέξυπνε Ὀδυσσεύα, βλέπω δέν ξέχασες τίς πονηριές σου. Ὅμως μή χαιρέσαι ἀκόμη. Σέ περιμένουν κι ἄλλα βάσανα. Μά ἄς κρύψουμε τά δῶρα σου μέσα σέ τούτη τή σπηλιά κι ἐκεῖ τά λέμε. Ἔκαμε ἡ Ἀθηνᾶ πιό πυκνή τήν ὁμίχλη, νά μήν τόν ἰδεῖ κανένας καί κουβάλησαν τά δῶρα στή σπηλιά.

Τότε τοῦ λέει: Οἱ δικοί σου εἶναι καλά. Ὁ γερο-Λαέρτης

μένει στά κτήματα. Ὁ **Τηλέμαχος** πήγε στή Σπάρτη, νά ρωτήσῃ γιά σένα. Ἡ **Πηνελόπη** εἶναι ἡ πιό πιστή γυναῖκα ἀπ' ὅσες ξέρω. Στό παλάτι σου ὁμως μαζεύτηκαν τοῦ τόπου τά ἀρχοντόπουλα καί θέλουν νά τήν παντρευτοῦν. Μ' αὐτή τοὺς ξεγελάει μ' ἓνα πανί. «Ὅταν θά τελειώσω τό πανί, τότε θ' ἀποφασίσω ποιόν θά πάρω», τοὺς λέει. Ὅμως τήν ἡμέρα τό ὑφαίνει, τή νύχτα τό ξεῦφαίνει. Καί οἱ **μνηστήρες** τῆς μαζεύτηκαν στό παλάτι καί ἀφανίζουσι τόν βίος σου.

Ὑστερα τόν συμβούλεψε νά πάει πρῶτα στόν πιστό του χοιροβοσκό τόν **Εὐμαιο**, ἀλλά νά μὴ φανερωθεῖ. Τήν

άλλη μέρα, πού θά έρχόταν εκεί ό γιός του, μόνο σ' αυτόν νά φανερωθει και νά φροντίσουν μαζί νά καθαρίσουν τό παλάτι από τούς μνηστήρες. Αύτή θά τούς βοηθοῦσε. "Επειτα τόν μεταμόρφωσε σέ γέρο ζητιάνο κι εξαφανίστηκε.

Ό Όδυσσεάς πήγε στόν Εὔμαιο. Τόν καλοδέχτηκε ό πιστός χοιροβοσκός και τοῦ 'βαλε νά φάει. Κι άπάνω στό φαί τοῦ εἶπε γιά τόν άφέντη του και γιά τήν Πηνελόπη. Συγκινήθηκε ό Όδυσσεάς, αλλά κρατήθηκε και δέ φανερώθηκε.

— Μή στεναχωριέσαι, Εὔμαιε, τοῦ εἶπε. Ό άφέντης σου θά γυρίσει γρήγορα. μάρτυρες βάζω τούς θεούς, πώς λέω τήν άλήθεια.

— Ξένε, μή μοῦ ραγίζεις τήν καρδιά μέ τέτοιες παρηγορίες. Κι άλλοι πολλοί μοῦ εἶπαν τά ίδια, μά θγήκαν όλα ψεύτικα.

Όταν βράδιασε, ό Εὔμαιος τοῦ ἔστρωσε νά κοιμηθει. Πού νά 'ξερε ό πιστός χοιροβοσκός, πώς φιλοξενοῦσε τόν άγαπημένο του βασιλιά, τόν ξακουστό και πολυμήχανο Όδυσσεά.

Ἑρώτηση:

Γιατί τοῦ εἶπε νά μή φανερωθει στόν Εὔμαιο;

8. Ό Τηλέμαχος άναγνωρίζει τόν πατέρα του

Τό πρωί, όταν οι βοσκοί ἔβγαλαν τά κοπάδια από τό μαντρί, τά σκυλιά ἄρχισαν νά γαυγίζουν. Σέ λίγο όμως σώπασαν.

Κάποιος γνωστός θά ἔρχεται, εἶπε στόν Εὔμαιο ό Όδυσσεάς. Στή στιγμή μπήκε στήν καλύβα ό Τηλέμαχος, πού ὅλη νύχτα ταξίδευε, γυρίζοντας από τή Σπάρτη.

Ήταν ἕνα εἰκοσάχρονο παλικάρι, δυνατό κι ὁμορφο, πού ἔμοιαζε μέ τόν Όδυσσεά. Χαιρέτησε τόν Εὔμαιο και τόν διέταξε νά πάει στή μητέρα του νά τῆς πει πώς γύρισε

από τή Σπάρτη καί πώς φέρνει καλά νέα. Ρώτησε καί γιά τό ζητιάνο καί ὁ Εὐμαιοσ τοῦ εἶπε, πώς εἶναι ἕνας βασανισμένος, πού ζήτησε φιλοξενία. Βγήκε ὁ Εὐμαιοσ κι ἔφυγε.

Τότε, ἔξω ἀπό τήν πόρτα, εἶδε ὁ Ὅδυσσέας τήν Ἀθηνᾶ νά τοῦ γνέφει. Βγήκε ἔξω κι ἐκείνη τοῦ ἔδωσε τήν πραγματική μορφή του. Σάν μπήκε πάλι στό καλύβι, ὁ Τηλέμαχος τόν πέρασε γιά κανένα θεό. Τότε γλυκά τοῦ μίλησε ὁ πολύπαθος Ὅδυσσέας.

— Δέν εἶμαι θεός, Τηλέμαχε. Ὁ πατέρας σου εἶμαι, πού τόσα φαρμάκια ἔχεις πιεῖ γιά μένα. Κι ἄπλωσε τά χέρια του, τόν ἔκλεισε στήν πατρική ἀγκαλιά του, τόν γλυκοφιλοῦσε, καί τά μάτια του ἔγιναν βρῦση.

Δέν πίστευε ὁ Τηλέμαχος, πώς τοῦτος ὁ θεϊκός ἄντρασ, πού πρίν ἦταν ζητιάνοσ, ἦταν στί ἀλήθεια ὁ πατέρας του. Ἀφοῦ τοῦ ἐξήγησε ὁ Ὅδυσσέας, πώς ἦταν θαῦμα τῆσ θεᾶσ κι ἀφοῦ τοῦ εἶπε κι ἄλλα, πίστεψε ὁ Τηλέμαχος, ἀγκάλιασε τόν πατέρα του καί ξέσπασε στό κλάμα. Κι ἔτσι ἀγκαλιά, ἀφοῦ ἔκλαψαν πολύ, εἶπε στό γιό του ὁ Ὅδυσσέας.

— Ἔλα τώρα, Τηλέμαχε, νά μοῦ πεῖσ πόσοι εἶναι οἱ μνηστήρες καί νά σκεφτοῦμε ἕνα σχέδιο νά καθαρίσουμε ἀπ' αὐτούσ τό παλάτι. Τούσ μέτρησαν κι ἦταν ἑκατό δεκάξι. Φοβήθηκε ὁ Τηλέμαχος νά μετρηθοῦν μέ τόσους πολλούς, μά ὁ πατέρας του, πού ἦταν πρῶτοσ στό σπαθί καί στή σοφή τή γνώμη, τοῦ ἔδωσε θάρροσ.

— Θά μᾶσ βοηθήσουν καί οἱ θεοί, Τηλέμαχε, γιατί ἐμεῖσ ἔχουμε τό δίκιο. Ἄκουσε τώρα τό σχέδιό μου: Αὔριο τά χαράματα νά πᾶσ μόνοσ σου στό παλάτι. Νά πάρεις ὅλα τά ὄπλα ἀπό τή μεγάλη σάλα τοῦ παλατιοῦ καί νά τά βάλεις στό ψηλό κελί. Ἄν σέ ρωτήσουνε γι' αὐτό οἱ μνηστήρες, πέσ τους πώς θέλεις νά τά γυαλίσεις, γιατί ἔχουν καπνιστεῖ. Ν' ἀφήσεις μόνο πρόσ τή πόρτα, πού δέν κάθονται οἱ μνηστήρες, δυό γυαλισμένες πανοπλίες νά τίσ ἀρπάξουμε, ὅταν πρέπει.

Τώρα πού θά γυρίσει ὁ Εὐμαιοσ, πέσ του νά μέ φέρει αὔριο τό μεσημέρι στό παλάτι, γιά νά ζητιανέψω. Κι ἄν μέ προσβάλει κανένας, ἐσύ νά ὑπαμείνεις. Ὅταν σοῦ κάνω

νόημα, νά ἔρθεις σιγά σιγά κοντά μου.

Καί κάτι ἀκόμη, παιδί μου. Σέ κανέναν μὴν πείς πῶς βρίσκομαι στήν Ἰθάκη. Οὔτε στή μητέρα σου

Ἄφοῦ σέ ὅλα συμφώνησαν, ἡ Ἄθηναῖ ξανάκανε τόν Ὀδυσσεά ζητιάνο. Σέ λίγο ἦρθε καί ὁ Εὐμαιος κι ἀφοῦ ἔφαγαν, κοιμήθηκαν πλάι στή φωτιά μέσ στήν εὐρύχωρη καλύβα.

Ἑρώτηση:

Γιατί ὁ Τηλέμαχος γύρισε νύχτα ἀπό τή Σπάρτη καί γιατί ἦρθε πρῶτα στόν Εὐμαιο;

9. "Ένας ζητιάνος στο παλάτι

Τήν ἄλλη μέρα ὁ Τηλέμαχος ἔφυγε χαράματα. Τό μεσημέρι ξεκίνησε καί ὁ Εὐμαιοσ μέ τό ζητιάνο. Ἐπό μακριά ὁ Ὀδυσσεάσ ἀντίκρισε τό σπίτι του καί παρά λίγο νά δακρῦσει, ὅμως κρατήθηκε.

Σέ λίγο μπήκε στήν αὐλή. Ἐκεῖ εἶδε τό ἀγαπημένο του σκυλί, τόν **"Αργο**, γέρικο κι ἀδυνατισμένο νά κοιτεται σέ μιά γωνιά. Τό πιστό σκυλί γνώρισε τόν ἀφέντη του κι ἔκανε νά σηκωθεῖ, νά τοῦ κάνει χαρές, ὅμως δέν μπόρεσε. Κούνησε μόνο τήν οὐρά του καί ξεψύχησε. «Περίμενε νά μέ ἰδεῖ κι ὕστερα νά πεθάνει», σκέφτηκε ὁ Ὀδυσσεάσ καί δάκρυσε.

Μπήκαν ὕστερα στή μεγάλη αἶθουσα τοῦ παλατιοῦ. Οἱ μνηστήρες τρωγόπιναν ξεδιάντροπα κι ἕνας τραγουδιστής, ὁ **Φήμιος**, τραγουδοῦσε. Στό βασιλικό τραπέζι καθόταν ὁ Τηλέμαχος.

Ὁ Εὐμαιοσ ἀνέβηκε στό δωμάτιο τῆσ Πηνελόπης καί τή βρῆκε νά κλαίει.

— Μήν κλαῖς, βασίλισσα, τῆσ εἶπε. Κάτω εἶναι ἕνας ξένος, πού ὀρκίζεται στοῦσ θεοῦσ ὅτι ὁ Ὀδυσσεάσ πολύ γρήγορα θά ἐπιστρέψει στό παλάτι του.

Χάρηκε ἡ βασίλισσα καί περίμενε νά φύγουν οἱ μνηστήρες, γιά νά ρωτήσσει ἡ ἴδια τόν ξένο.

Κάτω ὁ Ὀδυσσεάσ γύριζε στά τραπέζια καί ζητιάνευε. "Ὅμως ἄλλοσ τόν κορόιδευε, ἄλλοσ τόν κλοτσοῦσε, ἄλλοσ τοῦ ἔδινε ἕνα κόκαλο. Ὁ πιό κακόσ μνηστήρας, ὁ Ἀντίνοσ, τοῦ πέταξε ἕνα σκαμνί καί τόν χτύπησε στόν ὦμο. Θύμωσε τότε ὁ Τηλέμαχος καί παρά λίγο νά τραβήξει τό σπαθί, κράτησε ὅμως τό θυμό του. Πῆρε μόνο ψωμί καί κρέασ καί ἔδωσε στόν ξένο. Ὅταν τελείωσε τό γλέντι, οἱ μνηστήρες ἔφυγαν καί οἱ δοῦλεσ καθάρισαν. Τήν ἄλλη μέρα θά στρωνόταν πάλι τό γλέντι.

Τό βραδάκι ζήτησε ἡ Πηνελόπη νά ἰδεῖ τόν ξένο. Πῆγε ὁ Ὀδυσσεάσ καί τῆσ ὀρκίστηκε ὅτι ζεῖ ὁ ἄντρασ τῆσ καί ὅτι σύντομα θά γυρίσει. Εὐχαριστήθηκε ἡ Πηνελόπη καί διέταξε τίς βάγιεσ τῆσ νά περιποιηθοῦν ἀρχοντικά τόν ξένο.

Ἡ **Εὐρύκλεια**, ἡ πιό πιστή βάργία τοῦ παλατιοῦ, ὅταν ἄρχισε νά τοῦ πλένει τά πόδια, τόν ἀναγνώρισε ἀπό ἕνα σημάδι, πού εἶχε στό πόδι καί πῆγε νά φωνάξει ἀπό τή χαρά της. Ὁ Ὀδυσσεύς τῆς ἔκλεισε μέ τό χέρι του τό στόμα καί τῆς εἶπε σιγανά.

— Πιστή μου Εὐρύκλεια, εἶμαι ὁ Ὀδυσσεύς. Μά, ἄν μέ ἀγαπᾶς, κράτα τό μυστικό στήν καρδιά σου. Ἡ Εὐρύκλεια ὀρκίστηκε.

Ἐκεῖνο τό βράδου ὁ Ὀδυσσεύς κοιμήθηκε στό σπίτι του, σάν ξένος. Κι ὅλη τή νύχτα σκεφτόταν τί θά μπορούσε νά κάνει, γιά νά βάλει τάξη στό σπίτι του.

Ἔργασία:

Ἄξιπνος ἄνθρωπος εἶναι ὑπομονετικός. Βρεῖτε ἕνα παράδειγμα ἀπό αὐτό τό κεφάλαιο.

10. Ὀδυσσεάς βάζει τάξη στό σπίτι του

Τήν ἄλλη μέρα στρώθηκε πάλι τό τραπέζι. Μπήκε κι ὁ Ὀδυσσεάς κι ἄρχισε νά ζητιανεύει. Ἦρθε κι ἕνας ἄλλος ζητιάνος, ὁ Ἴρος, πού ἤθελε νά διώξει τόν Ὀδυσσεά. Τότε ἕνας μνηστήρας εἶπε στούς δυό ζητιάνους νά παλέψουν κι ὁποῖος νικήσει, αὐτός νά μείνει.

Χτυπᾶ πρῶτα ὁ Ἴρος τόν Ὀδυσσεά, ἀλλά οὔτε τόν κούνησε. Τοῦ δίνει μιά γροθιά ὁ Ὀδυσσεάς, τόν ἔριξε κάτω καί τραβώντας τον ἀπό τά πόδια τόν ἔβγαλε ἔξω. Ὅταν γύρισε μέσα, τοῦ ἔδωσε ὁ Τηλέμαχος κρέας καί ψωμί καί τόν ἔβαλε κοντά στήν πόρτα νά φάει.

Ἐνῶ ὅλοι τρωγόπιναν, βγήκε ἡ Πηνελόπη στόν ἐξώστη κρατώντας ἕνα μεγάλο τόξο. Σήκωσαν ὅλοι τό κεφάλι καί τήν κοίταξαν. Τότε ἡ ὁμορφή βασίλισσα εἶπε:

— Ξέρετε ὅλοι πῶς τό πανί τελείωσε. Ὅποιος λοιπόν ἀπό σᾶς μπορέσει νά βάλει τή χορδή στό τόξο τοῦ Ὀδυσσεά καί νά περάσει τή σαῖτα ἀπό τίς τρύπες δώδεκα τσεκουριῶν, αὐτόν θά παντρευῶ. Οἱ μνηστήρες συμφώνησαν.

Συμφώνησε κι ὁ Τηλέμαχος κι ἔδωσε διαταγή καί στήθηκαν τά τσεκούρια. Τήν ὥρα ἐκείνη βρῆκε εὐκαιρία ὁ Ὀδυσσεάς καί φανερώθηκε στόν **Εὐμαιο** καί στό **Φιλοίτιο** καί οἱ δυό πιστοί βοσκοί του ὀρκίστηκαν νά τόν βοηθήσουν.

Ἄρχισαν οἱ μνηστήρες νά δοκιμάζουν, ἀλλά κανένας δέν μπόρεσε νά περάσει τή χορδή στό τόξο. Τότε ζήτησε νά δοκιμάσει κι ὁ Ὀδυσσεάς. Οἱ μνηστήρες θύμωσαν, ἀλλά ἡ Πηνελόπη εἶπε:

— Ἀφήστε τον νά δοκιμάσει κι αὐτός κι ἂν τό καταφέρει, θά τοῦ χαρίσω ἕνα χιτῶνα καί θά τόν στείλω στήν πατρίδα του.

— Θά δοκιμάσει, μητέρα, κι ὁ ξένος μας, εἶπε ὁ Τηλέμαχος. Ὅμως εἶναι δουλειά τῶν ἀνδρῶν νά κρατοῦν ὄπλα. Ἐσύ πήγαινε στόν κοιτῶνα σου. Ἡ Πηνελόπη πήγε στόν κοιτῶνα της καί ἡ Ἀθηναῖα τῆς ἔφερε βαρῦ ὕπνο στά μάτια.

Ἰοτε ὁ Ὀδυσσεάς ἔκανε νόημα στόν Εὐμαιο κι ἐκεῖνος τοῦ ἔφερε τό τόξο. Σιγά σιγά ἦρθε κοντά κι ὁ

Τηλέμαχος. Ὁ Φιλοίτιος πῆγε κι ἔκλεισε τίς πόρτες τοῦ παλατιοῦ.

Πῆρε τό τόξο ὁ Ὀδυσσεάς καί χωρίς δυσκολία, πέρασε ἀμέσως τή χορδή. Ἔβαλε τή σαῖτα, τέντωσε τό τόξο κι ἔριξε. Ἡ σαῖτα πέρασε ἀπό τίς τρύπες τῶν δώδεκα τσεκουριῶν καί χτύπησε στόν τοῖχο.

Ἔβαλε ἀμέσως δεύτερη καί γύρισε κατά τούς μνηστήρες. Τότε ἡ Ἀθηνᾶ τόν μεταμόρφωσε καί φάνηκε ποιός ἦταν. Οἱ μνηστήρες κατατρόμαξαν κι ὁ Ὀδυσσεάς τούς εἶπε μέ θυμό:

— Τοῦτος ὁ ἀγώνας, μνηστήρες τῆς γυναίκας μου, τελείωσε. Ἄλλο σημάδι τώρα ἀρχίζει, γιατί αὐτός πού βλέπετε εἶναι ὁ Ὀδυσσεάς.

Τέντωσε τό τόξο κι ἔριξε τήν πρώτη σαῖτα στό λαιμό τοῦ Ἀντίνοου. Αὐτό ἦταν τό σύνθημα. Ἄρπαξε κι ὁ Τηλέμαχος τά ὄπλα κι ὁ Εὐμαιοῖς κι ὁ Φιλοίτιος κι ἄρχισε φοβερή μάχη. Ὡσπου νά βραδιάσει, δέν ἔμεινε κανένας ζωντανός. Μόνο στό Φήμιο χάρισαν τή ζωή.

Οί δούλες ὕστερα καί οἱ δοῦλοι καθάρισαν τό παλάτι κι ἄναψαν μεγάλη φωτιά στό τζάκι. Πλύθηκε κι ὁ Ὀδυσσεύς καί χτενίστηκε καί κάθισε στό θρόνο του πλάι στή φωτιά. Τότε ἡ Εὐρύκλεια ἔφερε τό μεγάλο νέο στήν Πηνελόπη, πού κοιμόταν ἀκόμη.

— Σήκω, βασίλισσα, νά δοῦν τά μάτια σου ἐκείνον πού ποθεῖ ἡ καρδιά σου.

Κατέβηκε ἡ πιστή σύζυγος, εἶδε τό σπίτι ἀγνώριστο καί δέν πίστευε ἀκόμη, πώς αὐτός ἦταν ὁ ἄντρας της. Κάθισε πλάι στόν Ὀδυσσεύα, ἐκείνος τῆς θύμισε πολλά ἀπό τά περασμένα, κι ἐκείνη τότε ἔπεσε στήν ἀγκαλιά του κι ἔκλαιγε. Ἐκλαψε κι ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐκείνη ἡ νύχτα ἦταν ἡ πιό εὐτυχισμένη νύχτα στή ζωή τους.

11. Ὁ γερο-Λαέρτης ἀγκαλιάζει τό γιό του

Προτοῦ νά φέξει, ἔφυγε ὁ Ὀδυσσεύς μέ τόν Τηλέμαχο καί τούς δύο πιστούς βοσκούς γιά τά κτήματά του. Ζοῦσε ἐκεῖ ὁ γερο-Λαέρτης μέ μιά πιστή ὑπηρέτρια, γιατί δέν μπορούσε νά βλέπει τό κακό πού γινόταν στό παλάτι τοῦ γιοῦ του.

Ἀπό μακριά τόν εἶδε ὁ Ὀδυσσεύς νά σκαλίζει ἕνα δέντρο, τόν πλησίασε καί τοῦ λέει.

— Βλέπω, γέροντα, πώς ξέρεις νά περιποιεῖσαι καλά τά δέντρα, ὅμως ἐσένα δέν σέ φροντίζει κανένας. Δοῦλος εἶσαι καί φορεῖς παλιά καί λερωμένα ρούχα;

Ὁ γερο-Λαέρτης ἀνασηκώθηκε καί κοίταξε παραπνευμένα τόν ξένο, πού τόν ἔλεγε δοῦλο, αὐτόν πού κάποτε ἦταν βασιλιάς. Ποῦ νά γνωρίσει, ὕστερα ἀπό τόσα χρόνια, τό γιό του.

— Ποιός εἶσαι, ξένε, καί τί θέλεις ἀπό μένα, ἀπάντησε ὁ Λαέρτης.

— Ξένος εἶμαι, γέροντα, κι ἀπό μακριά ἔρχομαι στήν Ἰθάκη. Εἶχα φιλοξενήσει κάποτε στό σπίτι μου τό βασιλιά Ὀδυσσεύα. Πάνε τώρα πέντε χρόνια. μήπως ξέρεις ποῦ

είναι ή πόλη, νά πάω κι εγώ στό παλάτι του νά μέ φιλοξενήσει;

Τόν πήραν τά κλάματα τό γερο-Λαέρτη. "Εσκυψε στή γη, πήρε μιά χούφτα χῶμα καί τό σκόρπισε στό ἄσπρο κεφάλι του.

Δέ βάσταξε ἄλλο ὁ Ὀδυσσεάς, τόν ἔσφιξε στήν ἀγκαλιά του καί τοῦ εἶπε.

— Δέ μέ γνωρίζεις, Λαέρτη; Δέ γνώρισες ἀκόμη τό γιό σου;

— “Αν είσαι ό Ὀδυσσέας έσύ, πές μου σημάδια νά σέ πιστέψω.

Του είπε τότε ό Ὀδυσσέας για τά δέντρα, πού του χάρισε, όταν ήταν μικρός, του ὕδειξε τό σημάδι στό πόδι του και ό γερο-Λαέρτης τόν άγκάλιασε και τόν φιλοῦσε. Μ’ άπ’ τήν πολλή του τή χαρά και τή συγκίνηση, λιποθύμησε στήν άγκαλιά του γιου του. “Όμως είχε γερή καρδιά και συνήλθε γρήγορα.

“Υστερα μίλησαν κι άλλο, και χάρηκαν κι έκλαψαν. Ὀ Ὀδυσσέας του είπε, πώς σκότωσε τούς μνηστήρες κι ήρθε νά τόν πάρει πίσω στό παλάτι. “Υστερα μαζεύτηκαν όλοι μαζί κι έφαγαν.

• Κι εκεί πού ήταν έτοιμοι νά ξεκινήσουν για τήν πόλη, βλέπουν πολλούς άντρες νά έρχονται όπλισμένοι στό κτήμα. Ἦταν οί συγγενείς τών μνηστήρων, πού έρχονταν νά πολεμήσουν. τόν Ὀδυσσέα. Είχαν άρχηγό τόν πατέρα του Ἄντινοου.

Ἄρματώθηκαν γρήγορα, βγαίνει μπροστά ό Ὀδυσσέας και τούς λέει.

— Προτου άρχίσουμε τόν πόλεμο, άκούστε νά σάς πώ. “Όμως πού ν’ άκούσουν εκείνοι. “Όρμησαν στή μάχη. Ὀ πατέρας του Ἄντινοου πήγε νά χτυπήσει τόν Ὀδυσσέα. Πρόλαβε όμως ό Λαέρτης και τόν έριξε κάτω μέ μία κονταριά. Σάν είδαν οί άλλοι τό θάνατο του άρχηγού τους, σταμάτησαν.

Τότε ό Ὀδυσσέας τούς είπε.

— Είκοσι χρόνια πολεμῶ κι ό πόλεμος δέ μέ φοβίζει. “Όμως τό δίκιο και οί θεοί είναι μέ τό μέρος μου. Ἄφήστε τά όπλα και γυρίστε πίσω, προτου θυμώσω και μέ σάς. “Όλοι γύρισαν κι έφυγαν μετανιωμένοι και στό δρόμο σκέφτονταν τά λόγια του βασιλιά τους.

“Έτσι ό Ὀδυσσέας έγινε πάλι βασιλιάς στό νησί του και κυβέρνησε δίκαια, συνετά και ειρηνικά τό λαό του. Κι έζησε πολλά χρόνια άκόμη εύτυχισμένος μέ τούς δικούς του.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

A. Τί θυμάσαι από την 'Ιλιάδα;

- Ήταν Έλεγκαν άλλιώς την Τροία — — — — —
Είχαν ένα μεγάλο μάτι οι — — — — —
Ήδωσε στον Όδυσσέα τό μαντίλι της ή — — — — —
Βασιλιάς στους ειρηνικούς Φαίακες ήταν ό — — — — —
Ό πιό κάκος από τους μνηστήρες ήταν ό — — — — —
Βασιλοπούλα στό νησί των Φαιάκων ήταν ή — — — — —
Ήφαινε, ξεϋφαινε καί περίμενε ή πιστή — — — — —
Ξεχνοϋσαν την πατρίδα όσοι έτρωγαν — — — — —
Άναγνώρισε πρώτη τον Όδυσσέα ή πιστή — — — — —
Δάκρυσε ό Όδυσσέας, όταν ειπε τραγούδια γιά την Τροία ό — — — — —
Πιστός στή δουλειά του καί τό βασιλιά του έμεινε ό χοιροβοσκός — — — — —
Έφτά χρόνια κράτησε τον Όδυσσέα κοντά της ή — — — — —

B. Ένωσε μέ μιά γραμμή τίς λέξεις πού ταιριάζουν

Λευκοθέα	πανί
Δημόδοκος	χοιροβοσκός
Μενέλαος	μαντίλι
Πηνελόπη	μνηστήρας
Εϋμαιοσ	τραγουδιστής
Άντίνοοσ	Όγυγία
Καλυψώ	Σπάρτη
Πολύφημοσ	κύκλωπας

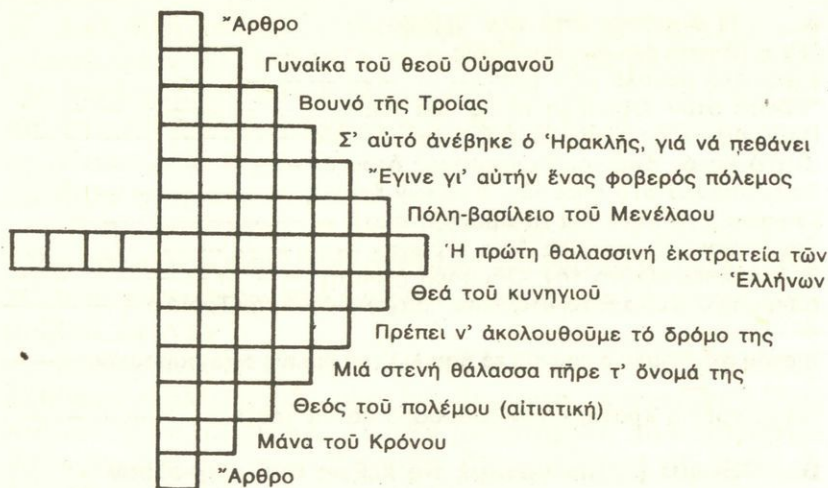
Γ. Σου δίδεται ένα σύνολο ονομάτων:

(Δημόδοκος, Φιλοίτιοσ, Λαέρτησ, μνηστήρες, Άθηνά, Εϋμαιοσ, Εϋρύκλεια, Φήμοσ, Πηνελόπη, Κίκονες, Λευκοθέα, Τηλέμαχοσ, Ποσειδώνασ, Άλκίνοοσ)

Χώρισε το στά ύποσύνολά του:

1. Συγγενείς του Όδυσσέα:
2. Πολέμησαν τον Όδυσσέα:
3. Βοήθησαν τον Όδυσσέα:
4. Τραγουδιστές στην Όδύσσεια:
5. Πιστοί υπηρέτες του Όδυσσέα:

Δ. Αίχμη άκοντίου

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Η ΑΘΗΝΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝΤΥΣΕ ΜΕ ΡΟΥΧΑ ΖΗΤΙΑΝΟΥ

«Κουρελιασμένα καί Ξερά καί μαϋρα άπό καπνίλα, κι άπάνω λάφινη προβειά μακριά καί μαδημένη· του 'δωσε καί χοντρό ραβδί κι έναν τορβά στόν ώμο σκισμένο καί μέ πρόστυχο σκοινί για κρεμαστήρι».

*Όμήρου Όδύσεια
(Μετάφραση Έφταλιώτη)*

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ό Όδυσσέας πέθανε μέ πολύ παράξενο τρόπο: "Ενας έρωδιός πετοϋσε μ' ένα κόκαλο σαλαχιου στο ράμφος του. Μιά στιγμή του έπεσε τό κόκαλο κι αυτό πήγε καί καρφώθηκε στο κεφάλι του Όδυσσέα.

(Τήν πληροφορία αυτή μάς τήν δίνει ο Αισχύλος).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α. ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ, ΟΙ ΘΕΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κόσμου	σελ.	6
2. Κρόνος καὶ Δίας	»	8
3. Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου	»	10
4. Οἱ ἄνθρωποι	»	11
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	14
ΗΜΙΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ	»	15

Β. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Ἡ καταγωγή τοῦ Ἡρακλῆ	»	16
2. Τά παιδικὰ χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ	»	18
3. Ὁ Ἡρακλῆς ἐκλέγει τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς	»	21
4. Ὁ Ἡρακλῆς στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν	»	24
5. Τό λιοντάρι τῆς Νεμέας	»	26
6. Ἡ Λερναία ὕδρα	»	28
7. Οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες	»	30
8. Οἱ κοπριές τοῦ Αὐγεία	»	32
9. Ἡ ἄλκηστη κι ὁ Ἡρακλῆς	»	34
10. Ὁ Ἡρακλῆς γίνεται ἀθάνατος	»	37
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	»	39
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	41

Γ. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Τά παιδικὰ χρόνια τοῦ Θησέα	»	44
2. Ὁ Θησέας πηγαίνει στήν Ἀθήνα	»	46
3. Φόρος στό Μινώταυρο	»	49
4. Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸ Μινώταυρο	»	51
5. Ἡ βασιλεία τοῦ Θησέα κι ὁ θάνατός του	»	54
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	»	57
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	59

Δ. Ο ΙΑΣΟΝΑΣ ΚΑΙ Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Ἴασονας στό Πήλιο	»	60
2. Ὁ Ἴασονας μαθαίνει γιὰ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα	»	62
3. Ἴασονας καὶ Πελίας	»	65
4. Ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία	»	67
5. Ἴασονας καὶ Αἰήτης	»	69

6. Ο Ίάσωνας παίρνει τό χρυσόμαλλο δέρμα	»	72
7. Ο γυρισμός	»	74
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	»	78
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	79

Ε. ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (ΙΛΙΑΔΑ)

1. Ένας γάμος παράξενος	»	80
2. Ποιό ήταν τό βοσκόπουλο τής Ίδης	»	82
3. Ο Πάρης παίρνει τήν ώραία Έλένη	»	84
4. Η έκστρατεία τών Έλλήνων	»	86
5. Η θυσία τής Ίφιγένειας	»	88
6. Η πολιορκία τής Τροιάς	»	91
7. Ο Άχιλλέας θυμώνει μέ τόν Άγαμέμνονα	»	94
8. Ο θάνατος του Πάτροκλου	»	96
9. Ο Άχιλλέας φονεύει τόν Έκτορα	»	100
10. Ο θάνατος του Άχιλλέα	»	103
11. Ο δούρειος Ίππος	»	106
12. Οι Έλληνες κυριεύουν τήν Τροία	»	110
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	»	114
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	118
Ο ΟΜΗΡΟΣ, Η ΙΛΙΑΔΑ ΚΑΙ Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ	»	119

ΣΤ. ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ (ΟΔΥΣΣΕΙΑ)

1. Στούς άγριους Κίκονες, στούς ησυχούς Λωτοφάγους	»	122
2. Στή χώρα τών Κυκλώπων	»	124
3. Ο Όδυσσεάς τυφλώνει τόν Πολύφημο	»	126
4. Ο Όδυσσεάς στήν Καλυψώ	»	128
5. Μιά θαρραλέα καί φιλόξενη βασιλοπούλα	»	131
6. Ένας γενναίος δακρύζει	»	132
7. Ο Όδυσσεάς ξυπνά στήν Ίθάκη	»	135
8. Ο Τηλέμαχος αναγνωρίζει τόν πατέρα του	»	137
9. Ένας ζητιάνος στό παλάτι	»	140
10. Ο Όδυσσεάς βάζει τάξη στό σπίτι του	»	142
11. Ο γερο-Λαέρτης αναγνωρίζει τό γιό του	»	144
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	»	147
ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ	»	148

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΑΛΚΜΗΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ (V) ΑΝΤΙΤΥΠΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΡΑΓΙΩΝΗ
ΕΚΤΙΤΘΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΛΕΞΙΑ Ε. ΚΑΡΑΓΙΩΝΗ

ΕΚΔΟΣΗ Δ' 1982 (V) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 215.000 - ΣΥΜΒΑΣΗ 3692/10.12.81

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ε. ΧΑΤΖΑΡΑ

